

POLITI HØGSKOLEN

Avhør av mistenkte barn

Finnes det forskning på avhørsmetoder som benyttes når mistenkte barn avhøres, og i hvor stor grad bidrar metodene til å ivareta de mistenkte barnas rettsikkerhet?

Foto: NRK

Marie Helena Ims

Erfaringsbasert Master i Etterforskning

Kull 2020

Sammendrag:

Avhørsmetodikk har vært i kraftig utvikling siden 90-tallet og i Norge i dag har man transparente og forskningsfunderte metoder som anvendes ved avhør av voksne, samt barn med status som fornærmede og vitner. Ved avhør av mistenkte barn har man ikke en forskningsfundert metode.

I Norge er det et krav til etterforskere at de skal ha gjennomført opplæring i KREATIV metoden. Kreativmetoden er rettet inn mot voksne og har lite fokus på barns sårbarhet (Buseth, 2020). Tilrettelagt-avhørere som tar avhør av barn med status som fornærmede og vitner bruker Den Dialogiske Samtalemetoden (DCM). Utfordringen ved å dra veksler på DCM metoden i avhør av mistenkte barn, kan være at man risikerer å bryte med det grunnleggende menneskerettighetsprinsippet; retten til å avstå fra selvinkriminering (Rachlew, 2021).

Følgende oppgave er en litteraturgjennomgang og har basert seg på åpne søk gjennom søkemotorene Oria, Scopus, Google Scholar og EBSCO på språkene Engelsk, Dansk, Svensk og Norsk. Hensikten har vært å kartlegge hvilke metoder som benyttes ved avhør av mistenkte barn, og i hvilken grad rettsikkerheten blir ivaretatt. Oppgaven presenterer relevant teori i juridisk og politifaglig perspektiv knyttet til mistenktes rettigheter.

Hovedfunn i oppgaven er at de metoder og fremgangsmåter som beskriver hvordan man skal avhøre mistenkte barn for å forebygge falske tilståelser og ivareta mistenkte barns rettigheter, fremstår tilfeldige og upresise. Forskning på temaet oppsummerer at politiet mangler metoder, eller bruker metoder som er egnet til å presse frem falske tilståelser.

Masteroppgaven kommer ikke med en fasit eller forslag til metode. Oppgaven søker å trekke opp de viktigste funn fra allerede utført forskning for om mulig kunne støtte opp om utvikling fra dagens praksis for hvordan politiet avhører mistenkte barn.

Abstract:

Interrogation methodology has been developing subject since the 90s and in Norway today transparent, and research-based methods are used to conduct police interviews both with adults and children as victims and witnesses. But there is not a method for conducting police interviews with minors who are suspects.

In Norway all investigators are now trained in using the method KREATIV. This is not a suitable method for use on suspected minors as it does not take children`s development into account. Specially trained investigators who interview children use the DCM method in Norway. But when draw alternate on this method we risk violating a fundamental human right principle -the privilege against self-incriminating (Rachlew, 2021).

This literature review is based on open search through the search engines Oria, Scopus, Google Scholar and EBSCO in languages English, Danish, Swedish and Norwegian. The literature review seeks to find answers to what already available research suggest are recommended methods for interviewing suspected children in criminal cases. The purpose of the literature review is to map which methods are used when questioning suspected children, and to what extent legal certainty is safeguarded. This thesis presents relevant theory in a legal and policing perspective related to the rights of suspects. In addition, it includes key terms such as confirmation bias, false confessions and what can affect the quality of the information that emerges during questioning, as well as the most commonly used questioning methods that the police are trained in today.

The main finding in the thesis is that methods, guidelines and procedures that describe how to interview suspected children in the best way to prevent false confessions and safeguard the rights of suspected children appear random and imprecise. Research on the topic summarizes that when methods are lacking, or those methods used, are suitable for forcing false confessions.

This master thesis does not come with a conclusion or a proposal for a method but seeks to highlight the most important findings from research already carried out to enable support for the change from current practice on how we conduct police interviews with child suspects today.

Innhold

1.0 INNLEDNING	6
1.1 PROBLEMSTILLING	8
1.2 AVGRENSING	8
2.0 TEORI	9
2.1 JURIDISK PERSPEKTIV	9
2.2 FNs BARNEKONVENSJON.....	9
2.3 AVHØR AV BARN SOM FORNÆRMET ELLER VITNE	10
2.4 MISTENKTES RETTIGHETER I AVHØR I NORGE.....	12
2.4.1 Særskilte rettigheter ved avhør av mistenkte barn:	14
2.5 POLITIFAGLIG PERSPEKTIV	15
2.6 AVHØRETS FORMÅL	17
2.7 JUSTISFEIL OG PUBLIKUMS TILLIT TIL POLITIET	18
2.8 MAKT OG MAKT U-BALANSE I AVHØR	19
2.9 SPØRSMÅLSTILLING OG PÅVIRKNING UNDER AVHØR	20
2.10 BEKREFTELSESFELLER	22
2.11 FALSKE TILSTÅELSER.....	23
3.0 AVHØRSMETODER OG AVHØRSMODELLER I ULIKE LAND.....	24
3.1 METODE FOR AVHØR AV BARN MED STATUS SOM FORNÆRMET ELLER VITNE I NORGE; DCM	24
3.2 MODEL OF INVESTIGATIVE INTERVIEWING; P.E.A.C.E.....	25
3.3 THE NATIONAL INSTITUTE OF CHILD HEALTH AND HUMAN DEVELOPMENT (NICHD) PROTOCOL	27
3.4 REID – TECHNIQUE	28
3.5 RATAAC- PROTOKOLL	28
4.0 METODE	28
4.1 METODETRIANGULERING.....	29
4.2 LITTERATURGJENNOMGANG SOM VALGT METODE	30
4.3 Å FORSKE PÅ EGEN PROFESJON	31
4.4 VALIDITET, RELIABILITET OG EGEN FORFORSTÅELSE.....	31
4.5 LITTERATURGJENNOMGANG	33

4.5.1 Spørre.....	34
4.5.2 Søk.....	34
4.5.3 Sortere.....	35
4.5.4 Syntetisere.....	35
4.5.6 Systematisere.....	36
4.6 KRITERIER FOR INKLUDERING OG EKSKLUDERING	36
4.7 SØKEMOTORER OG SØKEORD:	37
4.8 UTFØRELSE AV SØK	39
4.9 STYRKER OG SVAKHETER MED LITTERATURGJENNOMGANGEN:.....	42
5.0 DRØFTING OG FUNN	43
6.0 OPPSUMMERING OG EGNE REFLEKSJONER	50
7.0 LITTERATURLISTE.....	52
<i>Vedlegg 5 .....</i>	<i>57</i>
<i>Vedlegg 4 .....</i>	<i>60</i>
<i>Vedlegg 3 .....</i>	<i>66</i>
<i>Vedlegg 2 .....</i>	<i>89</i>
<i>Vedlegg 1 .....</i>	<i>94</i>

1.0 Innledning

Fem år gamle Silje døde i en akebakke like utenfor Trondheim 15. oktober 1994. Det ble slått full drapsalarm av politiet. Kvelden etter Silje ble funnet død, opplyste politimesteren i Trøndelag at saken var oppklart. Ifølge politiet var det Siljes lekekamerater på 4, 5 og 6 år som hadde forårsaket hennes død. Alle de tre guttene hadde vært i avhør hos politiet. Saken ble henlagt da de antatte gjerningspersonene var under kriminell lavalder (Rachlew, 2021).

I 2021, 27 år senere, på oppdrag fra Riksadvokaten, ble «Silje-saken» analysert og kritisert. Analysen viser hvordan avhør av mindreårige *ikke* skal gjennomføres (Rachlew, 2021).

Politiavhøret er politiets mest anvendte etterforskningsmetode, og utgjør straffesakenes mest sentrale bevis (Riksadvokatens arbeidsgruppe, 2013, s.7). Påtalemyndigheten er formelt ansvarlig for at rettsikkerheten ivaretas, men det er politiets etterforskere som gjennomfører avhørene jfr. Påtaleinstruksen (1984) kapittel 8 og Straffeprosessloven § 225 (1981).

Høyesterett har i en rekke dommer slått fast at beskyttelsen som trekkes opp i den Europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 6, om retten til en rettferdig rettergang, er å anse som grunnleggende menneskerettighet (Council of Europe, 1950).

Politiets avhørsmetodikk har siden «Silje-saken» i 1994 utviklet seg til en forskningsfundert, transparent metodikk. Frem til 2001 hadde norske politietterforskere begrenset opplæring i avhørsmetodikk, og tidligere var i alle fall deler av norsk politi, preget av en tilståelseskultur (Rachlew, 2021). I dag har man transparente metoder basert på forskning hvor fokuset er å samle inn etterprøvbare informasjon i straffesaker (Rachlew, 2021). Kunnskap om avhør generelt, og avhør av barn spesielt, er etter hvert blitt relativt omfattende (Mendez, 2021). I Norge har man spesielt kommet langt når det gjelder avhørsmetodikk for voksne og for avhør av barn som fornærmet eller vitner.

I Norge har man siden 2007 opprettet egne barnehus hvor avhør av barn som fornærmet eller vitner gjennomføres etter særlige regler og på en måte som skal sørge for at de utsatte barnas rettigheter og rett til hjelp blir koordinert og ivaretatt (Marthinsen, 2017). Det er også utviklet en egen avhørsmetode utviklet for barn i sårbare situasjoner som tar hensyn til barnets alder og modenhet (Gamst, 2011).

I dag finnes ingen egen metode eller utdanning for avhør av *mistenkte* barn i Norge. Von Bergs studier viser at det var flere politidistrikt i UK som opplyste at de i mangel på en nasjonal metodikk for avhør av mistenkte barn, trakk veksler på de avhørsmetodene og kunnskapen de hadde for avhør av fornærmede barn (Rachlew, 2021, s 40).

Mistenkte barn er ikke rettsløse, de har de samme rettigheter som alle andre mistenkte, men det er ingen regler som gjør det klart hvordan man skal ordlegge seg, og ivareta de barnefaglige hensynene for mistenkte barn. Det er heller ingen krav til at de som avhører mistenkte barn skal ha tilleggsutdanning ut over KREATIV, i motsetning til fornærmede barn og særlig sårbare personer. Det er derfor en risiko for at mistenkte barn i dag blir avhørt i et system og med en metodikk som er tilpasset voksne. Dette til tross for at barn er sårbare, kun i kraft av å være barn. Barns sårbarhet knyttes blant annet til ung alder og utvikling som fører til at de enten bevist eller ubevisst kan bli manipulert under avhør.

I vitnepsykologisk litteratur kommer det klart frem at barn og ungdom er spesielt sårbare for press under politiavhør, og at faren for falske tilståelser dermed øker (Gudjonsson, 2003). I tillegg viser forskning og nasjonale og internasjonale undersøkelser at manipulative og tilståelsesfokuserte avhørsmetoder øker faren for falske tilståelser og uriktige domfellelser (Rachlew, 2009). Disse teknikkene er spesielt farlige når det kommer til sårbare personer og ungdommer (Feld, 2006; Schollum, 2005 i Buseth, 2020 s, 14).

I avhørssituasjonen vil det være et asymmetrisk maktforhold, og den som avhører skal i størst mulig omfang ha ansvar for det ujevne maktforholdet. Ved å forklare formalia på en tilpasset måte vil det i seg selv være noe som vil bidra til å redusere makt-ubalansen i avhørssituasjonen. Makt-ubalanse gjelder ikke bare hvis politiet bevisst forsøker å presse eller benytte manipulative teknikker, det gjelder også de avhør hvor avhører ikke er utdannet nok, eller oppmerksom nok, på egen påvirkningskraft og barns sårbarhet. Buseth`s masteroppgave fra 2020 viste at barn ikke skjønner hvilke rettigheter de har under avhør, og de tørr ikke spørre. De forstod heller ikke dette med forsvarer. Buseth viser til at når barn ikke helt vet hva de er med på, kan man i verste fall få falske tilståelser, da det ikke er noen til stede for å påse at rettighetene blir forklart på en forståelig måte (Buseth, 2022).

Å ha en forsvarer til stede er gjennomgående ansett som det viktigste tiltaket for å forebygge utilbørlig press og andre uheldige avhørsmetoder (Rachlew, 2001, s.56). Til tross for dette har

norsk politi ved flere anledninger de siste årene måtte tåle kritikk fra domstolene for å ha avhørt mistenkte barn uten forsvarer til stede. Statsadvokatenes nasjonale kvalitetsundersøkelse i 2018 som omhandlet prioriterte voldssaker, viste at mistenkte barn hadde forsvarer til stede i kun 4 % av de 51 avhørene som var tatt i initialfasen (Riksadvokaten, 2018b). Fraværet av forsvarer og/eller voksenpersoner til stede under avhør bryter med grunnleggende rettsikkerhetsprinsipper (Barneombudet, 2022).

Norsk Politi har måttet tåle flere runder med kritikk knyttet til avhør av mistenkte barn. Politioverbetjent Asbjørn Rachlew har i flere case-studier av barn som var mistenkt for alvorlige forbrytelser avdekket at de har blitt utsatt for ulovlige avhørsmetoder. Flere av sakene har også blitt omtalt i media, herunder «Kevin-saken» i Sverige, «Solbakke-saken» fra Danmark, «Silje-saken» i Trondheim og «Abid-saken» fra Stavanger. Rachlew fikk i oppdrag fra Riksadvokaten om å utarbeide en sakkyndigrapport om avhørene og etterforskningen av Silje-saken og hans forskning har medvirket til at Kripos har utarbeidet tydelige retningslinjer for avhør av mistenkte barn. I 2022 ble det satt ned en faggruppe i Fag- og utviklingsapparatet hvor det ble utarbeidet nasjonale retningslinjer for gjennomføring av mistenkte barn her i Norge (Brøste m. fl. 2021) og denne veilederen skal gjøres tilgjengelige for alle etterforskere gjennom Obligatorisk Årlig Opplæring (OÅO). Det jobbes også med egen utdanning for avhør av mistenkte barn. Studieplanen ble vedtatt i utdanningsutvalget i desember 2022. Første studiet blir gjennomført våren 2024.

1.1 Problemstilling

På bakgrunn av det overnevnte er problemstillingen i denne litteraturgjennomgangen:
"Finnes det forskning på avhørsmetoder som benyttes når mistenkte barn avhøres, og i hvor stor grad bidrar metodene til å ivareta de mistenkte barnas rettsikkerhet?"

1.2 Avgrensing

I oppgaven sees det på publisert forskning knyttet til avhørsmetodikk anvendt på mistenkte barn. All litteratur gjennomgått er litteratur tilgjengelig på internett. Det er ikke søkt etter artikler på andre språk enn Engelsk og Norsk, Svensk og Dansk da dette er språk jeg selv behersker.

Når det vises til «barn» eller «mindreårige» i oppgaven tas det utgangspunkt i alle barn under 18 år med mindre annet er presisert. Når det vises til mistenkt/ siktet i oppgaven viser det til der hvor det er begått et lovbrudd og hvor mistanken har rettet seg mot en mindreårig mistenkt og hvor det er påkrev for etterforskningen å avhøre den mistenkte. Oppgaven tar ikke for seg det juridiske skillet mellom mistenkt / siktet men vil kunne bruke benevnelsen om hverandre med samme meningsinnhold som skissert over.

2.0 Teori

Relevant teori for denne oppgaven vil bli belyst gjennom to perspektiver. Først vil jeg gi en kort redegjørelse for de mest sentrale rettighetene til en mistenkt og de særskilte rettighetene for barn i juridisk perspektiv. Det andre perspektivet vil ta for seg det politifaglige. Her dekkes sentrale begreper som bekreftelsesfeller, falske tilståelser og hva som kan påvirke informasjon under avhør. Dette vil danne et bakteppe for hva forskning på avhør av mistenkte barn i avhør viser til samt hvordan rettsikkerheten ivaretas.

2.1 Juridisk perspektiv

Ved handlinger og avgjørelser som gjelder barn, skal det som er det beste for barnet vurderes særskilt og være et grunnleggende hensyn (Barne- og familiedepartementet, 2022). I 2001 valgte Norge å følge barnekonvensjonen, og fra 2003 ble barnekonvensjonen som norsk lov. Den går fremfor andre norske lover dersom de står mot hverandre (Barne- og familiedepartementet, 2022).

2.2 FNs Barnekonvensjon

FN's konvensjon om barnets rettigheter er en internasjonal avtale om barns rettigheter. Barnekonvensjonen er også kalt barnas egen grunnlov (Barne- og familiedepartementet, 2022).

Barnekonvensjonen artikkel 3 nr.1 lyder; «Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn». (Sandberg, 2016, s.5)

I 2014 ble barns rettigheter styrket ved å vedta Grunnlovens §104, annet ledd med formuleringen «ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn» (Grunnloven, 1918).

På oppdrag fra Barnevoldsutvalget som ble oppnevnt av Barne- og likestillingsdepartementet, skrev Kirsten Sandberg en betenkning om prinsippet om barns beste. Betenkningen inngår som del av kunnskapsgrunnlaget til Barnevoldsutvalgets offentlige utredning. I betenkningen skriver Sandberg at kjernen av prinsippet er at beslutninger som treffes av offentlige myndigheter eller private, skal legge vekt på hva som er det beste for barnet. (Lønningsutvalget, 2012).

«Prinsippet skal forstås som en forlengelse av barnets rett til medbestemmelse, samtidig som hensynet til barnets beste skal legges vekt, uavhengig av om dette samsvarer med barnets oppfatning eller ikke. Prinsippet om barnets beste vil bære i seg en forholdsmessighetsvurdering, der barnets interesser veier tyngre desto mer alvorlig beslutningen er for barnet» (Lønningsutvalget, 2012, s. 192).

FN presiserer at måten politiet møter barn på kan få avgjørende betydning for barnets senere holdninger til myndighetene og samfunnet. At barn blir møtt og avhørt av profesjonelle vil være et viktig forebyggende perspektiv (Mendez, 2021). Mendez prinsipp nummer 3 om sårbarhet understreker, blant annet, at politiets avhørsopplæring må tilrettelegges på en slik måte som sikrer at mistenkte barn ikke utsettes for avhørsmetoder som fører til tvungne, upålitelige forklaringer eller falske tilståelser (Mendez, 2021).

2.3 Avhør av barn som fornærmet eller vitne

Norsk politi har i dag to anerkjente metoder for avhør av henholdsvis voksne og barn. I Norge har man fokusert på oppbygging av generell grunnkompetanse når det kommer til avhør av voksne ved implementering av KREATIV- metoden. I tillegg har Politihøgskolen også videreutdanningstilbud for de som ønsker å spesialisere seg. Tilrettelagte avhør av barn er rettet mot avhør av fornærmede og vitner i alderen 6 til 16 år. Tilrettelagte avhør av særlig sårbare personer gir opplæring i avhør av utviklingshemmede og fornærmede førskolebarn. Felles for denne type avhør av fornærmede barn og vitner er at de utføres på Statens barnehus.

Før opprettelsen av Statens Barnehus i 2007 forelå det en faglig og politisk bekymring, samt en erkjennelse av at utsatte barns rettigheter og rett til hjelp ikke var tilstrekkelig ivaretatt. Dette førte til et tverrdepartementalt samarbeid, og i dag har man 11 Barnehus i Norge. På barnehuset benytter tilrettelagte avhørere avhørsmetoden Den Dialogiske Samtalemodellen (DCM) når de gjennomfører avhør av barn (Helsedirektoratet.no, 2016). DCM metoden vil oppgaven komme tilbake til under kapittel 3.1.

I mandatet til barnehuset er det to prinsipper som er særlig førende for deres virksomhet; Hensynet til barnets beste og rettssikkerhet for de involverte. Barnehusene er etablert for å sikre at barn og andre særlig sårbare grupper som kan være utsatt for vold og seksuelle overgrep og saken er anmeldt til politiet, ikke utsettes for unødvendige belastninger og få god og koordinert oppfølging. Denne oppfølgingen består blant annet av tilrettelegging av avhør, medisinske undersøkelser, behandling og oppfølging, samt ivareta koordinering av tverrfaglig og tverretatlig samhandling (Helsedirektoratet.no, 2016).

Det er videre presisert i at de barna som omfattes av mandatet er barn opp til 16 år med status som fornærmet eller vitner (Politidirektoratet mfl, 2016).

Barnehusenes bistand til avhør av *mistenkte barn* per i dag omfattes ikke av mandatet og barnehusene må selv vurdere om de har kapasitet til å bistå med mistenkte barn. Hvis de bistår før, under og etter avhør av mistenkte barn er det politimesteren i hvert distrikt som er ansvarlig for merkostnadene (Politidirektoratet,2021). Verken Riksadvokatens rundskriv om avhør (2016), eller kvalitetsrundskrivet fra Riksadvokaten (2018), omhandler avhør av barn som *mistenkt*. Barn nevnes kun som fornærmet eller vitner (Buseth, 2020).

Rachlew viser til at det er mange paralleller som kan trekkes for teknikkene for avhør av barn, men det er en vesentlig forskjell som må hensyntas når man snakker om forskjellen mellom fornærmede og mistenkte. EMK artikkel 6 om retten til rettferdig rettergang og EMD`s beskrivelse av den sentrale posisjonen politiavhøret gjør forskjellen fundamental (Rachlew, 2021, s. 33). Vernet mot selvinkriminering er en grunnleggende menneskerettighet, og dersom man bruker avhørsmetodikken ment for avhør av fornærmede barn, vil det oppstå en reell fare for at man i kontaktetableringen bryter denne fundamentale menneskeretten (Rachlew, 2021).

I "Avhør av mistenkte barn: Silje-saken - en kritisk analyse" (2021) poengterer Rachlew at selv om Politiskolens skjevhet knyttet til spesialisering også kan skyldes skjevhet i forskning knyttet til avhør av mistenkte barn (Rachlew, 2021). Han viser til Von Bergs studier hvor hun har undersøkt Britisk politi og hvordan de avhører mistenkte barn i England (Rachlew, 2021, s. 31). Ett viktig poeng Von Bergs studier er at flere britiske politidistrikt i mangel på nasjonale føringer eller metodikk brukte den kunnskapen og de avhørsmetodene de var trent opp i, knyttet til avhør av fornærmede barn.

Jamfør straffeprosessloven §239, jfr 239 a, andre ledd har fornærmede og vitner under 16 år forklaringsplikt under etterforskning av straffesaker. Mistenkte barn har ikke forklaringsplikt. Rachlew påpeker at den fundamentale forskjellen ved å motivere barnet under kontaktetableringen til å forklare seg, uansett om dette skjer i beste hensikt, kan i verste fall føre til at barnets menneskerettighet til å unngå selvinkriminering brytes (Rachlew, 2021, s. 33).

2.4 Mistenktes rettigheter i avhør i Norge.

Det er flere rettigheter en mistenkt skal gjøres kjent før politiavhør. Alle rettighetene har til hensikt å ivareta den mistenktes rettsikkerhet. I dette kapittel er formålet å skissere opp de rettigheter og plikter den som avhører plikter å gjøre en mistenkt/siktet kjent med. Siden dette ikke er en juridisk oppgave, vil dette ikke utdypes nærmere. I kapittelet vil rettighetene en mistenkt har krav på først bli presentert, deretter vil de særskilte rettighetene ved avhør av mindreårige barn bli omhandlet. I Grunnloven av 1814 §93. 2 ledd står det «Ingen må utsettes for tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff». Videre i §96, 2. ledd «Enhver har rett til å bli ansett som uskyldig inntil skyld er bevist etter loven» (Grunnloven, 1918).

Gjøres kjent med saken

Den mistenkte skal gjøres kjent med hva saken gjelder (Straffeprosessloven, 1981, §232), som er i tråd med utdypning fra EMK artikkel 6. Den siktede bør få all informasjon om anklagen som er nødvendig for å gjøre dem i stand til å forberede sitt forsvar og sikre en rettferdig behandling.

Ikke plikt til å forklare seg

Den mistenkte skal videre gjøres kjent med at han ikke har plikt til å forklare seg jf straffeprosessloven (1981) §232. Mistenke trenger altså ikke å bidra til sin egen straffefellelse, som er nært beslektet opp mot uskyldspresumpsjonen hvor vernet mot selvinkriminering er et sentralt element som står sterk både i Norge og internasjonalt.

Uskyldspresumpsjonen

Uskyldspresumpsjonens overordnede prinsipp er at rettergangen må være rettferdig og EMD har fastslått at dette gjelder fra det tidspunktet politiet starter en etterforskning. Dette innebærer et særskilt vern når det gjelder barn, da politiet må forsikre seg om at har forstått hva dette vernet innebærer (Council of Europe, 1950; Rachlew, 2016, Larsen 2016; Nørregaard, 2016 i Buseth, 2020). Mistenkte har ikke plikt til å forklare seg, og dette er gjeldende både i politiavhør og i retten (Påtaleinstruksen, 1984 § 8-1; Straffeprosessloven, 1981 § 232).

Forsvarer

Mistenkte har rett til å la seg bistå av en forsvarer etter eget valg på ethvert trinn av saken, herunder ved politiets avhør av ham.

I 2020 gjennomførte Statsadvokaten nok en nasjonal kvalitetsundersøkelse av prioriterte voldssaker, herunder saker med mistenkte barn (Riksadvokaten, 2020). I 22 % av avhørene som var tatt i «politiarbeid på stedet» (PPS) av mistenkte barn var ikke verge varslet, og i ca 33 % var verge tilstede, altså 2 % flere enn for to år siden. I de sakene vergen ikke var tilstede, var barnevernsvakt eller setteverge varslet i om lag halvparten. Selv om statsadvokaten rapporterte at det var gitt tilstrekkelig informasjon om rettighetene knyttet til forsvarer i de fleste sakene, var det ikke en ubetydelig del som var gjennomført uten forsvarer tilstede, uten at det fremgår hvor mange (Buseth, 2020, s. 26)

Riksadvokaten gav Asbjørn Rachlew et mandat i 2021, hvor han skal fremheve sine faglige anbefalinger som innspill for å understøtte utviklingsarbeidet av retningslinjer av avhør av mistenkte. I en av anbefalingene skriver Rachlew;

"I lys av Silje-saken - og at politiet også i vår tid velger å avhøre barn uten forsvarer tilstede - må føre til at retningslinjene på dette punkt blir krystallklare. Jeg kan ikke se noen grunn til at retningslinjene ikke formuleres like klart som de internasjonale føringene på området: "The

presence of the lawyer is compulsory for detained children interviewed as suspects" (Rachlew, 2021, s191- 192).

Strafferabatt

Når siktede avhøres skal han gjøres kjent med strafferabatt ved en uforbeholden tilståelse (Straffeloven 2005, §78f jf. 80a). Med dette menes at dersom han er skyldig, og tilstår, skal domstolen vurdere om tilståelsen – eller forklaring som i vesentlig grad har bidratt til oppklaring av andre lovbrudd- bør utløse en rabatt der straffen settes til under minstestraff, eller mildere straffart.

Pådra andre uberettiget siktelse

Hvis det er grunn til å tro, eller at siktede begynner å gi uriktige opplysninger som kan føre til uriktig grunnlag for straffeansvar, ved å pådra andre en siktelse, er dette straffbart jf straffeloven, 2005, §222). Mistenkte skal da gjøres kjent med dette innledningsvis, eller underveis i avhøret.

Å forklare seg sannferdig

Mistenkte oppfordres til å forklare seg sannferdig dersom han er villig til å avgi forklaring (Påtaleinstruksen, 1984 § 8-2, 1. ledd; Straffeprosessloven, 1981§ 232, 2.ledd).

2.4.1 Særskilte rettigheter ved avhør av mistenkte barn:

I tillegg til de overnevnte rettigheter og plikter som skissert over, har mistenkte barn noen særskilte rettigheter for å sørge for at deres rettsikkerhet ivaretas på best mulig måte.

Verge

Når siktede er under 18 år er det ifølge loven vergen som velger forsvarer. Dersom mistenkte ber om det, skal forsvareren gis adgang til å være tilstede ved avhøret (Påtaleinstruksen, 1984 § 8-1, § 8-4; Straffeprosessloven, 1981 § 94).

Når mistenkte er under 18 år skal vergen underrettes så vidt mulig om avhøret, og bør som regel gis anledning til å være til stede. Vergen har partsrettigheter på lik linje med barnet, og kan ta stilling til spørsmålet om forsvarer. Midlertidig verge skal oppnevnes for å ivareta

siktedes tarv dersom vergen ikke vil eller kan ((Påtaleinstruksen, 1984 § 8-3; Straffeprosessloven, 1981 § 83, § 232, 3. ledd).

Rapporten "Sint utenpå Vondt inni" (2020) fra Forandringsfabrikken inneholder dybdeintervjuer av 101 barn og ungdommer som selv har brukt vold. Alderen på de intervjuede var mellom 12-20 år. Rapporten viser til at noen av de som ble intervjuet fortalte at da foreldrene ble varslet om at de hadde blitt tatt av politiet, ble de utsatt for vold da de kom hjem. Dette synliggjør et vanskelig dilemma, hvor foreldrene har rettigheter som barnas verge og skal være den som ivaretar barnet. Samtidig kan foreldrene også være den farligste for barnet. I slike tilfeller forsterkes behovet ytterligere for å ha en forsvarer tilstede (Buseth, 2020, s.26).

Barnevern

I 1992 kom det en lovendring i straffeprosessloven som sier at når etterforskning igangsettes mot barn under 18 år, og saken ikke er bagatellmessig, skal politiet straks underrette barnevernet. Barnevernet skal i disse tilfellene underrettes om avhør av mistenkte dersom det er anledning til det, og skal så vidt mulig gis anledning til å være til stede (Påtaleinstruksen, 1984 § 8-3, 4. ledd; Straffeprosessloven, 1981 § 232a). I tillegg er et av formålene med etterforskningen å tjene som forberedelse for barneverntjenestens behandling av spørsmålet om det skal sette i verk tiltak etter barnevernsloven (Barnevernloven, 1992; Straffeprosessloven, 1981 § 226, e. i Buseth, s.22).

2.5 Politifaglig perspektiv

De siste 30 år har politiavhør vært gjenstand for kritisk granskning og forskning. I utviklingen av norsk politis avhørsmetoder har kunnskapen fra Britisk politi vært sentral. Etter granskning av flere nasjonale rettsskandaler ble Britisk politi det første som tok et oppgjør med de tilståelsesfokuserede avhørsmetodene. Det britiske politiet innledet samarbeid med forskere og basert på kunnskap utviklet britisk politi forskningsfunderte avhørsmetoder «investigative interviewing», som står i kontrast til tidligere brukt «interrogation» (Rachlew, 2021).

Bakgrunnen til utvikling av den norske avhørsmodellen KREATIV, var at ved granskning av saker, viste det seg at det ble benyttet manipulerende teknikker i avhør av mistenkte

(Rachlew, 2021). I Riksadvokatens publikasjoner fra 2002 står det «Det er tankevekkende at det på dette området, som åpenbart er et felt som krever særlig dyktighet, ikke gjennom videreutdanning gis tilbud eller stilles formelle og reelle krav til de som skal foreta avhør» (Riksadvokaten, 2002, s. 112).

En av sakene som ble kritisk gransket var «Birgitte Tengs- saken». I den saken tilstod fetteren til Birgitte først å ha drept henne, men trakk senere sin tilståelse. Det ble påpekt av sakkyndig at det var brukt manipulative teknikker og etterforsker hadde på forhånd bestemt seg for at fetteren var skyldig, og søkte dermed svar som bekreftet etterforskers egen hypotese (Gudjonsson, 2003; Rachlew, 2003). Lagmannsretten frikjente fetteren (Rachlew, 2021).

De manipulative teknikkene kunne bestå av å få forsvarer til å forlate avhøret ved å gjøre avhøret langdrygt, hvor målet var å få mistenkte til å tilstå. Andre manipulative teknikker var å «motivere» til å gjøre det rette – å tilstå. Og generelt vise instrumentell omsorg som at etterforsker var siktedes beste venn, og den eneste som han kunne støtte seg til i en vanskelig situasjon (Rachlew, 2021).

Det var ikke var noen opplæring eller sentralisert metodikk for avhør, men det fantes noen graderte interne skriv hos KRIPOS. Metodene var «graderte» - noe som muligens hadde sin forklaring i at de ikke tålte dagslystesten (Rachlew, 2021, s.29).

Etter granskningen ble det en dreining når det gjelder avhørsteknikker. Det ble tatt oppgjør med de uetiske metodene samt tilståelsesfokuserede avhør med manipulative teknikker. (Rachlew, 2021). Det ble utviklet transparente metoder basert på forskning hvor fokuset var å samle inn informasjon (Fahsing & Rachlew, 2009).

Rachlew (2003, s. 401) beskriver utviklingen slik:

«...en vei fra manipulasjon til kommunikasjon..., fra en tilfældighetspreget amatørisme til forskningsbasert profesjonalisme.»

Da opplæringsprogrammet **KREATIV** ble lansert nasjonalt av Politihøgskolen i 2003, ble Norge det andre landet i verden som dedikerte seg til forskningsfundert avhørsmetodikk. Dette ble også senere formalisert i Riksadvokatens rundskriv i 2016 (Riksadvokaten, 2016).

KREATIV er akronym for **K**ommunikasjon, **R**ettsikkerhet, **E**tikk og empati, **A**ktiv bevisstgjøring, **T**illit gjennom åpenhet, **I**nformasjon og **V**itenskapelig forankring.

Opplæring i Kreativ består blant annet av temaer som avhørstaktikk, og falske tilståelser, men også temaer som menneskerettigheter, etisk kommunikasjon, og falske tilståelser. Avhører blir oppfordret til å ivareta den avhørte på best mulig måte, både når det gjelder det juridiske og etiske perspektivet (Rachlew & Fahsing, 2015).

Jakobsen forklarer at Kreativ- metoden tok et oppgjør med tilståelsesbaserte teknikker hvor avhører søker en bekreftelse på at vedkommende er skyldig. Psykologisk sett ligger det til menneskets natur å ønske å bekrefte en hypotese. Jakobsen viser til at hvis man isteden forsøker å avkrefte denne, låser man seg ikke. Da leter man aktivt etter muligheten for at den siktede er uskyldig (Jakobsen, u.å).

Etterforskere skal være objektive jamfør straffeprosessloven § 55 og metodene i KREATIV er utviklet for at avhørere kan etterleve dette kravet. I informasjonsinnhenting i avhør skal avhører forholde seg åpen til hva som kan ha skjedd. Metoden legger også vekt på hvordan minnet fungerer og hvordan avhører kan hjelpe den som blir avhørt til å huske (Jakobsen, u.å).

2.6 Avhørets formål

I 2013 skrev Riksadvokatens arbeidsgruppe at «Politiavhøret er politiets mest anvendte etterforskningsmetode, og utgjør gjennomgående straffesakenes mest sentrale bevis. Følgelig er måten politiet gjennomfører sine avhør på, av avgjørende betydning for rettsikkerheten, rettsprosessen og publikums opplevelse av denne» (Riksadvokatens arbeidsgruppe, 2013, s.7).

Alle som avhøres som mistenkte har flere straffeprosessuelle menneskerettigheter som skal beskytte dem under politiets avhør. Blant annet har man rett på human behandling, rett til frihet og sikkerhet, samt antagelsen om at man er uskyldig frem til annet er bevist ved dom. De straffeprosessuelle menneskerettighetene inkluderer også retten til å forholde seg taus, og selvkriminalisering. Man har rett på en rettferdig rettssak og ikke bli diskriminert (Mendez, 2021).

Før innføringen av KREATIV var det ikke kjent for norsk politi at tilståelsefokuserede avhørsmetoder øker faren for upålitelige svar, og at de er mindre effektive, når målet er å innhente pålitelig informasjon (Rachlew, 2021).

Selv om ingen rettsregel i Norge tilkjenner eksplisitt formålet med politiets avhør (Rachlew, 2021 s.34) understrekes betydningen av at alle politiavhør, uansett om den som avhøres er barn eller voksen, vitne eller mistenkt, har det samme overordnede formålet: Å innhente relevant og pålitelig informasjon, tilstrekkelig detaljert, og med nødvendig profesjonalitet, slik at forholdet som undersøkes eller etterforskes får sin optimale løsning (Rachlew og Fahsing 2015 s. 244)

Riksadvokatens arbeidsgruppe om politiavhør i Norge (2013, s 20) peker på at for å finne en slik formålsbestemmelse må man se til Europarådets anti-torturkomites formulering i den europeiske standarden.

«Formålet med avhøret må være krystallklart: Å innhente nøyaktig og pålitelig informasjon for å komme frem til sannheten om forholdene etterforskningen gjelder, ikke å innhente en tilståelse fra en som i etterforskernes øyne allerede antas skyldig» (CPT, 2002, art 34).

Rachlew påpeker i en publikasjon knyttet til «Avhørstaktikk og begrepet konfrontasjon» at avhør har flere formål. Et formål i seg selv er å ha en arena som sikrer at mistenktes minimumsrettigheter realiseres. I tillegg til de straffeprosessuelle formål, er det også legitime formål ved avhøret. Rachlew peker på at måten politiet gjennomfører sine avhør på, har avgjørende betydning for publikums opplevelse av rettsprosessen. I det perspektivet er formålet med politiavhøret å sikre og/eller utvikle befolkningens tillit til rettsstaten. Dette formålet er særlig viktig når politiet avhører barn og ungdom (Rachlew, 2013, kap. 9).

2.7 Justisfeil og publikums tillit til politiet

Politiet har høy tillit i det norske samfunnet sammenlignet med andre offentlige etater og sammenlignet med politi i andre land. Den høye tilliten er utvilsomt en betydelig ressurs både for politiet og samfunnet som helhet (Thomassen, 2017, s 1). En rekke internasjonale studier viser at tillit og legitimitet henger tett sammen og påvirker borgernes vilje til samarbeid med

politiet og å følge loven mer generelt (Tankebe, 2013; Tyler, 2006; Tyler & Huo, 2002; Van Damme, 2015; Van Damme, Pauwels, & Svensson, 2015 i Thomassen, 2017, s.1).

Dersom det sniker seg inn en uvisshet om at politiet ikke har utført sitt etterforskningsarbeid optimalt, trues tilliten til rettsapparatet, ikke minst dersom feilene som begås bærer preg av systemfeil (Rachlew, 2009, s. 3).

Justisfeil defineres av Forst som "ethvert avvik fra straffesakens optimale utfall" (Bjerknes & Fahsing, 2018, s. 64). Årsakene til justisfeil kan være individuelle, på gruppenivå, systemfeil eller en kombinasjon av disse. Alvorligheten i justisfeil kan spenne fra systemsvikt til enkeltstående hendelser (Bjerknes & Fahsing, 2018).

Bjerknes & Fahsing skriver «der en velmenende etterforsker grunnet manglende opplæring og innsikt i kognitive forenklingsstrategier kommer frem til upålitelige bevis, bør avviket klassifiseres som en justisfeil av systemisk karakter (Bjerknes & Fahsing, 2018, s. 64).

Ask peker på at det er en rekke faktorer i en etterforskers arbeidsmiljø som «can seriously bias human judgment and decisions» (Ask, 2006, s. 32). Ask konkluderer med at politiets manglende fokus og metoder for å falsifisere sine mistanker (hypoteser), ikke bare utgjør en trussel mot rettssikkerheten for uskyldige som mistenkes: En etterforskning der bekreftelsesfellene preger informasjonsinnsamlingen øker også sjansen for at skyldige går fri (Rachlew, 2009, s 28).

Justisfeil kan påvirke påliteligheten av den informasjonen som politiet samler inn. Uten korreksjon vil politiet fatte nye beslutninger på sviktende grunnlag: Ny informasjon samles inn, og nye beslutninger treffes. I komplekse straffesaker kan syklusen pågå i måneder og år (Ask og Granhag 2008 s. 162). En uriktig domfellelse koster penger og ressurser, men først og fremst medfører justisfeil alvorlige følger, store sosiale kostnader for de impliserte og en brist i samfunnets tillit til politiet og rettsapparatet (Bjerknes & Fahsing, 2018, s. 64).

2.8 Makt og makt u-balanse i avhør

I en avhørssituasjon eksisterer det en skjevhet i maktbalansen mellom den avhørte og avhører. Den iboende makt-ubalansen som avhør gir i kraft av situasjonen, kan medføre såpass med stress for den avhørte at både den fysiske, kognitive og emosjonelle responsen blir påvirket. På det verste kan en slik tilstand av økt stress bidra til at minneinnhentingen forringes og falsk informasjon produserer (Mendez, 2021). Falske tilståelser og bekreftelsesfeller vil bli omhandlet under punktene 2.10 og 2.11.

Ved å få etablert et forhold mellom avhører og avhørte som er basert på tillit og respekt for menneskeverdet vil det være avgjørende for å tilrettelegge for god kommunikasjon under avhøret. Dette krever at man har empati og betrygger avhørte på at de vil få rettfærdig behandling. Avhører må legge til rette for avhørtes autonomi over hva de sier, eller ikke sier, og legge til rette for et positivt samspill. På denne måten vil man kunne øke sannsynligheten for å samle inn nøyaktig informasjon (Mendez, 2021). Det fordrer at den som avhører er klar over denne makt-ubalansen, og tar tiltak for å redusere denne. På den måten kan man opprettholde beskyttelsen i henhold til menneskerettighetene, samtidig som verdien av informasjonen som samles inn maksimeres (Mendez, 2021).

I den vitnepsykologiske litteraturen kommer det klart frem at barn og ungdom er spesielt sårbare for press under politiavhør, og at faren for falske tilståelser dermed øker (Gudjonsson, 2003). Barn forstår enda mindre av premissene for avhør, enn voksne gjør. De er vant med at voksne vet mer og er derfor også mer sårbare for påvirkning under avhør (Jakobsen, politihøgskolen.no).

2.9 Spørsmålstilling og påvirkning under avhør

Psykologiforskere ble tidlig interessert i hva som kan påvirke en vitneforklaring. I 1939 forsket W. Stern på hvordan stress kunne påvirke påliteligheten i vitneforklaringer. På 1970 tallet skjøt denne forskningen fart og i dag regnes amerikanske Elisabeth Loftus som en pioner og foregangskvinne innen minneforskning. Psykologisk forskning har vist at menneskets minne er selektivt, rekonstruktivt og integrativt (Reisberg, 2014). Ebbinghaus (1913) sin glemselskurve er velkjent for de fleste, og illustrerer hvordan mennesket glemmer mest informasjon kort tid etter innlæring (Granhag & Giolla, 2021).

Psykologiprofessor Svein Magnussen begynte å søke etter forskning på vitnepsykologi som felt etter Bjugn-saken fra 1992 som den gang avslørte at det ikke fantes norske fagfolk med kunnskap om barn som vitner, eller kunnskap om feilkilder, falske minner eller hvor lett barn kan påvirkes av andre (Haslie, 2018). Magnussen uttaler «Vi har dessverre fremdeles saker i Norge der barna blir snakket med på en måte som gjør at de begynner å fantasere» (Hasle, 2018, s. 1).

Vi har mye kunnskap om enkeltpersoners evne til å observere hendelser og om hukommelse. Det er bred enighet om sentrale funn og det er bred enighet i at høy grad av stress kan ha negativ innvirkning på hukommelsen, mens dramatiske og traumatiske hendelser kan være mer levende i hukommelsen sammenlignet med dagligdagse hendelser. Magnussen viser til at i tillegg til tunnelsyn, vår automatiske tendens til å registrere informasjon som bekrefter våre eksisterende hypoteser og nedtone det motsatte, finnes det en rekke andre tankemessige snarveier som utfordrer påliteligheten av minnet. Studier av barn som vitner ledet av professor Melinder viser at dersom barn forteller spontant er det stort sett korrekt. Men dersom avhørene er ledende i formen, kan barn fortelle om ting som de ikke har opplevd (Haslie, 2018).

Ledende spørsmål kan være med på å gi spesifikk informasjon i avhør. Faren er at det kan bli presentert informasjon som barnet ikke har kjennskap til fra tidligere. Barnet kan dermed begynne å blande den nye informasjonen med sine opprinnelige minner (Bjerknes & Fashing, 2017, s.23). Et viktig skille går likevel mellom det å lede barnet inn på temaet, og hjelpe dem å holde fokus på temaet, og det å forlede barnet til å gi feilaktig informasjon. Gamst (2017) påpeker at barn er mer resistente for suggesjon når de selv har vært utsatt for hendelser, enn hvis det har vært vitne til en hendelse.

Suggestibilitet er en persons tendens til å inkorporere villedende informasjon fra eksterne kilder i sin egen hukommelse. Informasjonen kan komme fra for eksempel andre personer, medier eller ved å se bilder fra hendelser (Schacter, 2001). Slik kunnskap kan være direkte opplysninger om hva som har hendt eller indirekte antydninger om hva som skulle ha hendt, formidlet gjennom spørsmålsstillinger og uttrykte forventninger i situasjonen hvor historien skal gjenfortelles (Magnussen, 2007, s. 129).

Suggestibilitet, hvor mottakelig man er for suggesjon, er et tema som er viktig for avhører å være bevisst, da å forlede noen til å gi falsk informasjon ofte kan skje ved at man føler at man bevisst eller ubevisst presses i en bestemt retning. Enkelte menneskers opplevelser og atferd kan lettere påvirkes og endres ut fra direkte eller indirekte innflytelse utenfra. Dette kan føre til at falske tilståelser kan oppstå (Gamst, 2017).

2.10 Bekreftelsesfeller

Begrepet «Confirmation bias» eller bekreftelsesfeller brukes som en samlebetegnelse «paraply» og refererer til en rekke psykologiske fenomen hvor mennesket søker og tolker informasjon som bekrefter allerede eksisterende oppfatninger (Rachlew, 2009, s.23). I kjernen av teoriene ligger forståelsen av at de psykologiske prosessene, forenklingsstrategiene, påvirker beslutningstagernes informasjonsinnsamling, og deres tolkning av informasjonen som samles inn (Rachlew, 2009, s. 24).

Sannsynligheten for at etterforskningen blir preget av bekreftelsesfeller vil være stor dersom avhører går inn i avhørssituasjonen med en intensjon om å få en tilståelse. Fokuset på å innhente en tilståelse vil medføre at avhører tolker den innhentede informasjonen i retning av at avhørte er skyldig. (Mendez, 2021).

Etablerte teorier viser at mennesket har en tendens til å (a) søke etter informasjon som støtter opp under mistanken (hypotesen) (b) tar nøytral informasjon til inntekt for sitt etablerte syn og (c) ignorerer eller bortforklarer informasjon som ikke passer inn (Nickerson 1998 s. 175, Ask og Granhag 2008 s. 164, i Rachlew 2009, s, 23).

Bekreftelsesfellene kan slå inn og sentrerer rundt en uskyldig eller en teori som aldri vil lede til gjerningsmannen. Bekreftelsesfellene øker også faren for at skyldige mistenkte slipper unna. Når alternative hypoteser ikke er falsifisert under etterforskningen, gis den skyldige og forsvareren økt mulighet til å presentere alternative hypoteser under domstolsbehandlingen, noe som kan lede ut i uriktige frifinnelser (Ask, 2006, s. 44).

Hvis en avhører starter avhøret med intensjon om å få en tilståelse, vil sannsynligheten være høy for bekreftelsesfeller, ved at avhører tolker informasjonen som bekrefter at den man avhører er skyldig. I praksis vil dette øke sannsynligheten for at man bruker ledende eller

lukkede spørsmål i avhøret, og at man kan bruke manipulering, press eller tvang for å bekrefte hypotesen eller det forhåndsoppfattede inntrykket av skyld (Mendez, 2021).

2.11 Falske tilståelser

Årsakene til at personer forklarer seg uriktig i avhør hos politiet kan være mange, og det kan være både bevisst og ubevisst. Kunnskap om falske tilståelser er relevant for avhør av mistenkte barn, og både nasjonalt og internasjonalt er man blitt oppmerksom på problemstillingen til tross for at omfanget er ukjent.

Den seneste forskningen utført innen et stort spenn av profesjonelle utøvere innen disipliner som psykologi, sosiologi, kriminologi og medisin viser tydelig at bruk av tvang kan lede til falsk informasjon eller falske tilståelser (Mendez, 2021).

Sannsynligheten for at noen gir en falsk tilståelse er avhengig av flere forhold. I de fleste tilfeller er det en kombinasjon av person- og situasjonsfaktor som gjorde at menneskene tilsto, selv om de var uskyldige (Magnussen, 2017, s. 184)

Internasjonalt har det vært forsket på falske tilståelser. Gudjonsson har spesielt studert hvordan psykologisk sårbarhet hos mistenkte kan ha bidratt til falske tilståelser. Forskning viser at de sårbare har avvikende personlighet, er mer føyelige eller har begrensede evner. I tillegg har sårbare personer egenskaper som ung alder, overdrevet tillitsfulle og er naive. Ifølge Gudjonsson er unge mistenkte spesielt sårbare og har større sjanse for å bli dømt etter en falsk tilståelse enn voksne (Gudjonsson & Kassin, i Magnussen, 2017, s. 184).

Det meste av forskningen opp mot falske tilståelser er gjort i USA og England/Island av forskningsgruppene til Saul Kassin og nevnte Gudjonsson. Deres forskning viser at falske tilståelser ikke er uvanlig, og at personer kan tilstå kriminelle handlinger de ikke har gjort, selv i en nokså normal etterforskningsammenheng i demokratiske rettsstater. Forskningen er også interessant for politiet i Norge, da falske tilståelser også har blitt dokumentert her til lands (Magnussen, 2017, s. 178).

Gudjonsson beskriver tre ulike modeller som kan forklare hvorfor det avgis falske tilståelser. Han presiserer at flere av modellene kan være aktuelle i samme sak:

- Kapitulerende falsk tilståelse: Tilståelsen fremkommer som en reaksjon mot press for å unnsnippe avhørssituasjonen, varetekt eller lignende.
- Internaliserende falsk tilståelse: Mistenkte tror uriktig at han er skyldig fordi avhørssituasjonen har fremkalt falske minner.
- Frivillig falsk tilståelse: denne typen falsk tilståelse forekommer bl.a. for mistenkte som har sterkt behov for oppmerksomhet, og foretrekker fordømmelsen som følger med tilståelsen av en slik handling, fremfor å bli møtt med likegyldighet. (Gudjonsson, 2003, s. 194-197).

Yngre personer er mer sårbare når de blir møtt med ledende spørsmål, repetisjoner, mistro eller andre taktikker fra autoritetspersoner. Risikoen for falske tilståelser øker ytterligere dersom mistenkte avhøres uten verge eller forsvarer, eller at vedkommende ikke skjønner språket, situasjonen eller spørsmålene. Det er en overrepresentasjon av mindreårige og personer med utviklingshemming blant de som kommer med falske tilståelser (Alvarez-Toro & LopezMorales, 2018; Gudjonsson, 2003; Kassin et al., 2009, 2010; Schollum, 2005 i Buseth, 2020).

3.0 Avhørsmetoder og avhørsmodeller i ulike land

I dette kapittelet vil jeg først redegjøre for avhørsmetoden tilrettelagte avhørere må ha opplæring i, før avhørsmodellen PEACE, NICHD protokollen, REID teknikken og RATAC protokollen bli kort gjort rede for. De overnevnte metoder og protokoller er noen av de mest anvendte avhørsmetoder i land som Storbritannia, Australia, USA og Canada, og er de metoder som politiet i ulike land læres opp i.

3.1 Metode for avhør av barn med status som fornærmet eller vitne i Norge; DCM

Den Dialogiske Samtalemotoden (DCM) er utviklet av dr.polit. Langballe og dr.polit. Gamst gjennom deres doktorgradsarbeid «Barn som vitner» i 2004. De analyserte norske dommeravhør av barn fra perioden 1982 til 2002, og studiene avdekket et stort behov for å bedre kvaliteten på politietterforskningen og for å styrke barns rettsstilling. Resultatet av analyser av kommunikasjonen mellom barnet og politiavhørene avdekket et lukket

kommunikasjonsmønster med forutinntatte holdninger og ledende spørsmål fra den som avhørte. Hypoteser om barnets situasjon dominerte, og sensitiv informasjon fra barnet ble overhørt og avbrutt. Det førte til at det kom frem så sparsomt med informasjon fra barnet at det ga et lite sannsynlig grunnlag for å oppklare det anmeldte forholdet (Gamst, 2013, s. 14-15).

Gamst og Langballe prøvde sammen med en gruppe etterforskere en metodikk som var mer tilpasset barn og lot barna fortelle fritt. Barna fikk snakke ferdig før de skiftet tema. Det ble også viktig med metakommunikasjon; å kommunisere om kommunikasjonen, slik at barna ble fortalt hva som skulle skje i avhøret. Det er fem grunnleggende perspektiver ved DCM som er vesentlige for å oppnå god kommunikasjon med barn. Disse er:

1. Styrket barneperspektiv
2. Dialog som kommunikasjonsmønster
3. Målstyrt, tematisert og åpen
4. Fleksibel og tilpasset det enkelte barnet
5. Krysninger mellom barnefaglige hensyn og formelle, lovpålagte krav (Gamst, 2011).

I dag benyttes denne metoden i alle tilrettelagte avhør av barn mellom seks og seksten år i Norge. Alle som tar i bruk denne metoden kal ha gjennomført studiet «tilrettelagte avhør av barn». Dette omfatter utelukkende barn som fornærmede og vitner, ikke mistenkte barn. Mistenkte barn faller utenfor forskriften om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner (tilrettelagt avhør) og mandatet til barnehuset.

3.2 Model of Investigative Interviewing; P.E.A.C.E

Avhørsmodellen PEACE ble utviklet i England og Wales på 1990-tallet. PEACE er i dag implementert hos Britisk politi og land som Australia, Canada og New Zealand har også tatt i bruk denne modellen. I Norge benyttes KREATIV metoden i forbindelse med avhør av voksne, og som tidligere beskrevet er KREATIV utviklet på bakgrunn av PEACE modellen.

Det som startet utviklingen av PEACE var en rekke uriktige domfellelser som førte til kritikk av politiet og til en gransking av politiets avhørspraksis. I flere saker hadde siktede tilstått forbrytelser som det senere viste seg at de ikke hadde begått. Tilståelsene ble til dels tilskrevet

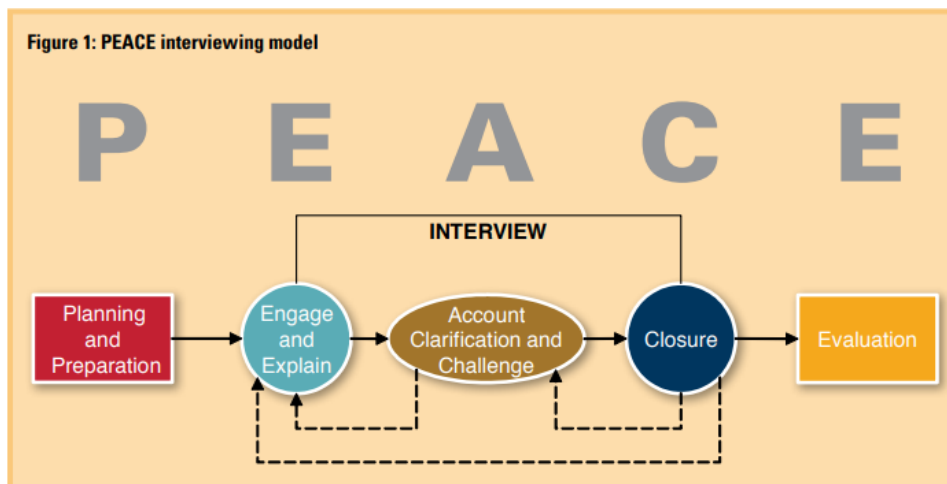
politiets avhørsmetoder da det kom frem at politiet hadde benyttet seg av ulovlige og manipulerende teknikker samt målrettet gått etter å få siktede til å tilstå. Særlig sakene «Guilford four» og «Birmingham Six» fikk mye medieomtale (Cherryman & Bull, 1996, s. 174).

Flere av sakene var fra 1970-årene men de dømte ble frikjent i 1980-årene og 1990-årene. Rettskandalene satte gang i en omfattende endringsprosess (Öhrn, 2014; Bull, 2019) og i 1984 ble det obligatorisk å ta lydopptak av alle avhør av siktede i England og Wales. Lydopptak av avhør var et tiltak for å styrke siktedes rettssikkerhet, og i tillegg åpnet det for systematiske studier av den daværende avhørspraksisen når det gjaldt siktede personer (Milne et al., 2007). Resultatene fra studiene av avhørspraksisen dannet grunnlag for utviklingen av en ny avhørsmetodikk. Frem til da hadde det kun vært sporadisk forskning på politiets avhørspraksis (Bull & Rachlew, 2020).

PEACE metoden er i dag en fem-trinns avhørsmetode hvor etterforsker gir mistenkte muligheten til å komme med sin forklaring uavbrutt, før etterforsker presenterer beviser eller motstridende forklaringer for mistenkte. **PEACE** er akronym for **P**lanning and preparation, **E**ngage and explain, **A**ccount, **C**larification and Challenge og **E**valuation (Schollum, 2017).

Siden 1992 er det kommet til flere nivåer og retninger innenfor avhørsopplæring. England og Wales er fremdeles foregangsland både når det gjelder å forske på og utvikle og implementere nye avhørsmetoder (Fahsing, 2016, s. 61; Griffiths & Milne, 2006).

Tidligere ble avhør av vitner og fornærmede omtalt som interview mens avhør av siktede ble omtalt som interrogation. Ordet interrogation signaliserte en mer konfronterende tilnærming i enn i førstnevnte interview. Interrogation ble erstattet med investigative interviewing – som nå er en fellesbetegnelse for tilnærmingen i alle typer avhør – for å understreke at alle avhør har samme formål, nemlig å innhente pålitelig informasjon (Öhrn, 2014, s. 207).

(Schollum, 2017, s. 2).

Myndighetene i Storbritannia har gitt ut en egen publikasjon knyttet til PEACE og retningslinjer for avhør av mistenkte. I denne står det ingenting om at man bruker annen tilnærming til barn/ mindreårige, men den presiserer at det skal være verge til stede hvis man antar at barnet er under 18 år på tidspunktet for avhør. Jeg antar derfor at UK bruker PEACE metoden også når de avhører mistenkte mindreårige. (interviewing-suspects-v7.0.pdf (publishing.service.gov.uk)).

3.3 The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD) Protocol

I Finland, Island og Sverige brukes metoden inspirert av NICHD (Lamb et al, 2007; Orbach et al.2000) når man avhører barn. NICHD-protokollen er basert på forskning og faglig konsensus fra eksperter angående barns hukommelse, kommunikative ferdigheter og sosial kunnskap. NICHD protokollen består av retningslinjer som tar sikte på å forberede kvaliteten på avhør av barn. Den amerikanske modellen (CAC) inspirerte i stor grad utviklingen av Barnehusmodellen i de nordiske land. Barnehusmodellen tar sikte på å redusere belastningen av rettsprosessen for barn og deres familier, øke nivået av tverrfaglig samarbeid og bygge og formidle kunnskap om barn som ofre (Bakketeg et al. 2012). Forskere har gjentatte ganger vist at kvaliteten på intervjuene forberedes dramatisk når avhørere bruker strukturerte undersøkende intervjuprotokoller, som for eksempel NICHD-protokollen.

NHICD protokollen brukes i dag i opplæring av politifolk og andre utøvere av strafferettssystemet i mange forskjellige land og er en av de mest internasjonalt brukte protokollene for avhør av barn som vitner (herunder også fornærmede barn) (Lamb et al,

2007). Det fremkommer ikke noe hvorvidt denne metoden er den som anvendes på mistenkte barn.

3.4 REID – Technique

REID teknikken er en avhørsmetode utviklet i USA i 1950 årene av John E. Reid. Reid var psykolog, polygraf ekspert og tidligere politibetjent i Chicago. Teknikken består av 9 steg, og er beskrevet som en anklagende prosess der etterforskeren forteller den mistenkte at resultatet av etterforskningen tydelig indikerer at de begikk den aktuelle forbrytelsen. Teknikken brukes for å skape press på den som avhøres, etterfulgt av sympati og tilbud om forståelse og hjelp – men kun dersom en tilståelse kommer. Teknikken ble spredt på 1960 tallet, og i USA er dette en utbredt metode. Tilhengere av teknikken vektlegger at teknikken er nyttig for å få informasjon ut av uvillige mistenkte. Kritikere mener at teknikken resulterer i uakseptabelt høy andel av falske tilståelser, spesielt fra ungdom og psykisk utviklingshemmede (Wikipedia.no). I følge Kostelnik og Reppucci brukes REID teknikken også til avhør av mistenkte mindreårige i USA.

3.5 RATAc- protokoll

RATAc-protokollen ble utviklet av Minnesotas «Corner House» Children`s Advocacy Center (CAC) i 1989 og inkluderer fem elementer; Rapport, Anatomi identifikasjon, Trykk på forespørsel, Misbruk-senario og avslutning. RATAc- protokollen fremmer bruk av hjelpemidler som tegninger av familien, og anatomidukker. Hjelpemidlene brukes for å spørre små barn om navn på kroppsdeler og diskutere ulike berøringer som primær-metode for å introdusere emnet mistenkt overgrep til barn under 10 år. RATAc – protokollen har blitt undervist i 17 stater i USA og i Japan (Toth, 2011). Det fremkommer ikke informasjon knyttet til hvorvidt denne metoden brukes til avhør av mistenkte mindreårige.

4.0 Metode

Følgende kapittel vil ta for seg hvilken metode jeg har brukt for å besvare problemstillingen. I all fremleggelse av forskning er det viktigste kravet transparens/gjennomsiktighet (Tjora,

2017, s. 248). Metodekapittelet skal bidra med denne transparensen og formålet med kapittelet er å beskrive hvordan jeg har gått frem for å finne relevant litteratur. Kapittelet vil begrunne hvorfor jeg har valgt litteraturstudie som metode, samt ta for seg hvilke søkemotorer, søkeord og søkestrenger jeg har brukt i søkeprosessen. Videre vil jeg si noe om inklusjon- og eksklusjonskriterier jeg har brukt, samt beskrive validitet, reliabilitet og min egen forforståelse i oppgaven.

4.1 Metodetriangulering

Ifølge Aubert er «en metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme frem til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener dette formålet, hører med i arsenalet av metoder» (Aubert, 1985, i Dalland 2020, s, 53).

Det skilles tradisjonelt mellom kvalitativ og kvantitativ metode. Begrunnelsen for å velge en metode er at man mener akkurat den metoden er best egnet for å belyse problemstillingen på best mulig måte (Dalland, 2020, s. 53). Kvantitativ metode har fordelen av at den gir data i form av målbare enheter. De kvalitative metodene tar sikte på å fange opp mening og opplevelser som ikke lar seg tallfeste eller måle (Dalland, 2020, s. 52). Både kvalitative og kvantitative metoder har som mål å bidra til en forståelse av samfunnet. Forskere kan bruke begge metoder i en undersøkelse, da kalles dette metodetriangulering, og forskeren beveger seg på en skala hvor kvalitativ og kvantitativ metode er to ytterpunkter av skalaen.

Problemstillingen i denne oppgaven er todelt. Første del søker svar på om det finnes forskning på hvilke avhørsmetoder som brukes når mistenkte barn avhøres. Svaret på dette har jeg innledningsvis brukt tid på å søke og finne ved hjelp av strukturerte søk. Funnet kan telles og er således kvalitativt fremstilt. Jeg har også laget en skjematisk tabell hvor jeg har talt hvor mange artikler som treffer ulike nøkkel-ord. (Se kapittel 5.6 og tabell «tema i artiklene»).

Del to av problemstillingen søker svar på om metodene beskrevet i overnevnte funn sier noe om rettsikkerheten til mistenkte barn i avhørssituasjonen. Ut fra det antall tekster som er funnet i første del, har tekstene og meningene i tekstene blitt brukt for å svare på del to av problemstillingen. Den kvantitative metoden som bidrar til større forståelse av hvordan andre

forskeres funn fremstiller og opplever at metodene anvendt i avhør ivaretar rettsikkerheten til mistenkte barn i avhør ivaretas. Med andre ord har jeg valgt metodetriangulering da jeg mener det er beste metoden for å besvare min problemstilling best mulig.

4.2 Litteraturgjennomgang som valgt metode

Målet med all forskning er å skaffe ny kunnskap. Men hva som er ny kunnskap kan bare avklares gjennom å gjøre seg kjent med forskningsfeltet og den kunnskapen som allerede eksisterer. En litteraturgjennomgang kan både være utgangspunktet for en empirisk undersøkelse eller målet med studien (A. Johannessen, et al., 2016, s. 105)

En empirisk oppgave er en rapportering av resultater som bygger på forfatterens egen datainnsamling» (Erikson i Persson, 2021, s.21). Empiriske oppgaver henter inn egne data ved for eksempel intervju eller spørreskjema og analyserer dette ut fra teori.

En teoretisk oppgave, som dette er, er uten egen empiri. I en teoretisk oppgave baserer man seg på tidligere teorier hvor data består av dokumenter og andre tekster. Dette kalles på engelsk «systematic review» (Persson, 2021, s.21). Persson peker på at det finnes en rekke ulike typer «reviews» og viser til for eksempel Booth et al. (2016, s.10) som lister opp 16 forskjellige reviews.

Jeg har valgt litteraturgjennomgang, på engelsk «Literature review» for å belyse problemstillingen. Litteraturgjennomgangen er ved bruk av åpne kilder. Med åpne kilder menes kilder som er tilgjengelig ved søk på internett, og som ansees som offentlige publikasjoner. Som student ved politihøgskolen får man tilgang til en del kilder gjennom ulike søkemotorer ved bruk av VPN tilgang. Dette har vært benyttet og vil bli nærmere beskrevet under utførelse av søk.

Jeg mener litteraturstudie er en god metode for å belyse problemstillingen i denne oppgaven. I en litteraturstudie søkes det etter allerede eksisterende litteratur, og det vil kunne gi svar på hvilke metoder for avhør av mistenkte barn som allerede er beskrevet, utviklet, forsket på og undervises i. Litteraturstudie vil videre kunne gi perspektiv på hvilken kunnskap som finnes om teamet og metodene, samt kunne avdekke eventuelle mangler på metode og kunnskap på

feltet. Annen gevinst vil videre kunne være at det vil bidra til å gi et kunnskapsgrunnlag om hvordan studenter skal opplæres, hva de bør ha på pensum av relevant forskning om temaet.

4.3 Å forske på egen profesjon

Bjørge og Myrer (2015) skriver at det er en sentral målsetning for forskning ved politihøgskolen å være kritisk og konstruktiv, og skal gi et konstruktivt bidrag til å heve kvaliteten på politiets arbeid. Det innebærer at publisert forskning både må konstatere hvordan tilstanden er, og vurdere hva som kan og bør gjøres for forbedring.

Forkunnskap i forskning kan være ubevist fra forskerens side, og ubeviste utvelgelses kan prege resultatet av forskningen. Med forkunnskap kan man få forhåndsforventninger om hvilke resultater oppgaven vil gi. Det kan påvirke hvordan teori og empiri blir utvalgt og tolket (Christoffersen et al., 2016). Malterud (2002, s. 2468) bruker begrepet refleksivitet som handler om å overveie forutsetningene som omgir kunnskapsutviklingen og former resultatene. Simonsen (2009) fremhever at refleksivitet ikke alene er tilstrekkelig, de som leser oppgaven må også få vite noe om forskerens egen bevissthet omkring egen rolle og hva den innebærer (Simonsen, 2009, s. 210 i Rachlew, 2010. s. 144). Med inngående kjennskap til feltet, risikerer forskeren å tolke og analysere sine data i tråd med etablerte oppfatninger om hvordan feltet ser ut. Confirmation bias og andre ubeviste bekræftelsesfeller truer både pålitelighet og gyldighet i all forskning (Rachlew, 2010. s. 145).

Rachlew påpeker at de etiske retningslinjene er av særlig relevans når man forsker på egen profesjon. Han mener man må tvinge seg selv til å ta tilstrekkelig distanse til profesjonen for å lykkes med å innfri de etiske retningslinjene. Han underbygger denne påstanden med at en forsker vil ta med seg erfaringer, fordommer og ubeviste kognitive funksjoner som vil påvirke forskningen (Rachlew, 2010). Finstad (2000, s. 221) skriver at å balansere mellom tilstrekkelig nærhet og distanse utfordrer alle forskere. Den som forsker vil alltid ta med egne erfaringer, fordommer og ubeviste kognitive skjema som alle inntrykk siles gjennom (Lai, 1999, s. 51 - 53).

4.4 Validitet, reliabilitet og egen forforståelse

Validitet referer til datamaterialet sin gyldighet. «Det finnes ulike definisjoner av begrepet validitet, som for eksempel en uttalelser sannhet, riktighet og styrke» (Kvale og Brinkmann 2015, s. 250). I en undersøkelse handler det om hvorvidt en metode er egnet til å undersøke det den skal undersøke, og om en kan stole på kunnskapen som kommer frem. Validitet henviser ifølge Grønmo (2016) til datamaterialets gyldighet i forbindelse med de problemstillinger som skal belyses. Validiteten er høy dersom datainnsamlingsprosessen resulterer i data som er relevante for å besvare forskningsspørsmålet. Mer spesifikt understreker Grønmo (2016, s. 241) at «validiteten er et uttrykk for hvor godt det faktiske datamaterialet svarer til forskerens intensjoner med undersøkelsesopplegget og datainnsamlingen».

Reliabilitet knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilke data som benyttes, måten dataen er samlet inn på, og hvordan dataen bearbeides. Et mål på dette er hvorvidt andre vil være i stand til å gjenskape undersøkelsen (Johannessen et al., 2016). Dette krever også at forskningsprosessen beskrives nøyaktig. For å styrke reliabiliteten bør forskeren redegjøre for egen forforståelse i forskningen, slik at kvaliteten fremgangsmåten og resultatene kan vurderes (Johannessen et al., 2016).

Som etterforsker med erfaring fra straffesaker som berører barn, har jeg reflektert over at barn kan være svært sårbare og at det ikke fremstår som at de alltid selv forstår hva de er en del av. Jeg har selv etterforsket saker hvor barn har status som fornærmet, og hvor barn har status som mistenkt. Jeg har flere ganger undret meg over at det fremstår som mer tilfeldig hvem og hvordan avhør av mistenkte barn utføres, enn hvilket apparat som tar imot de fornærmede barna. Sett opp mot Grunnlovens §96 og uskyldspresumpsjonen, at samfunnet skal legge til grunn at en person er uskyldig inntil det motsatt er bevist, og ingen offentlig myndighet har rett til å legge til grunn at noen er skyldige før en domstol har avgjort spørsmålet, fremstår det for meg som at mindreårige fornærmede/ vitner blir behandlet annerledes enn mistenkte barn. For meg fremstår det som at de mistenkte barna faller mellom to stoler hva gjelder særskilt vern for beskyttelse og rettsikkerhet.

Mitt valg av problemstillingen følger av en faglig interesse og personlig engasjement. Faren med dette er at min forforståelse leder meg til å ha gjort meg opp en mening om hvilke resultater jeg kommer til å finne. Såkalte bias kan dermed prege oppgaven. Bias beskrives ofte som «tunnelsyn» hvor meningen med begrepet er å beskrive et altfor snevert fokus på et

forventet utfall som skaper blindhet for informasjon som peker i annen retning (Ask og Granhag 2008 i Rachlew, 2009, s.23).

Johannesen presiserer at et viktig krav ved forskning er transparens/ gjennomsiktighet. Fordi forskjellige emner kan utforskes forskjellig, må forskningsprosessen beskrives nøye gjennom alle faser (Johannesen et al, 2016). I arbeidet med litteraturgjennomgangen vil det være avgjørende å ha god transparens, nøyaktighet og notoritet. Det vil være vanskelig for meg å være helt objektiv, men bevissthet rundt egen subjektivitet og forforståelse vil være viktig for å oppnå størst mulig objektivitet og reliabilitet i oppgaven.

4.5 Litteraturgjennomgang

Persson skriver at «litteraturgjennomgang er en systematisk gjennomgang av eksisterende forskning innenfor et spesifikt tema eller fagfelt» (Persson, 2021, s. 13) Ved gjennomføring av litteraturstudie er det viktig med struktur og oversikt. Det er brukt strategier i forbindelse med søk, systematisering og notoritet for å mest mulig transparens i oppgaven, som ved all fremleggelse av forskning er det viktigste kravet (Tjora, 2017, s. 248).

Litteraturgjennomgangen i denne oppgaven er basert på Persson 6's -modell som danner grunnlaget for metodologiske rammen.

Modellens 6-S`er består av følgende trinn:

Spørre – hvordan bestemme tema

Søke – hvordan finne det du leter etter

Sortere – hvordan bestemme hva du skal beholde

Syntetisere – hvordan gjøre en argumentasjonsanalyse

Skrive – hvordan lage litteraturgjennomgangens struktur

Systematisere – hvordan utføre og reflektere.

De ulike trinnene er en guide for hvordan man kan gå frem, og trenger ikke brukes statisk (Persson, 2021).

I de neste avsnitt vil jeg gå gjennom de seks trinn i modellen og beskrive hvordan jeg har bygget oppgaven og brukt Perssons modell.

4.5.1 Spørre

Innledningsvis i arbeidet med masteroppgaven var prosessen med å formulere en problemstilling som var realistisk og håndterbar innenfor rammene i oppgaven mer krevende enn først antatt. Jeg ønsket å forske på mistenkte barn i avhør slik det gjennomføres i Norge i dag, ved bruk av kvalitativ metode. Jeg var ikke kjent med at i løpet av 2022 ville det komme en veileder for avhør av mistenkte barn i Norge. Da jeg ble kjent med publikasjonen av veilederen ønsket jeg å endre problemstilling og fremgangsmåten. Jeg ønsket et produkt som ville ha gyldighet også etter at veilederen ble publisert.

Som en del av spørre-prosessen oppfordrer Persson til å stille kritiske spørsmål til temaet, og å lage egen argumentasjonsrekke til hvorfor dette temaet er aktuelt å skrive om. Temaet mistenkte mindreårige et tema som har opptatt meg gjennom mine år som etterforsker på avsnitt for grov vold og sedelighet. Det har flere ganger vært tematisert både av etterforskere som tar avhør av voksne, og «rundt bordet» på barnehuset at tilnærmingen og forskjellene mellom de fornærmede barn og de mistenkte barna er stor. Det har fått meg til å undre på hvorfor vi har en slik praksis i Norge. Argumentasjon for og imot vil ikke oppgaven gjøre rede for men har vært en del av prosessen som første S` i Perssons 6-S modell.

4.5.2 Søke

Å begynne å lete på internettet etter konkrete svar er en enorm oppgave. Det å definere avgrensinger og gå tilbake til spørsmålene skapt i første del, var avgjørende. Det var relativt enkelt på grunn av de ytre rammefaktorer å ikke legge opp til å bruke litteratur som ikke var tilgjengelig ved kjøp og bestilling i postgang.

Ved å søke på barn og utvikling i søkemotor Chrome den 18.04.22 fikk jeg opp omtrent 11 300 000 resultater. Ved å søke på barn utvikling + avhør fikk jeg i samme søkemotor omtrent 138 000 resultater. Google Scholar fokuserer på vitenskapelige artikler publisert og resultatet ved å søke på «barn og utvikling» er 2150 artikler om temaet.

Det var ønskelig å snevre søket inn ytterligere, og jeg kontaktet bibliotekar Kjersti Dahlskås Urnes for veiledning på hvordan jeg burde gå frem for å søke strategisk og systematisk. Dette

vil bli beskrevet senere i oppgaven under utførelse. For skjematisk oversikt over søk og resultater vises til vedlegg 1.

4.5.3 Sortere

Å sortere litteratur har vært en stor del av oppgaven. Jeg har stadig vendt tilbake til «spørre- og søke delen» i modellen. Underveis i oppgaven har jeg stilt meg selv følgende spørsmål: Har jeg funnet alt relevant? Har jeg utelukket noe som burde være inkludert?

Persson viser til at man kan sortere artikler ved bruk av ulike metoder som for eksempel kategorisering. Han viser til typer kategorier som kronologisk sortering eller tematisk sortering. I denne oppgaven har jeg valgt å sortere ut basert på relevante funn, først ved bruk av tittel på oppgaven, deretter ved å ha lest sammendraget. Til slutt stod jeg igjen med noen få artikler som belyser problemstillingen.

Bakgrunnen for valg av kategorisering og sortering er at i denne oppgaven har det vært enormt mange treff på grunn av søkestrengene. Dermed har det vært veldig mange artikler som har blitt forkastet da de ikke har fremstått som relevant for problemstillingen. Det har vært viktig for meg å ta med alle treff innledningsvis for transparens i metoden og fremgangsmåten. Alle artiklene har vært gjennom flere runder sortering, og det var kun helt mot slutten av litteratursøkene, oversettelse av artiklene og analysen av disse at jeg satt igjen med et faktisk resultat for videre drøfting.

For oversikt over systematiseringen av sorteringen vises til vedlegg 1,2, 3 og 4 i oppgaven samt nærmere beskrivelse under kapittel 4.5 og 4.6.

4.5.4 Syntetisere

Persson (2021, s.86) skriver at «syntetisering handler om å vurdere ulik litteratur opp mot hverandre og sette dem i en sammenheng». Han viser til at syntetisering er en form for drøfting, men skiller seg fra en empirisk oppgave hvor man har innhentet egne kvalitative data. I en empirisk oppgave drøftes funn opp mot teori. I litteraturgjennomgang drøftes funn opp mot hverandre (Person, 2021). I denne oppgaven vil syntetiseringen av funn vises i kapittel 5.0 «Drøfting og funn».

4.5.5 Skrive

Persson viser til skillet mellom rapporteringstekst og forskningstekst. Rapporteringstekst handler om å skrive for å bli forstått (Machi & McEvoy 2016 i Persson, 2021, s. 115).

Forskningstekst vil handle om å utvikle egne tanker, men rapporteringstekst er det produktet som er laget for ekstern leser. Forskningsteksten er en del av prosessen for å skrive en rapporteringstekst. Persson viser også til at man kommer til å skrive, endre og skrive på nytt flere ganger for å komme frem til rapporteringsteksten ved litteraturgjennomgang (Persson, 2021, s.115 -117).

I denne oppgaven er det meste skrevet og omskrevet flere ganger. Det har vært en stor prosess å skrive rapporteringsteksten, men som Persson viser til «man kan ikke forskuttere din egen forståelse» (Persson 2021, s. 116).

4.5.6 Systematisere

Med å systematisere viser Persson til at man gjør alle deler etter å nøye ha tenkt over hva du skal gjøre, hvordan du skal gjøre det, og hvorfor du har tenkt å gjøre det på den måten (Persson, 2021, s. 137). Med andre ord så handler systematisering om å dokumentere de valgene du tar i arbeidet med litteraturgjennomgangen. Ved å planlegge, gjennomføre og reflektere vil oppgaven gå fra hverdagskunnskap til å bli vitenskapelig arbeid (Persson, 2021, s.137).

4.6 Kriterier for inkludering og ekskludering

Det ble foretatt søk etter publiserte artikler, bøker, tidsskrifter og annet som kunne belyse hvilken forskning finnes det publisert på Norsk eller Engelsk som beskriver avhørsmetodikk for mistenkte mindreårige.

Det ble ikke søkt etter annet enn publisert materiale som er tilgjengelig via internett, og som via politihøgskolens relativt omfattende biblioteks søketjeneste kan nås. Det ble ikke inkludert artikler som må betales for, eller bøker som måtte kjøpes fordi det er først etter å ha lest bøkene selve seleksjonen foretas. Det ble vurdert til å være for tidkrevende og dyrt å bestille, motta, lese og så forkaste litteratur sett i henhold til oppgavens størrelse og

tidsramme for gjennomføring.

Det ble ikke inkludert annet publisert materiale enn det som er skrevet på Norsk, Engelsk, Dansk eller Svensk. Dette er språk jeg selv behersker å lese og forstå. Det kan ikke utelukkes at det kan finnes publikasjoner og forskning på andre språk som ikke er tilgjengelige for meg.

Det ble forsøkt å kombinere søkeord som «avhør + mindreårig mistenkt + metode» med få/ingen relevante treff. Søkeordene ble brukt for å skape relevans, samtidig som ordet «metode» ble utelatt for å få flere treff. Det ble også brukt synonymer for de ulike ordene, samt ulike kombinasjoner av søkeord.

For skjematisk oversikt over inkludering og ekskludering av artikler vises til vedlegg 1.

4.7 Søkemotorer og søkeord:

I følgende kapittel vil de fire ulike søkemotorene brukt for å samle inn data bli presentert. Søkemotorene er valgt ut basert på tilgjengelighet samt at de anses gode søkemotorer som favner bredt og inneholder faglig relevant litteratur. Under hver søkemotor vil også søkeord brukt i litteraturgjennomgangen fremkomme.

Søkemotor "Oria"

Politihøgskolens eget bibliotek inneholdende bøker, artikler, tidsskrifter m.m.

I Oria ble søkeord: avhør, mindreårig, barn, metode, mistenkt, police interviews og young suspects brukt.

Søkemotor "Google Scholar"

Google Scholar inneholder mange fagområder og kilder. Indekserer artikler og vitenskapelige tidsskrifter fra mengde forlag og databaser.

Søkeord jeg har brukt i Google Scholar er: Avhørsteknikk, mindreårig, mistenkt.

Søkemotor "EBSCO"

Ved å søke i EBSCO kan man søke i flere databaser samtidig.

Databasen "Academic Search Premier"

En tverrfaglig database med fulltekst artikler fra mer en 3100 tidsskrifter. Databasen dekker bl.a fagområdene samfunnsvitenskap, helse, utdanning, etikk og flerkulturelle studier.

Databasen "Criminal justice Abstracts with full text"

Bred oversikt over feltet kriminologi.

Databasen "ERIC"

Education Resource Information Center som gir tilgang på litteratur om utdanning

I EBSCO brukte jeg søkeordene "Police", "interviews", "interrogation", "minors", "juveniles", og "suspect".

Søkemotor "SCOPUS"

Scopus er en stor bibliografisk database med vekt på samfunnsfag, realfag og medisin.

I Scopus brukte jeg søkeordene «Police, interviews, interrogation, minors, juveniles, suspects.

Her vises de ulike søkeordene brukt på Norsk og Engelsk.

Søkeord Norsk	Søkeord Engelsk
Avhør/ Avhørsteknikk	Police Interview
	Police Interrogation
Mindreårig	Young
	Minor
	Juvenile
Mistenkt	Suspect

Totalt antall treff fra mine søk (illustrert i vedlegg 1) i dette resultatet er: 149 hvorav gjenværende relevante artikler i vedlegg 5 er 17. De artiklene som tar for seg avhørsmetoder OG mistenkte mindreårige er totalt 17 i antallet etter inkludering og ekskluderingskriterier beskrevet i kapittel 4.6. For full oversikt over søkemotorer, søkestrenger, antall treff og

hvilke artikler som er med vises det til vedleggene i oppgaven samt videre beskrevet i kapittel 4.8.

4.8 Utførelse av søk

Etter å ha fått god veiledning av bibliotekar Urnes ved politihøgskolen, hvor hun understreket viktigheten av godt organisert arbeid og god notoritet, ble søkene utført på følgende måte:

Jeg tok for meg en og en søkemotor. Dette for å slutføre søk i en søkemotor før jeg gikk videre til neste, for å sikre notoritet og ikke miste oversikten. Først foretok jeg «prøve-søk» ved hjelp av søkestrenger for å se hvor bredt eller snevert resultat jeg fikk.

De første søkene ble ikke notert ned, men ble brukt for å se hvorvidt søkene gav ekstremt mange eller ekstremt få treff som ved første øyekast ble ansett som irrelevante. Titler som tydelig tilkjennegav at innholdet ikke var treffende for å belyse problemstillingen, for eksempel «Forsvarleg bruk av telefontolking i barnevernet» eller «Selvoppnevnte rettshåndhevere: Om fremveksten av «pedojegere» på nett» viste at søkestrengen ikke var treffende nok.

I alle søkemotorer brukte jeg ord som «and» eller «or» for å inkludere flere treff. Det ble brukt flere synonymer, samt trunkering. Trunkering er å avslutte ordet med et tegn, ofte en *. Trunking gjør at søket favner alle endelser av ordet. Eksempel «minor*» vil da gi treff på både minors og minor.

Under vises et eksempel på hvordan en søkestreng i søkemotoren EBSCO så ut:

Søkestreng:

(«Police Interrogation» OR «Police Interviews») AND («Juvenile» OR «minor» OR «Young») AND «Suspect»)

Det ble brukt avansert søk, hvor det ble krysset av for «Find all my search terms». Duplikater ble fjernet.

Antall treff: 13.

Ett treff på Slovensk ble manuelt fjernet.

To artikler «Do the police have to take age and experience into account when determining whether a suspect is in custody prior to questioning» ser like ut, med unntak av at det er PRO og CON (fordeler og ulemper) og en full artikkel. Det er kun 1 av artiklene med i søke-treffet da innholdet ikke anses relevant videre i oppgaven.

Alle mine søk startet med å koble til Virtual Private Network (VPN) som gjør at det opprettes en tygg «tunell» til en ekstern server på nettet. Ved bruk av VPN fikk jeg tilgang til de ulike søkemotorene som politihøgskolen tilbyr til sine studenter. For hver søkemotor og hvert søk i de ulike søkemotorene, laget jeg en ny tabell i Word. Jeg merket tabellen med søkemotor, hvilken søkestreng som ble brukt, og hvilken måned søket ble foretatt. Jeg skrev ned hvor mange treff totalt som kom opp. Alle treff ble så satt inn i tabellen. Tabellen viser en skjematisk oversikt over forfatter, tittel, type publikasjon, og en vurdering om det er relevant eller ikke relevant treff. Dette er vedlegg 1 i oppgaven.

De treffene som kunne være relevante basert på tittel, ble så ført videre inn i ny tabell. Dette fordi vedlegg 1 har med absolutt alle treff, også svært mange som ikke anses relevante. Dette ble gjort med hensyn til transparens og for at andre skal kunne gjenskape mine funn.

For å strukturere og lettere kunne finne igjen de antatt relevante treff, laget jeg ny tabell hvor alle tidligere relevante treff fra vedlegg 1 ble satt inn. Når jeg hadde samlet alle relevante treff ble dette vedlegg 2 i oppgaven.

Søk ble utført i søkemotorene Oria, Google Scholar, EBSCO og Scopus. Vedlegg 2 viser også at noen av artiklene kom opp i for eksempel både Scopus og EBSCO. Vedlegg 2 viser egen kolonne hvor «dublikat» er satt inn, når artikkelen går igjen flere ganger. Når alle antatt relevante artikler var samlet i vedlegg 2 begynte jobben å sortere ut de ulike typer artikler mer spisset opp mot tema som kan belyse forskningsspørsmålet.

Vedlegg 3 er alle de antatt relevante artiklene fra vedlegg 2 med sammendrag av artikkelen. De artiklene som er skrevet på engelsk, oversatte jeg sammendraget til norsk ved hjelp av google translate og med egen oversettelse.

Når sorteringen og oversettelsen av alle artiklene var utført, laget jeg enda en tabell, vedlegg 4. I tillegg til nummerering og tittel/forfatter illustrerer vedlegg 4 de stikkordene jeg opplever

beskrev best artikkelens forskningsfokus og tema. Jeg satte kryss i de ulike rubrikkene slik at det ble lett synlig hvilke artikler som fokuserte på hvilke tema.

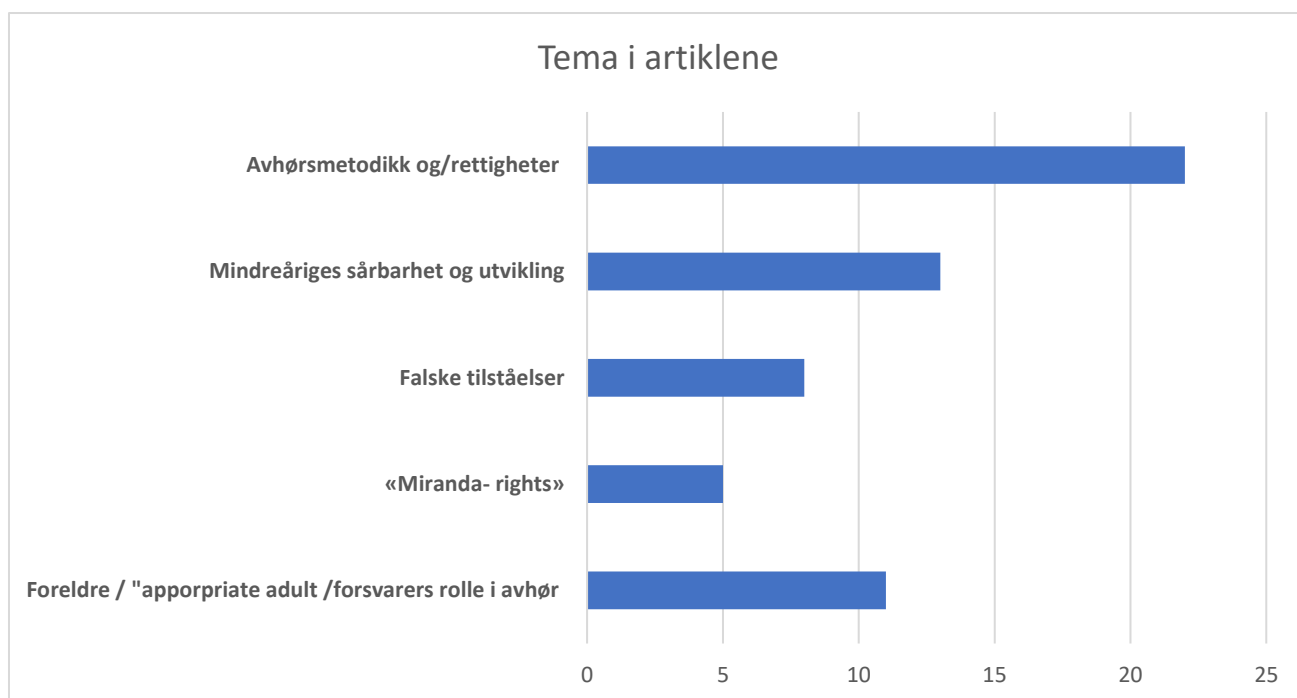
Mange artikler tok for eksempel for seg mindreårige, avhør og «Miranda- rettigheter» altså USA sin konstitusjonelle garanti for at enhver person blir informert om sin rett til å ikke forklare seg. Disse ble dermed satt i en kategori. En annen kategori handlet om barn som sårbare, men omtalte kun barn som fornærmede. En siste kategori belyser tema som avhørsmetodikk, falske tilståelser og vitnepsykologi i avhør av siktede. Men de siktede er ikke mindreårige og ble følgende silt bort.

Da problemstillingen i oppgaven søker svar på hvilke metoder anvendes i avhør av mistenkte mindreårige ble en del artikler silt bort i siste tabell. Kun de artiklene jeg satte kryss for at tok for seg avhørsmetodikk og /eller mindreåriges kompetanse / forståelse av rettigheter (punkt 5 over) ble med videre i drøfting og analyse i denne oppgaven, se vedlegg 4.

Stikkordene som ble brukt i vedlegg 4 for å sortere var:

1. Foreldre/ «appropriate adult» og forsvarers rolle i avhør
2. «Miranda- rights»
3. Falske tilståelser
4. Mindreårige og utvikling
5. Avhørsmetodikk og/eller mindreåriges kompetanse/
forståelse av rettigheter

Disse stikkordene valgte jeg fordi ved gjennomgang av artiklene så jeg at dette var de nøkkelordene som oftest gikk igjen. Det fremstod derfor relevant og nødvendig å sortere treffene basert på overordnet innhold i artiklene. Temaet i artiklene satte jeg så inn i tabell, og og illustreres under.

I punkt 5 avhørsmetodikk og/ eller mindreåriges kompetanse/ forståelse av rettigheter legges både artikler som tar for seg studier av barns forståelse av sine rettigheter, rettigheter barn har i forhold til EMK og Barnekonvensjonen, samt utførelse av/ fravær av avhørsmetodikk. Dette vil oppgaven kommer nærmere tilbake til under drøfting og analyse- kapittelet.

4.9 Styrker og svakheter med litteraturgjennomgangen:

Da søk etter avhør av mistenkte mindreårige tar for seg tema som avhørsmetodikk, fremgangsmåter (polititaktisk) og/eller interne retningslinjer for politiet, tas det forbehold om at dette kan være unntatt offentligheten. De vil derved ikke være søkbare og tilgjengelige for andre enn politiet i aktuelt land. Dette kan være en svakhet ved oppgaven.

Det finnes flere store søkemotorer og internett har blitt en «utømmelig kilde» til mer eller mindre faktabasert kunnskap. Det er likevel ikke alt som har like stor verdi og det har vært viktig å se på kilden og opphavet til artiklene. Kildekritikk har vært en viktig del av litteraturgjennomgangen. Det er valgt ut søkemotorer basert på kjennskap til disse, hvordan de er bygget opp og hva de inkluderer i søk. Dette er nærmere beskrevet under metodekapittelet under kapittel 4.4 «Søkemotorer og søkeord».

Det er kun søkemotorene Oria, Google Scholar, EPSCO og Scopus som er brukt i denne litteraturgjennomgangen. Det kan være en svakhet ved oppgaven. Som en motvekt kan man se at flere av artiklene som ansees relevante får treff ved bruk av søkestrengene i flere av søkemotorene, som kan indikere at søkestreng og søkemotorene er tilfredsstillende for å finne svar på forskningsspørsmålet.

Det kan være fordel i oppgaven at det er kun brukt offentlig tilgjengelige publikasjoner, da dette gjør oppgaven transparent og det er mulig å rekonstruere søk for å verifisere data.

En svakhet ved oppgaven vil være at jeg kan ha oversett viktig publisering /forskning i min gjennomgang. Videre er det kun publikasjoner på engelsk og norsk, dansk og svensk språk inkludert som begrenser eventuelle funn og forskning. Det må også tas høyde for at jeg kan ha tolket eller forstått innholdet i publikasjonene feil.

Da grovsortering er gjort ut fra tittel i oppgaven har noen av artiklene som faktisk kan være med å belyse temaet blitt utelatt. Dette er en svakhet i metoden og oppgaven. Dette kunne vært korrigerert ved å bruke enda mer tid på å ikke forkaste artikler ved bruk av tittel, men etter å ha lest abstract/ sammendraget. Flere av artiklene som for eksempel tar for seg «miranda rights» som ble utelukket i vedlegg 4, kan ha interessante funn og belyse problemstillingen. Men på grunn av størrelsen på dette prosjektet, både i forhold til tilgjengelige ressurser og tid tilgjengelig måtte en avgrensning foretas slik.

5.0 Drøfting og funn

I dette kapitlet drøftes ulike funn opp mot problemstillingen med hovedfokus på i hvor stor grad metodene bidrar til å ivareta de mistenkte barnas rettsikkerhet. Kapitlets formål er å redegjøre for de ulike artiklenes forskningsfunn og se disse opp mot annen forskning på temaet. For fullstendig referanse, sortering og oversikter over artikler brukt i litteraturstudien vises til vedlegg 1 -5 i oppgaven.

Temaet «barn og utvikling» er mye forsket på både i inn – og utland. Det snevres inn dersom man legger til temaet «avhør av barn». Men også avhør av barn som fornærmet eller vitner er

det mer forskning på. Av norsk forskning som kombinerer både «avhør/ avhørsmetodikk» og «mindreårige» viser i klart flertall at det er barn med status som vitner eller fornærmede som har blitt forsket på, og skrevet om. Det er blant annet 5 doktorgrader om avhør av vitner og fornærmede barn i Norge (Gamst & Langballe (2004), Melinder (2004), Myklebust (2009), Baugerud, (2012) og Sinkerud Johnson (2015), i tillegg til en rekke masteroppgaver.

I vitnep psykologien understrekes det at barn og ungdom er spesielt sårbare for press under politiavhør. Kassin m.fl (2009) skriver at det er en sterk enighet (...) at mindreårige er spesielt sårbare til å tilstå falskt under press. Videre konkluderer Schollum med at unge mistenkte er ekstremt sårbare når de blir presentert for ledende spørsmål, repetisjon, og opplevelsen av å ikke bli trodd, og utsatt for andre taktikker av autoriteter (Schollum, 2005).

Cleary (2016) viser til at til tross for empirisk fremgang i å dokumentere og klassifisere ulike avhørsteknikker, er det svært lite kunnskap om hvordan politiet trenes i avhørsmetoder, hvor ofte de bruker ulike teknikker, og om de bruker teknikker ulikt med voksne versus unge mistenkte. Studier indikerer også at politiet avhørte barn med de samme teknikkene som ble brukt i avhør av voksne. Der hvor politiets etterforskere benyttet manipulasjon og tvang i avhør av voksne, ble også dette brukt i avhør av barn (Cleary & Warner, 2016 i Buseth, 2020, s. 25).

Cleary (2016) har i sin studie rapporterer arten og omfanget av formell (f.eks Reid Technique og PEACE,) og uformell avhørstrening samt selvrapportert teknikkbruk i et mangfoldig nasjonalt utvalg. På tvers av alle analyser og teknikker var bruksmønstrene identiske for voksne og unge mistenkte, noe som tyder på at politiet avhører ungdom på samme måte som voksne. Samlet sett tyder resultatene på at opplæring i spesifikke avhørsmetoder er sterkt forbundet med bruk. Funn understreker behovet for mer opplæring i politiavhør generelt, spesielt med unge mistenkte, og fremhever verdien av trening som en mulighet for å redusere avhørsinduserte justismord (Cleary, 2016).

Cleary`s studie er en amerikansk studie som også får støtte i funn gjort i en Svensk studie av Winerdal, Cederborg & Lindholm (2019). De har undersøkt hvordan unge lovbrøyttere i Sverige mellom 15 og 17 år blir avhørt av politibetjenter når de mistenkes for drapsforbrytelser. Funnene viser at politibetjentene brukte alternativ-stillende og suggestive spørsmål hyppigst, og sosialt press ble brukt på tre dominerende måter: å konfrontere,

utfordre og å appellere til en tilståelse. Konklusjonen er at politibetjentenes spørrestil i stor grad strider mot anbefalinger for hvordan man skal avhøre barn. Winerdal, Cederborg & Lindholm konkluderer med at det derfor er behov for å utvikle en kunnskapsbasert avhørspraksis for å avhøre unge mistenkte (Winerdal, Cederborg & Lindholm (2019).

Winerdals doktoravhandling om politiets doble rolle i avhør, viste at politiet skulle på ene siden ivareta hensynet til etterforskningen samtidig som de på andre siden skulle ivareta hensynet til barna. Dette skulle gjøres i samme setting (avhøret) og av den samme personen (avhører). Studien viste at barna ble avhørt på en måte som først og fremst fokuserte på etterforskningen, og ikke ivaretagelsen og oppfølging av barna (Winerdal, 2020). Også i Sverige er metodikken som brukes i avhør av mistenkte barn den samme som for voksne (Buseth, 2020 s, 25).

Som Winerdal har Sletten (2019) undersøkt hvordan avhørere som tar avhør av mistenkte barn opplever dette i sin masteroppgave. Tittelen er svært beskrivende for de funn Sletten gjør; «Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør». Informantene opplevde mange dilemma og paradokser i gjennomføringen av avhør av mistenkte mindreårige. Blant annet fordi på den ene siden skal etterforskningen være objektiv og nøytral, men den mistenkte er et barn som er sårbart, og har behov for trygghet, beskyttelse og ivaretagelse på den andre siden (Sletten, 2019). Sletten sin studie illustrerer noen av de krevende oppgavene en avhører står ovenfor ved avhør av mistenkte barn, og ut fra min forskning kan jeg ikke finne noe land som har en uttalt avhørsmetodikk ment for avhør av mistenkte barn.

Masteroppgaven til Buseth (2020) tar for seg 15 år gamle mistenkte barn og deres oppfattelse av sine rettigheter i avhørssituasjonen. Studien indikerer at barn ikke forstår rettighetene tilstrekkelig til å ivareta egen rettssikkerhet i politiavhøret slik reglene er nå. Etterforskere som avhører mistenkte barn synes verken å ha nødvendig kompetanse til å ivareta barnets sårbarhet, eller barns rettigheter. Avhørers dilemma i saker hvor barn er mistenkt blir avslutningsvis drøftet sett i lys av samfunnets krav, barnets sårbarhet og verges rettigheter (Buseth, 2020, s.3). Buseth`s funn viser at 15 år gamle barn ikke tør spørre når de ikke forstår rettighetene sine, og viser også til at det er sjeldent at forsvarer er til stede under avhør. Oppgaven er en av få, kanskje den eneste forskning, som er utført med tanke på hvordan norsk politi avhører mistenkte mindreårige i Norge.

Sim og Lamb har gjort en lignende studie fra England og Wales i 2018 hvor resultatet indikerer at politibetjenten forklarte den mistenkte sin rett til å nekte å forklare seg, herunder retten til å avstå fra selv-inkriminering. Resultatene indikerte at politibetjenter forklarte rettigheten i en hastighet som sannsynligvis vil være for rask for unge mistenkte å forstå. Unge mistenkte hevdet ofte å forstå, men når de ble spurt, klarte de ikke å demonstrere forståelse. På den annen side forklarte politibetjenter ofte rettigheten til ungdomsmistenkte, men ikke alltid riktig. Både mistenktes og politibetjentenes forklaringer på rettigheten avslørte flere misforståelser (Sim & Lamb, 2018). På samme måte som Buseth sin master viser resultatet fra Sim og Lamb at rettigheten kanskje ikke beskytter mistenkte som tiltent.

Selv om forskning har vist at ungdommelighet er en risikofaktor for å avgi falske tilståelser i straffesaker, er det uklart om avhørstreningsprogrammer adresserer dette problemet (Kostelnik & Reppucci, 2009).

Buseth (2020) viser til at KREATIV metoden er utviklet til bruk på voksne, og ikke tar hensyn til barns utvikling. Meyer & Reppucci viser også til at selv om politiet erkjenner at det er utviklingsforskjeller mellom ungdom og voksne, viste forskningen deres at politiets generelle syn var at ungdom kan håndteres på samme måte som voksne. Videre fremhever de at til tross for nylig mediedekning har fremhevet tilfeller der unge mistenkte ble feilaktig dømt fordi de ga avhørsinduserte falske tilståelser og selv om ungdom kan være mer lett påvirket av autoritet enn voksne, er politiet opplært til å bruke den samme psykologiske tvangs- og villedende taktikken med ungdom som med voksne (Meyer, J.R., Reppucci, N.D., 2007).

I 2009 ble politietterforskere som var trent i REID- teknikk sammenlignet med politietterforskere som ikke hadde denne treningen analysert sett topp mot etterforskernes følsomhet for utviklingsmodenhet hos unge mistenkte. Studien ble gjort på 1828 deltagere. Resultatene indikerer at REID trent-politi, sammenlignet med ikke-REID- trent-politi, viser mindre følsomhet for utviklingsmodenhet hos ungdom når det gjelder (1) oppfatninger av deres kompetanse under avhør og (2) bruk av psykologisk tvangsmessige avhørsteknikker. Kostelnik & Reppucci konkluderer i sin forskning med at disse funnene har implikasjoner for utviklingen av opplæringsprogrammer for ungdomsavhør.

Cleary (2014) trekker frem at selv om empirisk oppmerksomhet om politiavhør har fått gjennomslag de siste årene, har relativt få studier undersøkt avhør av unge mistenkte, og nesten ingen har undersøkt faktiske avhør. Til tross for en økende litteratur om ungdommers avhørsrelaterte kapasiteter, vet vi fortsatt svært lite om hva som faktisk skjer når politiet avhører ungdom. Clearys studie undersøker elektronisk innspilte politiintervjuer med ungdommer for å beskrive egenskaper, prosesser og utfall som oppstår i faktiske ungdomsavhør, inkludert intervjuvarighet, personer til stede og tilståelser. Cleary`s funn viser at ungdom underkastet seg ofte avhør uten foreldre eller advokat til stede, og forstyrrelser i intervjuprosessen var vanlig. Avhørsresultatene varierte og inkluderte fulle tilståelser, delvis inkriminerende innrømmelser og benektelser av skyld. Resultater fra denne studien gir kontekst for avhørsforskning med andre metoder og tyder på at ungdom ofte kan samtykke til avhør i fravær av viktig rettssikkerhet.

Flere forskningsartikler har rettet søkelys mot lovene som skal beskytte mistenktes rettigheter, både i forhold til en rettfærdig rettssak (fair trial), i forhold til retten til å forholde seg taus, ikke selv-inkriminere seg, men også i forhold til «appropriate adult» eller en egnet voksen/verge i avhøret. I Police and Criminal Evidence Act fra 1984 (PACE) Codes of practice, primært i kode C er det beskrevet at i England og Wales må en «egnet voksen» tilkalles av politiet hver gang de arresterer eller avhører barn eller sårbar voksen (Quinn m.fl. 2007).

Quinn m.fl. (2007) skriver at selv om reglene for politiavhør av mistenkte har vært godt regulert siden 1984 i England, Wales og Nord- Irland, har det gjennom årene blitt uttrykt bekymring for den sårbare posisjonen til unge mistenkte. Quinn m.fl studie ser på rollen til vergen og advokaten under avhøret og konkluderer med en oppfordring til en evaluering av rollen til den egnede voksne /vergen da det, etter deres syn, ikke fungerer godt nok for ivaretagelse av den mistenkte mindreårige.

I Norge har man særregler når mistenkte er mindreårig, og i Påtaleinstruksen (1985) §8-3 2 ledd står «*Vergene underrettes så vidt mulig om avhøret og gis som regel anledning til å være til stede under avhøret og til å uttale seg, herunder om forsvarerspørsmålet.*

Riksadvokatens kvalitetsundersøkelse fra 2018 knyttet til avhør av mistenkte mindreårige viser at vergen var til stede under avhøret i 31 %, og ikke til stede i 31 % av tilfellene der

dette ville være aktuelt. Statsadvokatene svarte "ikke aktuelt" i 37 %. I henhold til veilederen for kvalitetsundersøkelsen kan dette bero på at vergen er forsøkt varslet, men man ikke har kommet i kontakt med vedkommende (og at sakens alvorlighetsgrad gjør det akseptabelt at avhøret likevel gjennomføres), eller hvis vergen har gitt uttrykk for at han/hun ikke ønsker å være til stede.

Feld's (2006) artikkel er en empirisk studie. Feld viser til at utviklingspsykologer har studert ungdommers evne til å utøve Miranda- rettigheter og spurte om ungdommer har den kognitive evnen og dømmende kompetansen som er nødvendig for å utøve juridiske rettigheter, og hevdet at umodenhet og sårbarhet gjør ungdommer unikt utsatt for politiets avhørstaktikker. Feld viser til at i de fire tiårene siden domstolen bestemte Miranda, er det nesten ingen empirisk forskning om hva som faktisk skjer når politiet intervjuer kriminelle mistenkte, og det er ingen forskning om hvordan politiet rutinemessig avhører kriminelle. Siden 1994 har Høyesterett i Minnesota pålagt politiet å registrere alle avhør av kriminelle mistenkte, inkludert ungdommer. Feld sin artikkel begynner å fylle det empiriske tomrommet om ungdommers kompetanse i avhørsrommet.

Mange artikler tar for seg temaet barn og avhør sett opp mot rettsikkerhet, men når man begynner å lese artikkelen så fremkommer det at *mistenkte* barn ikke nevnes. Det er utelukkende vekt på barn som fornærmet og vitner. Mistenkte barn er heller ikke nevnt eller avgrenset mot. Det kan fremstå som at dette er en gruppe barn som faller mellom to stoler og som er avglemt på mange måter, også i forskning.

Forsvarers rolle under avhøret er også forsket noe på. Schoovaerts m.fl (2021) konkluderer i sin forskning fra Belgia med at det er utilstrekkelig at advokat er tilstede under avhør. Det er nødvendig at forsvarer engasjerer seg aktivt. Selv om politiavhør vanligvis tar i bruk en informasjonsinnsamlingstilnærming (i Belgia), krever noen intervjuer advokatens inngrep for å beskytte ungdommens interesser.

I Norge skal mistenkte gjøres kjent med sin rett til å la seg bistå av forsvarer, etter eget valg, på ethvert trinn av saken, herunder ved avhør jf. Påtaleinstruksen § 8-1, 2.ledd. Videre er adgangen – og i enkelte tilfeller plikten – til å oppnevne forsvarer for siktede under 18 år videre enn for voksne siktede, jf. straffeprosessloven § 98 første ledd annet punktum og § 100 annet ledd første punktum (Straffeprosessloven, 1981). Riksadvokatens kvalitetsundersøkelse

fra 2018 viste at i 58 % av tilfellene var det ansett som aktuelt å oppnevne en forsvarer, men ikke gjort. Dette viser et betydelig forbedringspotensial her (Riksadvokaten 2018, s.21).

Rachlew sin kritiske analyse etter Silje- saken kommer med en rekke forslag til forbedringspunktet når det gjelder avhør av mistenkte barn. Blant annet skriver han «Instruksen bør utvetydig fastslå at muligheten som voksne har til å frasi seg sin rett til å ha forsvarer til stede under politiets avhør, ikke gjelder for barn som er pågrepet og innbrakt til politiet». Rachlew viser igjen til CPT (2015): *The option "does not wish to see a lawyer" should not apply to juveniles*». (Rachlew, 2021, s.139).

Så langt i min litteraturgjennomgang er det ingen land pr i dag har en egen metode som utelukkende brukes til avhør av mistenkte barn. Vitnepsykologien og informasjonsinnhentingsfokuset som engelske PEACE og Norske KREATIV er bygget på vil være gjeldende, også når det gjelder avhør av barn. Lukkede og ledende spørsmål, samt manipulasjonsteknikker bør være et tilbakelagt kapittel når det gjelder avhør, uansett alder og status i straffesak med den kunnskapen vi har i dag.

“It’s simple, but not easy. Ask more open-ended questions and fewer closed-ended questions.” This is how Tom Lyon (professor of Law and Psychology at the University of Southern California and an expert on child interviewing) describes the task of conducting a child forensic interview that maximizes reliability while minimizing suggestibility” (Toth, 2011, s 1). I Norge i dag brukes DCM metoden for avhør av barn som er fornærmet eller vitner, og denne metoden støtter opp om informasjonsinnhenting ved bruk av åpne spørsmål og sondering.

På andre siden viser forskningen til Von der Berg at når politietterforskere ikke har en egen metode for avhør av mistenkte barn, så tar de i bruk den metoden de er lært opp i. Ved mangel på opplæring i metode brukes skjønn etter beste evne. Det er vel og bra, men som forskningen peker på, det er dessverre ikke godt nok. Von Bergs studier viser at det var flere politidistrikt i UK som opplyste at de i mangel på en nasjonal metodikk for avhør av mistenkte barn, trakk veksler på de avhørsmetodene og kunnskapen de hadde for avhør av fornærmede barn (Rachlew, 2021, s 40).

Den vesentlige forskjellen av avhør av mistenkte og fornærmede barn er at mistenkte ikke har noen plikt til å forklare seg, men alle barn er like sårbare i kraft av å være barn. Vi kan ikke la mistenkte barn falle mellom to stoler. Vi bør tilstrebe å ivareta rettssikkerheten også til denne (sårbare) gruppen mennesker i straffesystemet og i et moderne demokrati.

Finally, it is argued here that not only is there room for qualitative work in the juvenile interrogation literature, but there is a pressing need (Cleary, 2017 s.126).

Cleary skriver at forskere har muligheten til å overføre informasjon og funn man allerede har om voksne, til “best practice” for avhør av mindreårige. Videre skriver Cleary ” It is time to put the “juvenile” back in juvenile interrogation as we advance research, policy, and practices that acknowledge youths’ developmental status and work to promote the sometimes incongruent but equally important goals of due process and public safety” (Cleary, 2017, s.127).

6.0 Oppsummering og egne refleksjoner

De metoder, retningslinjer og fremgangsmåter som beskriver hvordan man skal avhøre mistenkte barn for på best mulig måte forebygge falske tilståelser og ivareta mistenkte barns rettigheter, fremstår tilfeldige og upresise. Den forskning som foreligger på temaet oppsummerer at politiet mangler metoder, eller bruker metoder som er egnet til å presse frem falske tilståelser.

Det mistenkte barnet er ikke kognitivt moden nok til selv å ivareta – og forstå- sine rettigheter under politiavhør (Buseth, 2020). Forskning har også vist at selv om forsvarer og «ansvarlig voksen» skal ta del i å sørge for at mistenkte mindreåriges rettigheter ivaretas, så svikter systemet på et eller flere punkter (Rachlew, 2021; Schoovaerts m.fl, 2021; Quinn 2007; Feld, 2006).

Oppgaven har avdekket at man har en tilstand i Norge der det er hull i forskningsgrunnlaget på avhørsmetoder i forbindelse med avhør av mistenkte barn. På andre siden må det kunne sies at man har et solid forskningsgrunnlag knyttet til avhør av barn som fornærmet og vitner.

Det er – og skal være – en forskjell på hvordan man avhører fornærmede, vitner og mistenkte

også når det gjelder barn. Selv om Gamst og Langballes metodikk DCM er tatt i bruk som avhørsmetode for barn som fornærmede og vitner, er det ikke nødvendigvis slik at norsk politi bør ha en egen avhørsmetodikk til mistenkte barn. KREATIV metoden er velutprøvd og forskningsfundert. Den bidrar til å ivareta den avhørte på best mulig måte, både når det gjelder juridiske og etiske perspektivet (Rachlew & Fahsing, 2015). Gamst og Langballes funn avdekket at det er elementer som blir avgjørende for gode avhør, spesielt når det kommer til de som er sårbare og barn. Metakommunikasjon og barnefaglig kompetanse i møtet med barn ble særlig trukket frem som avgjørende for gode avhør som også ivaretar rettsikkerheten til de impliserte.

Etter å ha jobbet med denne oppgaven tenker jeg at det nødvendigvis ikke er løsningen at det må etableres en egen metodikk for avhør av mistenkte barn. Et alternativ som vil kunne være verdt å utforske er en videreutvikling av KREATIV som er tilpasset avhør av mistenkte barn.

Eksempelvis kan man innføre en form for sertifisering av de som skal anvende metodikken med krav til real og formalkompetanse for å ta avhør av mistenkte barn. På lik linje med tilrettelagte avhørere bør man kunne innføre en videreutdanning med krav til de som avhører mistenkte barn. Denne spissede utdanningen burde dekke barnefaglige temaer, kommunikasjonsteori relatert til barn og utviklingspsykologi i tillegg til det politifaglige.

En slik form for sertifisering som beskrevet ovenfor kunne det bidratt til å endre på svakheter som kan føre til justisfeil og manglende rettsikkerhet når det kommer til avhør av mistenkte barn som oppgaven har vist til.

I Norge er trenden positiv når man nå har satt søkelys på avhør av mistenkte barn i Obligatorisk Årlig Opplæring (OÅO) slik at alle etterforskere får lik tilgang og kunnskap. Det kommer også en egen veileder som etterforskere kan støtte seg på under planlegging og gjennomføring av avhør av mistenkte barn. Det er knyttet stor spenning til utdanningen i Norge som i desember 2022 har fått godkjent studieplanen i utdanningsvalget. Første studie er planlagt gjennomført 2024. Forhåpentligvis vil vi kunne ha egne avhørere som både kan ivareta straffesaken og avhøre polititaktisk, samtidig som man har barnefaglig kompetanse nok til å sørge for at den mistenkte mindreåriges rettigheter blir ivaretatt fullt ut.

Totalt antall ord: 15148

7.0 Litteraturliste

- Bjørger, T & Myhrer, T-G. (2015). *Forskningsetisk veileder for politihøgskolen*. Politihøgskolen. Oslo.
- Bjerknes, O. T. & Fahsing, I. A. (2018). *Etterforskning. Prinsipper, metoder og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Blaker Strand, Vibeke: *Barnets beste i Store norske leksikon*. Hentet 11.12.2021. Hentet fra https://snl.no/Barnets_beste
- Brøste, I-L, Buseth, S. og Aune Jorde, E. (2021). *Avhør av mistenkte barn i alvorlige straffesaker En veileder for gjennomføring av planlegging og kontaktetablering*. Publisert på RANSEL læreplattform av Politihøgskolen for Obligatorisk Årlig Opplæring 2021.
- Bull, R. (2019). *Roar or 'PEACE': Is it a tall story?* I R. Bull & I. Bladón-Gitlin (Red.), *The Routledge international handbook of legal investigative psychology* (s. 20-36).
- Bull, R. & Rachlew, A. (2020). *Investigative interviewing: From England to Norway and beyond*. I S. Barela, M. Fallon, G. Gaggioli & J. Ohlin (Red.), *Interrogation and torture: Research on efficacy, and its integration with morality and legality* (s. 171 – 196). Oxford University Press
- Buset, Sigrid (2020). *En studie av 15 år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør*. Politihøgskolens institusjonelle arkiv. Hentet den 11.12.2021. Hentet fra: <https://hdl.handle.net/11250/2684018>
- Cherryman, J. & Bull, R. (1996). *Investigative interviewing*. I F. Leishman, B. Loveday & S. P. Savage (Red.), *Core Issues in Policing* (s. 147–159). Longman Group
- Cleary, H.M.D., Warner, T.C. (2016) *Police training in interviewing and interrogation methods: a comparison of techniques used with adult and juvenile suspects*. *Law and Human Behavior* Vol. 40, No. 3, 270 –284.
- CPT (2002). *CPT standards. 12th General Report on the CPT's activities*. Strasbourg: France. Hentet den 09.10.22. Hentet fra <https://rm.coe.int/1680696a76>
- Council of Europe. (1950). *Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen* (EMK).
- Dalland, Olav. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. 7.utgave Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Engh, I.B. (2022) *Barneombudet.no*
<https://www.barneombudet.no/aktuelt/debatt/mistenkte-barn-ma-ha-bedre-rettssikkerhet>

Feld, Barry C. (2006) *Police Interrogation of Juveniles: An Empirical Study of Policy and Practice*. Journal of Criminal Law and Criminology. Vol 97

FNs konvensjon om barnets rettigheter av 20. november 1989 *Barnekonvensjonen*.

Hentet den 11.12.2021. Hentet fra:

<https://www.fn.no/omfn/avtaler/menneskerettigheter/barnekonvensjonen>.

Forskrift om ordningen av påtalemyndigheten (1985). *Påtaleinstruksen*. FOR-1985-06-28-1679

Forskrift om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner (2015). *Tilrettelagte avhør*. FOR-2015-09-24-1098

Jakobsen, K.K (u.å) *Avhør i endring*. Publisert på politihøgskolen.no. Hentet 08.10.22

<https://www.politihogskolen.no/forskning/nyheter-forskning/avhor-i-endring/>

Jakobsson Öhrn, H. (2014). *Politiavhøret*. I P. Larsson, H. O. I. Gundhus & R. Granér (Red.), *Innføring i Politivitenskap* (s. 205–228). Cappelen Damm Akademisk.

Johannesen, A., Tufte, P.A., & Christoffersen, L (2016).

Introduksjon til Samfunnsvitenskapelig metode. 5.utgave. Abstrakt Forlag AS. Oslo.

Justis og Beredskapsdepartementet (2015) Forskrift om tilrettelagte avhør.

Forskrift om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner (tilrettelagte avhør). Hentet 08.10.22 fra:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-09-24-1098>

Gamst, K.T (2011) *Profesjonelle barnesamtaler. Å ta barn på alvor*.

Universitetsforlaget. Oslo.

Grisso, T., Steinberg, L., Woolard, J., Cauffman, E., Scott, E., Graham, S., Schwartz, R. (2003). *Juveniles`Competence to Stand Trial: A Comparison of Adolescents` and Adults` Capacities as Trial Defendants*. Law and Human Behavior, 27(4), 333-363.

Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Gudjonsson, G. (2003). *The psychology of interrogations and confessions: a handbook*. Chichester: Wiley.

Haslie, N.A (2018) *Kunnskap i bruk*. Samfunnsvitenskapelig fakultet. Universitetet i Oslo.

Hentet den 15.10.22 Hentet fra: <https://www.sv.uio.no/forskning/kunnskap-i-bruk/eksempler/fra-laboratoriet-og-inn-i-rettssalen-svein-magnuss.html>

- Helsedirektoratet. (2016). *Felles retningslinjer for statens barnehus*. Oslo
- Hyrve, G og Sataøen, S.O(1997): *Samfunnsfag i førskolelærerutdanninga*. Tano, Aschehoug 2. utgave.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Kassin, S., Drizin, S., Grisso, T., Gudjonsson, G., Leo R. og Redlich, A. (2009). *Police-Induced Confessions: Risk Factors and Recommendations*. *Law and Human Behaviour*, 34, 1, 2009 s. 3–38
- Kongeriket Noregs grunnlov (1814) *Grunnloven*. LOV-1814-05-17.
- Kostelnik, J.O., Reppucci, N.D. (2009). *Reid Training and Sensitivity to Developmental Maturity in Interrogation: Results from a National Survey of Police*. *Behavioral Sciences and the Law* 27: 361–379 (2009) Published online 21 April 2009 in Wiley InterScience.
- Kripos. (2017). *Mindreårige anmeldt for voldtekt i 2016*. Oslo: Kripos.
- Lamb, M. & Sim, M. (2013). *Developmental Factors Affecting Children in Legal Contexts*. *Youth Justice*, 13(2), 131-144.
- Lov om rettergangsmåten i straffesaker. (1981). *Straffeprosessloven*. (LOV-1981-05-22-25).
- Lov om straff. (2005) *Straffeloven*. (LOV- -2005-05-20-28).
- Magnussen, S. (2017). *Vitnepsykologi 2.0*. (1. utg). Oslo: Abstrakt forlag AS.
- Malterud, K. (2002). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning - forutsetninger, muligheter og begrensninger*. *Tidsskrift for Den norske legeforsking*, 122(25). Hentet fra <https://tidsskriftet.no/2002/10/tema-forskningsmetoder/kvalitative-metoder-imedisinsk-forskning-forutsetninger-muligheter>. Hentet 12.01.23
- Martinsen, J.T (2017) *Barns erfaringer med Statens barnehus – en kvalitativ studie*. Nord universitet, Hentet den 11.12.21. Hentet fra <https://uni.oslomet.no/voldsprogrammet/wpcontent/uploads/sites/678/2016/09/Masteroppgave.-Martinsen-2017.-.pdf>
- Meyer, J.R., Reppucci, N.D. (2007). *Police Practices and Perceptions Regarding Juvenile Interrogation and Interrogative Suggestibility*. *Behavioral Sciences and the Law* (25: 757–780).

- Milne, B., Shaw, G. & Bull, R. (2007). *Investigative interviewing: The role of research*. I D. Carson, R. Milne, F. Pakes, K. Shalev, & A. Shawyer (Red.), *Applying psychology to criminal justice* (s. 65–80). Wiley.
- Persson, M. (2021). *Hvordan skrive en litteraturgjennomgang. En praktisk guide*. Universitetsforlaget. Oslo.
- Politidirektoratet (2021) *Avhør av mindreårige mistenkte i Statens barnehus*. (20/157003 – 3) Hentet den 11.12.2021 Hentet fra: *Avhør av mindreårige mistenkte i Statens barnehus Nordland POD 12.02.2021.pdf*
- Quinn, Karie ;Jackson, John (2007). *Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland*. *The British Journal of Criminology, Volume 47, Issue 2, side 234–255*.
- Rachlew, A. (2003). *Norske politiavhør i et internasjonalt perspektiv*. *Tidsskrift for Strafferett*, 400-439.
- Rachlew, A. & Fahsing, I. (2015). *Politiavhøret*. I I. R. Aarli, M.-A. Hedlund & S. E. Jebens (Red.), *Bevis straffesaker: Utvalgte emner* (s. 225-254). Oslo: Gyldendal juridisk.
- Rachlew, A. (2009). *Justisfeil ved politiets etterforskning - noen eksempler og forskningsbasert mottiltak*. Ph.d. avhandling. Det juridiske fakultet, UiO.
https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/22587/Rachlew_avhandling.pdf
Hentet 30.11.21
- Rachlew. (2010). *Å forske på sine egne: metodiske og etiske utfordringer knyttet til forskning på egen profesjon*. I T. Myklebust & G. Thomassen (red.), *Arbeidsmetoder og metodearbeid i politiet: forskningskonferansen 2010*. Oslo: Politihøgskolen.
- Rachlew. A. (2013). *En betenkning knyttet til avhørstaktikk og begrepet konfrontasjon*. I Riksadvokatens arbeidsgruppe om avhørsmetodikk i politiet. Riksadvokaten.
- Rachlew. A. (2021). *Avhør av mistenkte barn. Silje- saken. En kritisk analyse*. Riksadvokatembetet / Politihøgskolen.
- Riksadvokaten (2013). *Avhørsmetodikk i politiet*. Utredning fra arbeidsgruppen oppnevnt av Riksadvokaten 13. juli 2012. Avgitt til Riksadvokaten 8. oktober 2013. Riksadvokaten.
- Riksadvokaten (2016). *Politiavhøret*. Riksadvokatens Rundskriv nr. 2/2016. Riksadvokaten.
- Riksadvokaten *Riksadvokatens gjennomgang av den såkalte Bjugn-saken*. (1994) Oslo. Riksadvokaten.
- Riksadvokaten (2018). *Rundskriv om Kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen i politiet og*

- ved statsadvokatembetene mv* (Kvalitetsrundskrivet). Riksadvokaten Oslo, 8. november 2018 rev. 21. februar 2019
- Riksadvokaten. (2018b). *Statsadvokatenes kvalitetsundersøkelse 2018 Voldssaker med frist*. Oslo: Riksadvokaten.
- Sandberg, K. (2016). *Barnets beste i lovgivningen*. Betenkning til Barnevoldsutvalget 21. desember 2016. [3.-barnets-beste-i-lovgivningen-kirsten-sandberg.pdf](#)
- Schacter, D.L (2001). *The seven sins of memory: How the mind forgets and remembers*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Schollum, M. (2005). *Investigative Interviewing: The e*. New Zealand Police
- Schoovaerts, H., Vanderhallen, M., McIntyre, S.-J. (2021). *Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?* SAGE journals. Volume 23, Issue 1 <https://doi.org/10.1177/14613557211008926>
- Sim, M.P.Y & Lamb, M.E (2018) *An analysis of how the police 'caution' is presented to juvenile suspects in England*, *Psychology, Crime & Law*, 24:8, 851-872,
- Spierer, A. (2017). *The Right to Remain a Child: The Impermissibility of the Reid Technique in Juvenile Interrogations*. *New York University Law Review*, 92(5).
- Sletten, S. N. L. (2019). *"Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør" En studie om avhørernes opplevelse av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep* (Master). Universitetet i Agder, Kristiansand
- The Mendez Principles (2021). *Principles on Effective Interviewing for Investigations and Information Gathering*, Association for the Prevention of torture (APT), Geneva. Hentet den 09.10.22 Hentet fra: <https://www.apr.ch/en/resources/publications/new-principles-effective-interviewing-investigations-and-information>
- Thomassen, G. (2017). *Når politiet møter publikum. En analyse av kontakterfaring og tillit til politiet*. Universitetsforlaget Årgang 4 nr 1.
- Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*: Gyldendal akademisk.
- Toth, P. (2011) *Comparing the NICHD and RATA Child Forensic Interview Approaches—Do the Differences Matter?* Official Newsletter of the International Society for Prevention of Child abuse and Neglect (ISPCAN) Vol 20, issue 1.

Von Berg (2019) *What Happens in the Beginning, matters in the end: Achieving Best Evidence with Child Suspects in the Police Station*. University of Plymouth.
<http://dx.doi.org/10.1177/1473225419868840>

Winerdal, U., Cederborg, A.-C. & Lindholm, J. (2019). *The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes*. *Police Journal*, 92(2), 136-149

Vedlegg 5

Oversikt over 18 aktuell forskning på mistenkte mindreårige og avhørsmetodikk etter seleksjon.

Nr	Tittel	Forfatter & årstall	Foreldre/ «appropriate adult» forsvarers rolle i avhør	«Miranda-rights»	Falske tilståelser	Mindreåriges sårbarhet og utvikling	Avhørsmetodikk og/(eller mindreåriges kompetanse/ forståelse av) rettigheter
1	Police interrogation of juveniles: An emirical study of policy and practice.	Feld, B.C (2006).		X	X	X	X
2	Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility	Meyer,J.R., Reppucci,N.D. (2007).				X	X
3	Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police.	Kostelnik, J.O., Reppucci,N.D. (2009).				X	X
4	Interrogations, confessions, and guilty pleas among serious adolescent offenders.	Malloy, L.C., Shulman, E.P., Cauffman, E. (2014).			X		X

5	Police interviewing and interrogation of juvenile suspects; A descriptive examination of actual cases.	Cleary, H.M.D. (2014).	X			X	X
6	Interrogations, confessions, and Adolescent offenders` persepotion of the legal system.	Arndorfer, A., Malloy, L.C., Cauffman, E. (2015)			X	X	X
7	Miranda in actual juvenile interrogations: Delivery, Waiver, and Readability.	Cleary, H.M.D., Vidal, S. (2016)		X		X	X
8	Police training in interviewing and interrogation methods: a comparison of techniques used with adult and juvenile suspects	Cleary, H.M.D., Warner, T.C. (2016)					X
9	The right to remain a child: The impermissibility of the reid technique in juvenile interrogations.	Spieler, A. (2017)			X	X	X
10	Applying the lessons of developmental psychology to the study of juvenile interrogations: New directions for research, policy and practice.	Cleary, H.M.D. (2017)			X	X	X
11	An analysis of how the police «caution» is presented to	Sim, M.P.Y., Lamb, M.E. (2018)					X

	juvenile suspects in England						
12	The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes	Winerdal, U., Cederborg, A.C., Lindholm, J. (2019)					X
13	Pragmatic implication in the interrogation room: a comparison of juveniles and adults.	Redlich, A.D., Shteynberg, R.C., Nirider, L.H. (2020)					X
14	Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland	Quinn, Karie ;Jackson, John (2007)	X			X	X
15	«Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør» En studie om avhørers opplevelser av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep.	Sletten, S.N.L (2019)				X	X
16	Avhør av barn som mistenkt eller siktet – er reglene gode nok?	Ekeland, V.S (2020)	X	X			X
17	En studie av 15 år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør.	Buseth, S. (2020)	X	X			X
18	Avhør av mistenkte barn: Silje-saken – en kritisk analyse.	Rachlew, A. (2021)	X		X	X	X

Vedlegg 4

Jeg begynte øverst i vedlegg 3 og noterte ned tittel og forfatter. Jeg leste sammendraget og krysset av for de stikkord som oppgaven vektlegger og temaet forfatter tar for seg.

Nr	Tittel	Forfatter & årstall	Foreldre/ «appropriate adult» forsvarers rolle i avhør	«Miranda-rights»	Falske tilståelser	Mindreåriges sårbarhet og utvikling	Avhørsmetodikk og/(eller) mindreåriges kompetanse/ forståelse av) rettigheter
1	Parents` attitudes toward juveniles` rights in interrogation.	Grisso, T., Ring, M. (1979).	X				
2	Police interviewing and the use of appropriate adults	Robertson, G., Pearson,R., Gibb,R. (1996).	X				
3	How appropriate are volunteers as «appropriate adults» for young suspects? The «appropriate adult» system and human rights	Pierpoint, H.	X				
4	The efficacy of the appropriate adult safeguard during police interviewing.	Medford,S., Gudjonsson, G.H., Pearse,J. (2003).	X				
5	Police interrogation of juveniles: An emirical study of policy and practice.	Feld, B.C (2006).		X	X	X	X

6	Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility	Meyer,J.R., Reppucci,N.D. (2007).				X	X
7	Perceptions of children during a police interrogation: Guilt, confessions, and interview fairness	Redlich,A.D., Quas, J.A., Ghetti,S. (2008).			X		
8	Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police.	Kostelnik, J.O., Reppucci,N.D. (2009).				X	X
9	<i>Potential Impact</i> of Juvenile suspects`linguistic abilities on miranda understanding and appreciation	Goldstein, N.E.S., Messenheimer, S., Riggs Romaine, C.L., Zelle, H. (2012).		X		X	
10	Interrogations, confessions, and guilty pleas among serious adolescent offenders.	Malloy, L.C., Shulman, E.P., Cauffman, E. (2014).				X	X
11	Police interviewing and interrogation of juvenile suspects; A descriptive examination of actual cases.	Cleary, H.M.D. (2014).	X			X	X

12	Interrogations, confessions, and Adolescent offenders` perseption of the legal system.	Arndorfer, A., Malloy, L.C., Cauffman, E. (2015)			X	X	X
13	Miranda in actual juvenile interrogations: Delivery, Waiver, and Readability.	Cleary, H.M.D., Vidal, S. (2016)		X		X	X
14	Police training in interviewing and interrogation methods: a comparison of techniques used with adult and juvenile suspects	Cleary, H.M.D., Warner, T.C. (2016)					X
15	The right to remain a child: The impermissibility of the reid technique in juvenile interrogations.	Spierer, A. (2017)			X	X	X
16	Applying the lessons of developmental psychology to the study of juvenile interrogations: New directions for research, policy and practice.	Cleary, H.M.D. (2017)			X	X	X
17	An analysis of how the police «caution» is presented to juvenile suspects in England	Sim, M.P.Y., Lamb, M.E. (2018)					X

18	The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes	Winerdal, U., Cederborg, A.C., Lindholm, J. (2019)					X
19	Pragmatic implication in the interrogation room: a comparison of juveniles and adults.	Redlich, A.D., Shteynberg, R.C., Nirider, L.H. (2020)					X
20	<u>Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?</u>	<u>Schoovaerts, H., Vanderhallen, M., McIntyre, S.-J. (2021)</u>	X				
21	False confessions among 15-16-year-olds in compulsory education and the relationship with adverse life events.	Gudjonsson, G., Sigurdsson, J.F, Sigfusdottir, I.D (2009)			X		
22	The Performance of Volunteer Appropriate Adults: A Survey of Call Outs	Pierpoint, H. (2011)	X				
23	Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland	Quinn, Karie ;Jackson, John (2007)	X			X	X
24	Norske politiavhør i et internasjonal perspektiv.	Rachlew, A (2003)					X (Nevner ikke mindreårige)

							mistenkte spesifikt)
25	«Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør» En studie om avhørers opplevelser av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep.	Sletten, S.N.L (2019)				X	X
26	Avhør av mindreårige sett i forhold til Den europeiske menneskeretts konvensjonen.	Flandorfer, C. (2007)					X (Fornærmet perspektiv. Ikke relevant)
27	Rettsikkerhet i saker som seksuelle overgrep mot barn. Mistenkte og barnets rettsikkerhet ved tilrettelagte avhør	Rong, A					X (Fornærmet perspektiv. Ikke relevant)
28	Avhør av barn som mistenkt eller siktet – er reglene gode nok?	Ekeland, V.S (2020)	X	X			X
29	En studie av 15 år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør.	Buseth, S. (2020)	X	X			X
30	En kvalitativ studie om barnehusrådgiveres forståelser av sosialfaglig	Macholm, M. (2020)				X	

	ivaretagelse av mistenkte barn i en norsk barnehus-kontekst.						
31	«Du får bare gjøre så godt du kan» - utfordringer og dilemmaer ved avhør av barn i førskolealder.	Davik, T., Langballe, Å					X (Fornærmet perspektiv. Ikke relevant)
32	Alderen som objektivt straffbarhetsvilkår: Dit og tilbake igjen?	Jahre, H-P., Holmboe, M. (2012)					Ikke relevant
33	Avhør av mistenkte barn: Silje-saken – en kritisk analyse.	Rachlew, A. (2021)	X		X	X	X

Vedlegg 3

Følgende vedlegg er alle artiklene ansett relevant etter grovsøk (vedlegg 1), sammenstilt i vedlegg 2. Søk er utført i søkemotorene ORIA, Google Scholar, EBSCO, og Scopus. For beskrivelse av de ulike søkemotorene vises til oppgaven under kapittel 4.

De artiklene som er publisert på engelsk vil sammendraget/abstract bli oversatt og gjengitt på norsk.

Søk er utført i ulike databaser etter relevante artikler til forskningsspørsmålet: «Hva sier forskning om hvilke metoder som anvendes i avhør av mistenkte barn i dag?» og «av overnevnte forskning, trekkes det noen konklusjoner i forskningen som tilsier at avhørsmetodene for avhør av mistenkte mindreårige slik de anvendes i dag, er tilfredsstillende?»

For å bruke vedlegg 1 og 2 i sammenheng har hver artikkel en referanse i parentes (...) hvor søkemotor oppgis. Der samme artikkel gjengis i flere søkemotorer, vises det til ved for eksempel (Søkemotor Scopus og Oria søk 2 artikkel 5).

Relevante artikler:

Artikkel 1:

(Søkemotor Scopus)

Grisso, T., Ring, M. (1979). *Parents`attitudes toward juveniles` rights in interrogation*. Criminal Justice and Behaviour.

Sammendrag:

Sikrer krav om tilstedeværelse av foreldre ved «pretrial avhør» av ungdommer tilstrekkelig beskyttelse av ungdommers rett til taushet og til å beholde juridisk rådgivning? Studien vurderte foreldrenes holdninger til omsorgs- og selvbestemmelsesrettigheter for ungdommer - inkludert rettigheter som er relevante for avhør - for ungdommer i to aldersgrupper og av både krenkende og ikke-kriminell status. Pleierettigheter for ungdommer i juridisk-rettslige sammenhenger var sterkt godkjent, men de fleste foreldre mente ikke at ungdomsmistenkte skulle få lov til å holde tilbake informasjon fra politiet. Foreldre var negativt innstilt til å la

ungdommer bestemme om fraskrivelse eller påstand om rett til taushet og å beholde juridisk rådgiver. Prosedyren inkluderte også en hypotetisk situasjon som undersøkte foreldrenes råd til ungdommer og deres begrunnelse for fraskrivelse av rettigheter. Resultatene stiller spørsmål ved foreldrenes evne til å gi meningsfull beskyttelse for ungdommer i avhør.

Artikkel 2:

(Søkemotor Scopus)

Robertson, G., Pearson, R., Gibb, R. (1996). *Police interviewing and the use of adults. Journal of Forensic Psychiatry.*

Sammendrag:

Observasjon av alle arresterte ved syv politistasjoner i London ga informasjon om politiets avhørprosedyrer. Omtrent 3 av 10 arrestert ble intervjuet; denne relativt lave andelen skyldes at halvparten av befolkningen ble arrestert for ikke-meldepliktige lovbrudd. Ni av ti intervjuer ble utført av offiserer med konstabelrangering, og mindre enn en prosent av dem over sersjantrangering. Gjennomsnittlig intervju varte ca 15 minutt. «Appropriate adults» (egnede voksne) ble kun brukt i 13 saker som gjaldt voksne arrestanter. Mindre enn ett tilfelle pr observasjonsuke. Når det gjelder «appropriate adults» foreslås det at fremtidige retningslinjer for praksis bør skille mellom behovene og kravene til unge og voksne internert som kan være psykisk forstyrret. Videre foreslås det at begrepet «appropriate adult» erstattes med «independent third party» (Uavhengig tredjepart) i respekt for psykisk forstyrrede fanger. Den første plikten som for tiden er pålagt «appropriate adult» i retningslinjene tilhører kvalifiserte juridiske rådgivere. For øyeblikket kan en «appropriate adult» søke juridisk rådgivning på vegne av en internert, men det anbefales at loven endres for å gi politiet plikt til å tilkalle en advokat når de mener eller mistenker at en arrestant er psykisk utviklingshemmet, eller syk, og formålet til enhver tredjepart bør være å gi sosial og psykologisk støtte, og om nødvendig, lette kommunikasjonen.

Artikkel 3:

(Søkemotor Scopus og Oria søk 2 artikkel 5)

Pierpoint, H. (2000). *How appropriate are volunteers as «appropriate adults» for young suspects? The «appropriate adult» system and human rights*. Journal of Social Welfare and Family Law.

I denne artikkelen diskuteres bruken av frivillige som «passende voksne», som skal ivareta ungdommenes rettigheter i politiets etterforskningsprosess. Den kartlegger den historiske opprinnelsen til å bruke frivillige til å oppfylle rollen. Den fremhever deretter manglene til foreldre og sosialarbeidere som passende voksne og vurderer frivilliges egnethet for rollen. Selv om mangelen på foreldre og sosialarbeidere ikke er omstridt, og heller ikke fordelene som oppnås ved å bruke frivillige i navnet til administrativ og økonomisk effektivitet, hevdes det at effektiviteten til frivillige i å beskytte den sårbare mistenkte kan bli hindret av dårlig utvelgelse og forberedelse. Følgelig argumenterer denne artikkelen for at effektiviteten til frivillige i denne rollen er avhengig av rask og effektiv regulering og veiledning. Den advarer regjeringen om at hvis den fortsetter med sin nåværende handlingslinje, kan det føre til brudd på sine folkerettslige forpliktelser. Nåværende hensiktsmessig voksenpraksis kan generelt være i strid med menneskerettighetene som garanteres i henhold til internasjonal og nasjonal lovgivning. Denne artikkelen konkluderer med at lokket av ressursbesparelser ikke bør gå på bekostning av mindre beskyttelse for den unge mistenkte i politiets varetekt.

Artikkel 4:

(Søkemotor Scopus)

Medford,S., Gudjonsson, G.H., Pearse,J. (2003). *The efficacy of the appropriate adult safeguard during police interviewing*. Legal and Criminological Psychology.

Sammendrag:

Hensikt. Hovedmålet med studien var å undersøke effekten av den aktuelle voksenbeskyttelsen (AA) for sårbare voksne og unge mistenkte som gjennomgår politiintervjuer. Metode. Vi undersøkte registreringene av mistenkte som ble holdt i varetekt av London Metropolitan Police på 74 stasjoner i februar 1997 (Medford, Gudjonsson, & Pearse, 2000). Voksne mistenkte hvis varetektsjournal indikerte psykologisk sårbarhet ble inkludert i studien, så vel som ungdomsmistenkte. Audiotapede intervjuer av mistenkte ble

analysert ved hjelp av en spesiell koderamme. Bidraget (eller mangelen på bidrag) fra AA, i hvilken grad de oppfylte sin rolle, og effekten av deres tilstedeværelse på andre personer og intervjuresultatet ble undersøkt og analysert. Resultater. Av de 501 intervjuene som var tilgjengelige for analyse, var 365 (73%) med voksne mistenkte og 136 (27%) med ungdommer, en AA var tilstede under 212 (58%) voksne intervjuer og 135 (99%) ungdomsintervjuer. AAene til ungdommer, som hovedsakelig var familiemedlemmer og venner, bidro mer i intervju, både hensiktsmessig og upassende, enn sosialarbeidere og frivillige, selv om det generelt var lite direkte inngrep fra AA. Konklusjoner. Selv om AAs bidrar lite til politiintervjuet når det gjelder verbale interaksjoner, har deres blotte tilstedeværelse under politiintervjuet tre viktige effekter. For det første, når det gjelder voksne, men ikke ungdommer, øker det sannsynligheten for at en juridisk representant vil være til stede. For det andre ser det ut til å være forbundet med mindre spørrende press i intervjuet. For det tredje, i nærvær av en AA, tar den juridiske representanten en mer aktiv rolle.

Artikkel 5:

(Søkemotor Scopus)

Feld, B.C (2006). *Police interrogation of juveniles: An emirical study of policy and practice*. Journal of Criminal Law and Criminology.

Sammendrag:

Høyesterett krever ingen spesielle prosessuelle garantier når politiet avhører ungdommer og bruker den voksne standarden - "vitende, intelligent og frivillig under totaliteten av omstendighetene" - for å måle gyldigheten av ungdommers fraskrivelse av Miranda-rettigheter. Utviklingspsykologer har studert ungdommers evne til å utøve Miranda-rettigheter spurte om ungdommer har den kognitive evnen og dømmende kompetansen som er nødvendig for å utøve juridiske rettigheter, og hevdet at umodenhet og sårbarhet gjør ungdommer unikt utsatt for politiets avhørstaktikker. I de fire tiårene siden domstolen bestemte Miranda, har vi nesten ingen empirisk forskning om hva som faktisk skjer når politiet intervjuer kriminelle mistenkte, og vi har ingen forskning om hvordan politiet rutinemessig avhører kriminelle. Siden 1994 har Høyesterett i Minnesota pålagt politiet å

registrere alle avhør av kriminelle mistenkte, inkludert ungdommer. Denne artikkelen begynner å fylle det empiriske tomrommet om ungdommers kompetanse i avhørsrommet. Den analyserer kvantitative og kvalitative data - avhørsbånd og transkripsjoner, politirapporter, ungdomsrettsinnleveringer og prøvetids- og straffeutmålingsrapporter -av rutinemessig politiavhør av femtite ungdommer seksten år eller eldre og siktet for lovbrudd på forbrytelsesnivå som frafalt sine Miranda-rettigheter. Den gir først empiriske analyser av taktikken og teknikkene politiet bruker for å avhøre ungdommer og hvordan ungdommer reagerer på dem. Basert på dataanalysene tar artikkelen for seg tre avhørspolitiske spørsmål: obligatorisk opptak; begrense lengden på avhør; og bruk av falske bevis for å fremkalle tilståelser.

Artikkel 6:

(Søkemotor Scopus og Oria søk 2 artikkel 3)

Meyer,J.R., Reppucci,N.D. (2007). *Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility*. Behavioral Sciences and the Law.

Sammendrag:

Nylig mediedekning har fremhevet tilfeller der unge mistenkte ble feilaktig dømt fordi de ga avhørsinduserte falske tilståelser. Selv om ungdom kan være mer lett påvirket av autoritet enn voksne, er politiet opplært til å bruke den samme psykologiske tvangs- og villedende taktikken med ungdom som med voksne. Denne undersøkelsen er den første standarddokumentasjonen av rapportert avhørspraksis for rettshåndhevelse og politiets tro på påliteligheten av disse teknikkene og deres kunnskap om barns utvikling. Deltakerne var 332 polititjenestemenn som fullførte undersøkelser om avhørsprosedyrer og utviklingsspørsmål knyttet til ungdom. Resultatene indikerte at selv om politiet erkjenner noen utviklingsforskjeller mellom ungdom og voksne, var det indikasjoner på at (1) hvordan politiet oppfatter ungdom generelt og hvordan de oppfatter og behandler dem i avhørssammenheng, kan være motstridende og (2) deres generelle syn er at ungdom kan håndteres på samme måte som voksne.

Artikkel 7.

(Søkemotor Scopus og i EBSCO artikkel 2)

Redlich, A.D., Quas, J.A., Ghatti, S. (2008). *Perceptions of children during a police interrogation: Guilt, confessions, and interview fairness*. Psychology, Crime and Law.

Sammendrag:

Jurymedlemmer får ofte tilståelsesbevis og må avgjøre om tilståelsen var sann, falsk, tvungen eller frivillig. Etter hvert som flere ungdommer blir prøvd i voksen straffedomstol, må jurymedlemmer i økende grad ta disse avgjørelsene om mindreåriges uttalelser. I denne studien leste jurymedlemmer et faktisk avhør av en barnemistenkte som inkluderte tilståelsesbevis, og ga deretter dommer om tvangsmessigheten av avhøret, barnets og politiets kunnskap og atferd, og skyldfølelse. Barnets alder (11 versus 14 år) og kjønn ble manipulert og undersøkt i forhold til deltakernes kjønn og eksisterende sympatnivå for ungdomsforbrytere. Faktorer utenfor den mistenkte - deltakerens kjønn og sympati for unge lovbrøyttere -- samhandlet med barnemistenkte faktorer for å påvirke oppfatninger av barnet, avhør og skyld. Når flere faktorer ble vurdert, var oppfatninger av mistenktes troverdighet og politiets rettferdighet de sterkeste prediktorene for skyld og oppfattet skyld. Funnene har implikasjoner for beslutningstaking i saker som involverer ungdomstiltalte og tilståelsesbevis.

Artikkel 8:

(Søkemotor Scopus og Oria søk 2 artikkel 4)

Kostelnik, J.O., Reppucci, N.D. (2009). *Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police*. Behavioral Sciences and the Law.

Sammendrag:

Selv om forskning har vist at ungdommelighet er en risikofaktor for å avgi falske tilståelser i straffesaker, er det uklart om avhørstreningsprogrammer adresserer dette problemet. Målet var å analysere forskjeller mellom Reid-trent (RT) og ikke-Reidtraint (ikke-RT) politi i deres følsomhet for utviklingsmodenhet hos unge mistenkte. 1.828 politifolk, 514 av dem var RT, fullførte undersøkelser om deres oppfatninger og praksis under avhør med barn, ungdom eller voksne. Resultatene indikerer at RT-politiet, sammenlignet med ikke-RT-politi, viser mindre

følsomhet for utviklingsmodenhet hos ungdom når det gjelder (1) oppfatninger av deres kompetanse under avhør og (2) bruk av psykologisk tvangsmessige avhørsteknikker. Disse funnene har implikasjoner for utviklingen av opplæringsprogrammer for ungdomsavhør.

Artikkel 9

(Søkemotor Scopus)

Goldstein, N.E.S., Messenheimer, S., Riggs Romaine, C.L., Zelle, H. (2012). *Potential Impact of Juvenile suspects`linguistic abilities on miranda understanding and appreciation*. The Oxford Handbook of Language and Law (kapittel i bok).

Sammendrag:

I Miranda mot Arizona etablerte USAs høyesterett prosessuelle garantier for varetektsavhør som også fungerer som en regel om avvisning dersom påtalemyndigheten ønsker å bruke en mistenks uttalelser som bevis under rettssaken. Miranda-domstolen mente også at mistenkte kan frafalle sine rettigheter, men for at en fraskrivelse skal anses som gyldig, må den ha blitt gjort bevisst, intelligent og frivillig. Frivillighetskravet refererer først og fremst til fraværet av politi tvang for å sikre en Miranda-dispensasjon. Denne artikkelen fokuserer på den potensielle virkningen av unge mistenktes språklige evner på Miranda forståelse og forståelse. Den diskuterer effekten av alder på ungdommers Miranda-forståelse, utdanning og ungdomsrettferdighet, ungdommers språklige evner og administrasjon og språk av Miranda-advarslene. Artikkelen konkluderer med å vurdere effekten av utviklings umodenhet eller psykisk lidelse på en ungdomsmistenks evne til å forstå den grunnleggende betydningen av rettighetene eller betydningen av å frafalle dem.

Artikkel 10

(Søkemotor Scopus)

Malloy, L.C., Shulman, E.P., Cauffman, E. (2014). *Interrogations, confessions, and guilty pleas among serious adolescent offenders*. Law and Human Behavior.

Sammendrag:

I denne studien undersøkte vi (a) forekomsten og kjennetegnene ved ungdommers sanne og falske innrømmelser, (b) ungdommers avhørserfaringer med politi og advokater, og (c) om ungdommers avhørserfaringer fungerer som situasjonsrisikofaktorer for sanne og falske innrømmelser. Vi intervjuet 193 menn i alderen 14 til 17 år (M = 16,4) fengslet for alvorlige forbrytelser. Over 1/3 av utvalget (35,2%) hevdet å ha gjort en falsk innrømmelse til juridiske myndigheter (17,1% falsk tilståelse, 18,1% falsk skyldig påstand), og 2/3 hevdet å ha gjort en sann innrømmelse (28,5% sann tilståelse, 37,3% sann skyldig påstand). Flertallet av ungdommene sa at de hadde opplevd høytrykksavhør (f.eks. trusler), spesielt med politibetjenter. Ungdom som nevnte å oppleve "politiets avslag" (f.eks. av en pause for å hvile) var mer sannsynlig å rapportere å ha gjort både sanne og falske tilståelser til politiet, mens bare falske tilståelser var knyttet til påstander om lange avhør (2 timer) og å bli avhørt i nærvær av en venn.

Antallet selvrapporterte høytrykk-advokattaktikker var forbundet med falske, ikke sanne, skyldige tilståelser. Resultatene antyder viktigheten av å gjennomføre spesialiserte opplæringer for de som avhører ungdom, registrere avhør, sette grenser for lange og manipulerende teknikker og utforske alternative prosedyrer for avhør av ungdomsmistenkte.

Artikkel 11

(Søkemotor Scopus)

Cleary, H.M.D. (2014). *Police interviewing and interrogation of juvenile suspects; A descriptive examination of actual cases*. Law and Human Behavior.

Sammendrag:

Selv om empirisk oppmerksomhet om politiavhør har fått gjennomslag de siste årene, har relativt få studier undersøkt avhør av unge mistenkte, og nesten ingen har undersøkt faktiske avhør. Til tross for en økende litteratur om ungdommers avhørsrelaterte kapasiteter, vet vi fortsatt svært lite om hva som faktisk skjer når politiet avhører ungdom. Denne studien undersøker elektronisk innspilte politiintervjuer med ungdommer for å beskrive egenskaper, prosesser og utfall som oppstår i faktiske ungdomsavhør, inkludert intervjuvarighet, personer til stede og tilståelser. Femtjue elektroniske opptak fra 17 politiavdelinger ble analysert ved hjelp av observasjonsforskningsprogramvare. Median ungdomsavhør varte i 46 minutter, selv

om spenning var stort (6 minutter til nesten 5 timer). Ungdom underkastet seg ofte avhør uten foreldre eller advokat til stede, og forstyrrelser i intervjuprosessen var vanlig. Avhørsresultatene varierte og inkluderte fulle tilståelser, delvis inkriminerende innrømmelser og benektelser av skyld. Resultater fra denne studien gir kontekst for avhørsforskning med andre metoder og tyder på at ungdom ofte kan samtykke til avhør i fravær av viktig rettssikkerhet.

Artikkel 12

(Søkemotor Scopus)

Arndorfer, A., Malloy, L.C., Cauffman, E. (2015) *Interrogations, confessions, and Adolescent offenders` perception of the legal system*. Law and Human Behavior.

Sammendrag:

De potensielle konsekvensene av avhør og falske tilståelser har først og fremst blitt diskutert med tanke på risikoen for urettmessig domfellelse, særlig blant ungdom og andre sårbare befolkningsgrupper. Det er imidlertid mulig at slike erfaringer påvirker ungdommers oppfatninger av rettssystemet mer generelt. I denne studien undersøkte vi om fengslede mannlige ungdomsforbryteres (n = 193) oppfatninger av politiet og domstolene var knyttet til deres tilståelses- og avhørserfaringer. Erfaringer med høytrykksavhør og selvrapporterte falske tilståelser til politiet var forbundet med mer negative oppfatninger av politiet. Selvrapporterte sanne tilståelser var imidlertid ikke signifikant knyttet til ungdommenes oppfatninger av politiet. Verken avhør eller tilståelseserfaringer (sant eller usant) var relatert til ungdommenes oppfatninger av domstolene. Resultatene gir ytterligere støtte til politisk reform av avhørspraksis med unge mistenkte. En mer utviklingsmessig hensiktsmessig tilnærming til kriminelle avhør med ungdom kan samtidig forbedre forholdet mellom politi og ungdom og beskytte sårbare mistenkte i avhørsrommet.

Artikkel 13

(Søkemotor Scopus)

Cleary, H.M.D., Vidal, S. (2016) *Miranda in actual juvenile interrogations: Delivery, Waiver, and Readability*. Criminal Justice Review.

Sammendrag:

Selv om laboratorie- og selvrapporteringsforskning sprer seg om ungdommens Miranda-forståelse og resonnement, er lite kjent om hvordan Miranda faktisk foregår inne i ungdomsavhørsrommet. Denne studien er blant de første som presenterer data om Miranda-prosessene og utfallene som oppstår i faktiske ungdomsavhør. Femtjue elektronisk registrerte politiavhør med ungdomsmistenkte ble kodet ved hjelp av programvare designet spesielt for observasjonsforskning; denne artikkelen undersøker en undergruppe av de avhørene (N = 28) som inneholdt en filmet Miranda-komponent. Viktige variabler inkluderer måten Miranda leverer på, ungdommens atferds indikatorer for forståelse og Miranda-fraskrivelsesrater. I tillegg ble språket som ble brukt til å presentere Miranda-advarsler til unge mistenkte transkribert og analysert. Resultatene indikerer at Miranda-levering vanligvis skjedde på en nøytral måte, umiddelbart etter at intervjuet startet eller etter en kort periode med bestillingsspørsmål. Miranda advarsler ble presentert i ulike formater (muntlig, skriftlig og kombinasjon), og ungdomsspesifikke endringer i standard Miranda språk var uvanlig. Miranda waiver rate i vår subsample var 90%. Det spesifikke Miranda-språket som ble brukt i disse avhørene, leses omtrent på syvende klasses lesenivå. Implikasjoner av Miranda levering, fraskrivelse og lesbarhet diskuteres.

Artikkel 14

(Søkemotor Scopus)

Cleary, H.M.D., Warner, T.C. (2016) *Police training in interviewing and interrogation methods: a comparison of techniques used with adult and juvenile suspects*. Law and Human Behavior.

Sammendrag:

Til tross for empirisk fremgang i å dokumentere og klassifisere ulike avhørsteknikker, er det svært lite kunnskap om hvordan politiet trenes i avhørsmetoder, hvor ofte de bruker ulike teknikker, og om de bruker teknikker ulikt med voksne versus unge mistenkte. Denne studien rapporterer arten og omfanget av formelle (f.eks Reid Technique, PEACE, HUMINT) og uformell avhørstrening samt selvrapportert teknikkbruk i et mangfoldig nasjonalt utvalg (N = 340) av erfarne amerikanske politibetjenter. Offiserer ble trent i en rekke forskjellige teknikker, alt fra relativt godartede strategier før avhør (for eksempel å bygge rapport,

observere kroppsspråk eller talemønstre) til mer psykologiske tvangsteknikker (f.eks. Skyld på offeret, motvirke fornektelser). Flertallet (91%) får uformell, -på jobbavhørsopplæringen. Teknikkbruksmønstre indikerer et spekter av psykologisk intensitet der informasjonsinnsamlingsmetoder ble brukt hyppigst og høytrykkstaktikker sjeldnere. Reid-trente offiserer (56%) var betydelig mer sannsynlige enn offiserer uten Reid-trening for å bruke forhørs- og manipulasjonsteknikker. På tvers av alle analyser og teknikker var bruksmønstrene identiske for voksne og unge mistenkte, noe som tyder på at politiet avhører ungdom på samme måte som voksne. Samlet sett tyder resultatene på at opplæring i spesifikke avhørsmetoder er sterkt forbundet med bruk. Funn understreker behovet for mer opplæring i politiavhør generelt, spesielt med unge mistenkte, og fremhever verdien av trening som en mulighet for å redusere avhørsinduserte justismord.

Artikkel 15

(Søkemotor Scopus og EBSCO artikkel 3)

Spierer, A. (2017) *The right to remain a child: The impermissibility of the reid technique in juvenile interrogations*. New York University Law Review.

Sammendrag:

Politiavhør i USA er fokusert på en ting: å få en tilståelse fra den mistenkte. Reid-teknikken, en skyldpresumptiv ni-trinns metode og den vanligste avhørsteknikken i landet, er integrert for å oppfylle dette målet. Med veiledning fra Reid-teknikken bruker forhørere tvang og svik for å trekke ut tilståelser - uavhengig av kostnadene. Når den brukes med ungdomsmistenkte, blir denne metoden enda mer problematisk. Tvangen og bedraget som ligger i Reid-teknikken, kombinert med de anerkjente sårbarhetene og mottakelighetene til barn som gruppe, har ført til en uakseptabelt høy grad av falske tilståelser blant unge mistenkte. Og når en ungdom falskt tilstår som følge av tvangsavhørstaktikk, lider samfunnet til slutt et netto tap. I den åttende endringskonteksten har Høyesterett anerkjent at barn er forskjellige fra voksne og må behandles ulikt på ulike områder av strafferettssystemet. Domstolens nylige åttende endringslogikk må nå utvides til den femte endringskonteksten for å kreve at ungdommer

også skal behandles annerledes i avhørsrommet. Dette notatet foreslår at Reid-teknikken kategorisk forbys fra ungdomsavhør gjennom en konstitusjonell kjennelse fra domstolen. Å gjøre det ville ikke utelukke ungdomsavhør; snarere kan et mer samarbeidsvillig og mindre tvangsalternativ benyttes, for eksempel Storbritannias PEACE-metode. Ikke desto mindre vil bare en kategorisk konstitusjonell regel som forbyr bruk av Reid-teknikken i alle ungdomsavhør eliminere den økte risikoen for falske tilståelser fra ungdom og virkelig sikre barns femte endringsrettigheter.

Artikkel 16

(Søkemotor Scopus)

Cleary, H.M.D. (2017) *Applying the lessons of developmental psychology to the study of juvenile interrogations: New directions for research, policy and practice*. Psychology, Public Policy, and Law.

Sammendrag:

Politiavhør av kriminelle mistenkte er en kjernefunksjon i det amerikanske rettssystemet som involverer mange kognitive, sosiale og andre psykologiske prosesser. Mens en robust psykolegal litteratur om politiavhør har dukket opp, er delmengden av den litteraturen som fokuserer på ungdomsmistenkte mindre sammenhengende, til tross for betydelige og velkjente utviklingsforskjeller mellom voksne og unge mistenkte. Med noen få bemerkelsesverdige unntak har den nåværende ungdomsavhørslitteraturen ikke systematisk utnyttet de mange leksjonene om normativ ungdomsutvikling som har kommet fra grunnleggende vitenskapelig forskning. Utviklingspsykologi har mye å tilby studiet av ungdomsavhør, og ettersom interaksjoner mellom politi og ungdom i økende grad fanger publikums oppmerksomhet og reiser viktige spørsmål om hvordan politiet håndterer ungdommer, er det nå på tide å vedta en mer eksplisitt utviklingsmessig tilnærming. Denne artikkelen belyser sentrale trekk ved ungdoms psykososiale, nevrobiologiske og sosiale utvikling som er direkte relevante for politiavhørskonteksten. Den argumenterer for at en eksplisitt anerkjennelse av utviklingsprinsipper er avgjørende for ungdomsmistenktes rettssikkerhet og for fremtiden for ungdomsavhørsforskning. Artikkelen skisserer spesifikke retninger for fremtidig forskning på ungdomsavhør, inkludert anbefalinger for tverrfaglig samarbeid, laboratorieforskning og

feltstudier. Den diskuterer deretter implikasjoner av flere viktige anbefalinger for avhørspolitik og praksis, da de gjelder spesielt for unge mistenkte.

Artikkel 17

(Søkemotor Scopus)

Sim, M.P.Y., Lamb, M.E. (2018) *An analysis of how the police «caution» is presented to juvenile suspects in England*. Psychology, Crime and Law.

Sammendrag:

I England og Wales må mistenkte få informasjon om sine rettigheter fra politiet før de blir avhørt. Formålet med «advarselen» (Caution) er å forklare en mistenkts rett til taushet som et vern mot selvinkriminering. Det er imidlertid begrenset med dokumentasjon på om rettigheten oppfyller sitt formål. Målet med denne studien var å beskrive hvordan rettigheten ble levert i intervjuer med ungdomsmistenkte i England. Først satte studien seg for å beskrive hvordan rettigheten ble levert til mistenkte under faktiske politiintervjuer. For det andre undersøkte studien om mistenkte hevdet eller viste forståelse for rettigheten. For det tredje analyserte studien hvordan rettigheten ble forklart av politibetjenter. Totalt undersøkte studien 38 «cautions» fra 31 intervjuer. Resultatene indikerte at politibetjenter forklarte rettigheten i en hastighet som sannsynligvis vil være for rask for unge mistenkte å forstå. Unge mistenkte hevdet ofte å forstå, men når de ble spurt, klarte de ikke å demonstrere forståelse. På den annen side forklarte politibetjenter ofte rettigheten til ungdomsmistenkte, men ikke alltid riktig. Både mistenktes og politibetjentenes forklaringer på rettigheten avslørte flere misforståelser. Resultatene tyder på at denne rettigheten kanskje ikke beskytter mistenkte som tiltenkt.

Artikkel 18

(Søkemotor Scopus og Oria søk 2 artikkel 1)

Winerdal, U., Cederborg, A.C., Lindholm, J. (2019) *The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes*. Police Journal 92 (2) pp 136-149.

Sammendrag:

Denne studien undersøker hvordan unge lovbrøyttere i Sverige mellom 15 og 17 år blir intervjuet av politibetjenter når de mistenkes for drapsforbrytelser. Kvaliteten på spørsmålstypene ble vurdert i 47 autentiske intervjuer. Funnene viser at politibetjentene

brukte alternativ-stillende og suggestive spørsmål hyppigst, og sosialt press ble brukt på tre dominerende måter: å konfrontere, utfordre og å appellere til en tilståelse. Konklusjonen er at politibetjentenes spørrestil i stor grad strider mot anbefalinger for hvordan man skal intervju barn. Det er derfor behov for å utvikle en kunnskapsbasert intervju praksis for å intervju unge mistenkte.

Artikkel 19

(Søkemotor Scopus)

Redlich, A.D., Shteynberg, R.C., Nirider, L.H. (2020) *Pragmatic implication in the interrogation room: a comparison of juveniles and adults*. Journal of Experimental Criminology.

Sammendrag:

Mål: Pragmatisk implikasjon er fenomenet at individer behandler informasjon "mellom linjene" og hører ting som er underforstått, men ikke hevdet. I avhørssammenheng, mens eksplisitte uttalelser om mildhet er utillatelige, er implisitte uttalelser tillatt. I denne studien sammenligner vi ungdommers og voksnes oppfatninger av spørrende uttalelser om eksplisitt og implisitt mildhet, og undersøker faktisk pragmatisk implikasjon. Metoder: Prøver av ungdommer og unge voksne ble tilfeldig tildelt en eksplisitt mildhet, implisitt mildhet eller ingen mildhet (kontroll) tilstand. Deltakerne ble lest et hypotetisk avhør av en mistenkt og deretter stilt spørsmål om den mistenkte skulle tilstå, mulige utfall og oppfatninger om rettferdighet, press osv. Resultater: Uansett alder var deltakerne omtrent tre ganger mer sannsynlig å anbefale den mistenkte tilståelsen når mildhet ble eksplisitt eller implisitt nevnt enn når mildhet ikke ble introdusert. For straffeutmålingsforventningene ble det funnet en signifikant effekt av mildhet, på den måten som ble spådd, for voksne, men ikke ungdommer. Flere forskjeller ble også funnet mellom ungdommer og voksne; for eksempel ungdommer oppfattet avhøreren som betydelig mer rettferdig enn voksne i de eksplisitte og implisitte mildhetsforholdene, men ikke i tilstanden ingen mildhet. Konklusjoner: Som et første skritt i å undersøke innflytelsen av pragmatisk implikasjon for ungdommer i avhørsmiljøer, gir denne studien et viktig bidrag. Den primære begrensningen er at deltakerne reagerte på en hypotetisk situasjon, som tillot eksperimentell manipulasjon, men kan ikke generalisere til faktiske avhør som involverer ungdommer og voksne. Det oppfordres til flere in situ-studier av avhør.

Artikkel 20

(Søkemotor Scopus og i EBSCO artikkel 1)

Schoovaerts, H., Vanderhallen, M., McIntyre, S.-J. (2021) *Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?* International Journal of Police Science and Management.

Sammendrag:

I 2016 innførte Belgia lovgivning som pålegger juridisk bistand til unge mistenkte. Rettshjelp kan imidlertid bare tjene som et effektivt prosessuelt vern dersom det ytes på en hensiktsmessig måte. Den nåværende studien undersøkte hvordan advokater i Belgia oppfyller denne rollen i praksis. Sytten videoopptak av politiintervjuer av unge mistenkte ble observert. Ungdommene var i alderen 12 til 17 år, og ble mistenkt for ulike mindre alvorlige volumforbrytelser. Funnene i denne studien viser at «loven i praksis» ikke alltid gjenspeiler «loven i bøkene». Bare tilstedeværelsen av en advokat er utilstrekkelig: det er nødvendig for dem å engasjere seg aktivt. Selv om politiintervjuere vanligvis tar i bruk en informasjonsinnsamlingstilnærming, krever noen intervjuer advokatens inngrep for å beskytte ungdommens interesser. Videre begrenser advokater seg ofte til "juridisk" bistand og tilbyr begrenset (emosjonell) støtte. Fordi det ikke er noe "appropriate adult" regime i Belgia, kan advokater ta opp denne dobbeltrollen. Informasjonsinnsamlingsmetoden ser også ut til å styrke samarbeidet mellom advokat og intervjuer, noe som resulterer i en felles søken etter sannheten der ingen av dem inntar en antagonistisk rolle når intervjuer gjennomføres på riktig måte.

Artikkel 21

(Søkemotor Scopus og EBSCO artikkel 7)

Gudjonsson, G., Sigurdsson, J.F, Sigfusdottir, I.D (2009) *False confessions among 15-16-year-olds in compulsory education and the relationship with adverse life events.* Journal of forensic Psychiatry og Psychology.

Sammendrag:

Studie som ser på forholdet mellom falske tilståelser og alvorlige hendelser i barns oppvekst hvor deltagerne er 15 og 16 år gamle. Funnene viser at det er noen fellestrekk som går igjen i barnas forhistorie som øker risikoen for falske tilståelser.

Artikkel 22

(Søkemotor Scopus og EBSCO artikkel 4 og Oria søk 2 artikkel 6)

Pierpoint, H. (2011) *The Performance of Volunteer Appropriate Adults: A Survey of Call Outs*. Howard Journal of Criminal Justice.

Sammendrag:

Den «passende voksne» er ment å ivareta interessene til den unge mistenkte i politiavhør. Artikkelen diskuterer kritikken av sosialarbeiderne og foreldres utførelse av rollen, og vurderer funnene fra en undersøkelse som utforsker «passende voksne`s» prestasjoner. Funnene tyder på at når de spurte frivillige bidro inn i intervjuet fylte de rollen som tiltenkt. Artikkelen undersøker også implikasjoner av å bruke undersøkelsesmetode som et middel for datainnsamling på feltet. Forfatteren konkluderer med at ytterligere forskning er nødvendig for at undersøkelsesfunnene skal ansees som konkluderbare og generaliserbare. Forfatteren foreslår ytterligere to metoder.

Artikkel 23

(Søkemotor Oria søk)

Quinn, Karie ;Jackson, John (2007) *Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland*. British journal of criminology.

Sammendrag:

Selv om reglene for politiavhør med mistenkte i varetekt har vært godt regulert siden innføringen av Police and Criminal Evidence Act 1984(PACE) i England, Wales og Nord-Irland har det gjennom årene blitt uttrykt bekymring for den sårbare posisjonen til unge mistenkte innenfor PACE-regimet og om tilstrekkeligheten av de gitte sikkerhetstiltakene. Denne artikkelen diskuterer måten politiavhør med unge mennesker i Nord- Irland utføres,

med utgangspunkt i funnene fra et nylig forskningsprosjekt. Artikkelen fokuserer spesielt på rollene til de ulike deltagerne (avhørsoffiseren, den egnede voksne og advokaten) innenfor dynamikken ved å gi råd til unge personer før og under politiavhøret, og oppfordrer til en evaluering av rollen til den «egne voksne».

Artikkel 24

(Søkemotor Oria søk 1)

Rachlew, A (2003) *Norske politiavhør i et internasjonal perspektiv*. Tidsskrift for strafferett.

Sammendrag:

Artikkelen er en analyse av norsk avhørsteknikk fra 1980- tallet og fremt til i dag (2003). Artikkelen er i stor grad basert på masteroppgave i rettspsykologi «An evaluation of Norwegian police Officers Perception of Investigative Interviewing; Implications for training (Rachlew 1999). Materialet er til dels Rachlews egen spørreundersøkelse om avhørsteknikker, dels undervisningsmateriale og andre tekster til bruk ved opplæring av politiavhør. Den internasjonale delen bruker Rachlew den amerikanske «bibelen» i avhørsteknikk for amerikanske etterforskere, dels psykologiske forskningsrapporter om kommunikasjon, manipulasjon og psykologi i rettslig kontekst. I likhet med studier fra England (Baldwin 1992) konkluderte Rachlew i sin masteroppgave med at norske etterforskere har liten eller ingen formalkompetanse innen faget «avhørsteknikk». Norske politiavhør er preget av individuelle teknikker hvor den enkelte etterforsker implementerer elementer av manipulasjon i et forsøk på å «motivere» siktede til å tilstå. Teknikkene er inspirert av det samme grunnsyn som preger amerikansk avhørslitteratur hvor alle «lovlige» midler settes inn for å overtale eller motivere mistenkte til å tilstå. Artikkelen trekker frem linjer fra uheldig amerikansk fokusering på tilståelse som avhørets høyeste mål, til britisk fokusering på mellommenneskelig kommunikasjon og etikk. Den norske utviklingen kan beskrives som en vei fra manipulasjon til kommunikasjon. Sagt på annen måte fra tilfeldighetspreget amatørisme til forskningsbasert profesjonalisme.

Artikkel 25

(Søkemotor Google Scholar søk 4 og i Oria søk 6 artikkel 4)

Sletten, S.N.L (2019) «Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør» En studie om avhørers opplevelser av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep. Universitetet i Agder.

Sammendrag:

Målet med denne studien er å utforske politiavhørere sine opplevelser omkring å avhøre barn mistenkte for å ha begått seksuelle overgrep. Analysen viste at informantene generelt opplevde mange dilemma og paradokser i gjennomføringen av politiavhør med barn mistenkt for seksuelle overgrep. Eksempelvis måtte informantene på den ene siden fokusere på etterforskningen og det straffbare forholdet, hvor arbeidsgiver forventet at de skulle være objektive og nøytrale. Samtidig hadde informantene på den andre siden høyt fokus på barnets sårbarhet, behov for trygghet og beskyttelse, og de opplevde da at deres oppgave ble å ivareta barnet og bygge relasjon. Studiens indikerer at informantene opplevde sin oppgave i disse avhørene som fylt med komplekse og kaotiske problemstillinger, som krevde at informantene utførte handlinger og vurderinger i øyeblikket uten at de kunne støtte seg til noen manual eller håndbok. Informantene beskrev at den største belastningen for dem var å stå alene med ansvaret for barnet og med sin bekymring for å handle på en måte som førte til en vanskeligere situasjon for barnet.

Artikkel 26

(Søkemotor Google Scholar søk 4)

Flandorfer, C. (2007) Avhør av mindreårige sett i forhold til Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Universitetet i Oslo.

Sammendrag:

Avhandlingens problemstilling er om de norske reglene om avhør av mindreårige fornærmede i sedelighetssaker i tilstrekkelig grad ivaretar fornærmedes rett til privatliv i forhold til Den europeiske menneskerettskonvensjonen av 4. november 1950.

Temaet er i et historisk perspektiv forholdsvis nytt. Spørsmålet har til nå vært om de norske reglene om dommeravhør ivaretar siktedes rettssikkerhet i form av en rettferdig rettergang. Avhandlingen diskuterer statens ansvar overfor mindreårige fornærmede i sedelighetssaker,

og hva dette ansvaret innebærer. Videre blir problemstillingen sett på i forhold til retten til respekt for privatlivet i Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 8.

Artikkel 27

(Søkemotor Google Scholar søk 4)

Rong, A. (2021) *Rettsikkerhet i saker som seksuelle overgrep mot barn. Mistenkte og barnets rettsikkerhet ved tilrettelagte avhør*. Universitetet i Bergen.

Sammendrag:

Rettsikkerhet er et diffust begrep, men inneholder sentrale rettigheter, blant annet rett til rettferdig rettergang og rett til vern av personlig integritet. 1 Disse rettighetene står ofte i et spenningsforhold i saker om seksuelle overgrep mot barn. Saker om seksuelle overgrep mot barn er komplekse og vanskelige. Spennet mellom de ulike hensyn, rettigheter og interesser som skal ivaretas gjør det vanskelig å finne en god balanse. Seksuelle overgrep innebærer en rekke krenkelser av barnets rettigheter, blant annet barnets personlige integritet. 2 Samtidig utfordrer dagens regler for etterforskning av saker om seksuelle overgrep mot barn fundamentale rettigheter man har som siktet i straffesaker i Norge, blant annet retten til kontradiksjon. 3 Reglene om tilrettelagt avhør fraviker også noen grunnleggende prinsipper og rettsikkerhetsgarantier i norsk straffeprosess, nærmere bestemt, bevisumiddelbarhetsprinsippet og muntlighetsprinsippet.

Artikkel 28

(Oria søk 6)

Ekeland, V.S (2020) *Avhør av barn som mistenkt eller siktet – er reglene gode nok?* Universitetet i Bergen.

Sammendrag:

Spørsmålet oppgaven reiser er om dagens regler for avhør av barn i konflikt med loven er gode nok. Dette løses med bakgrunn i gjeldende regler, med støtte i ikke-bindende kilder fra folkeretten og en sammenligning med reglene i Sverige og Danmark. Antall avhør av barn i

konflikt med loven øker i takt med samfunnsutviklingen. Det er derfor viktig å drøfte hvorvidt reglene på området har fulgt denne utviklingen.

Artikkel 29

(Oria søk 6)

Buseth, S. (2020) En studie av 15 år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør. Politihøgskolen.

Sammendrag:

I Norge stilles det ikke krav til etterforskere som skal ta politiavhør av et mistenkt barn under 18 år utover den obligatoriske avhørsopplæringen på Politihøgskolen. Denne opplæringen, som kalles KREATIV, er rettet inn mot voksne og har lite fokus på barns sårbarhet.

Norsk regelverk knyttet til avhør av mistenkte er også i hovedsak rettet mot voksne og lite tilpasset barn. Dette er ikke i tråd med internasjonale standarder som Norge har forpliktet seg til å følge. Internasjonalt regelverk tilsier at mistenkte barn fullt ut skal forstå rettighetene sine. I tillegg stilles strenge krav dersom et mistenkt barn avhøres uten forsvarer tilstede. Nasjonale undersøkelser tyder på at forsvarer er tilstede i svært få avhør av mistenkte barn, spesielt i initialfasen. Heller ikke verger er tilstede i en stor del av avhørene. Dette fører til at norske barn som er mistenkt for straffbare forhold ofte er overlatt til seg selv i avhørssituasjonen.

Studien indikerer at barn ikke forstår rettighetene tilstrekkelig til å ivareta egen rettssikkerhet i politiavhøret slik reglene er nå. Etterforskere som avhører mistenkte barn synes verken ha nødvendig kompetanse til å ivareta barnets sårbarhet, eller barns rettigheter. Avhørers dilemma i saker hvor barn er mistenkt blir avslutningsvis drøftet sett i lys av samfunnets krav, barnets sårbarhet og verges rettigheter.

Artikkel 30

(Oria søk 6)

Macholm, M. (2020) En kvalitativ studie om barnehusrådgiveres forståelser av sosialfaglig ivaretagelse av mistenkte barn i en norsk barnehus-kontekst. VID Vitenskaplig høyskole. Oslo.

Sammendrag:

Masteroppgaven utforsker hvordan sosialfaglige rådgivere ved Statens barnehus i Norge forstår muligheter og begrensninger for sosialfaglig ivaretagelse av barn mistenkt for seksuallovbrudd, i lys av sine posisjoner.

Rådgiverne er ansvarlige for å tilrettelegge for den strafferettslige prosessen og for å sikre at barna som kommer til avhør får god og koordinert oppfølging i etterkant.

Formålet med oppgaven er å utforske sosialfaglig ivaretagelse av barn mistenkt for seksuallovbrudd i en norsk barnehus-kontekst. Kunnskap om posisjoner rådgiverne ved Statens barnehus styres av, som kan gi utslag i hvordan mistenkte barn blir ivaretatt, står sentralt.

Resultater: Det er særlig tre temaer som gjør seg gjeldende i datamaterialet:

- Muligheter i rådgivernes posisjoner som omhandler balansering av ulike posisjoner og interesser hvor rådgivernes fordel dreier seg deres mulighet til å tilby noe «ekstra» i anledning å ivareta mistenkte barn basert på deres særlige kompetanse.
- Begrensninger i rådgivernes posisjoner som i stor grad handler om de formelle føringene og organisatoriske rammene som definerer rådgivernes posisjon i møte med mistenkte barn.
- Barnas posisjon som preges av rådgivernes syn på barna som særlige sårbare med behov for anerkjennelse og støtte i kraft av å være barn, på lik linje med barn som er fornærmede i en straffesak

Artikkel 31

Davik, T., Langballe, Å. (2013) «Du får bare gjøre så godt du kan» - utfordringer og dilemmaer ved avhør av barn i førskolealder.

Sammendrag:

Artikkelen tar for seg utfordringer ved behandlingen av saker i strafferettssystemet når det er mistanke om vold og overgrep mot de yngste barna. En presentasjon av vitne- og utviklingspsykologiske aspekter blir knyttet opp mot erfaringer fra avhør gjennom case. Små barns muligheter til å fremstå som pålitelige vitner reduseres gjennom rettssystemets praksis

og rammevilkår for gjennomføring av avhørene, og på grunn av manglende kompetanse. De yngste barnas rettssikkerhet er ikke godt nok ivaretatt.

Artikkelen viser at det trengs vitenskapelig utprøving og tilpasning av gjeldende avhørsmetodikk for denne gruppen av barn. utfordringene ligger særlig i å tillemppe avhørssituasjonen til det enkelte barnet.

Artikkel 32

Jahre, H-P., Holmboe, M. (2012) *Alderen som objektivt straffbarhetsvilkår: Dit og tilbake igjen?*

Sammendrag:

Etter ordlyden i straffeloven §195 tredje ledd om seksuell omgang med barn under 14 år fritar ikke villfarelse om barnets alder fra straff. I 2005 kom Høyesterett til at denne regelen var i strid med uskyldspresumsjonen etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6. I England har man siden 2003 hatt en lignende regel som den norske lovbestemmelsen. I en avgjørelse av 30. august 2011 kom Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) til at den engelske regelen ikke var i strid med artikkel 6. Forfatterne argumenterer for at EMDs avgjørelse medfører at norske rettsanvendere bør følge ordlyden i loven, slik at alderen igjen blir et objektivt straffbarhetsvilkår.

Artikkel 33

Rachlew, A. (2021) *Avhør av mistenkte barn: Silje-saken – en kritisk analyse*. Rapport PHS Forskning / Riksadvokatembetet.

Sammendrag:

Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Riksadvokaten mens Rachlew hadde permisjon fra Oslo politidistrikt. Rapporten er en kritisk analyse av «Silje- saken» Bakteppet for rapporten er som følger:

Lørdag 15.10.1994, ble Silje Marie Redergård (5 år) funnet død på Tiller utenfor Trondheim. Politiet slo drapsalarm. Kvelden etter opplyste politimesteren at saken var oppklart, og at det var Siljes lekekamerater som hadde forårsaket hennes død.

Mars 2021 – 27 år senere – ble Rachlew kontaktet av NRK Brennpunkt. Journalisten viste han en anonymisert versjon av politiets avhør av de mistenkte barna. Avhørsrapportene og sakens spesielle karakter reiste flere spørsmål som Rachlew valgte å dele med riksadvokaten. Med denne bakgrunn fikk Rachlew høsten 2021 permisjon fra Oslo politidistrikt for å arbeide som seniorrådgiver hos riksadvokaten. Oppdraget hos riksadvokaten var todelt: (1) Å gjennomføre en analyse av Silje-saken og (2) med utgangspunkt i analysen, skrive en rapport som kunne tjene som et grunnlagsdokument for det pågående utviklingsarbeidet med politiets avhør av mistenkte barn.

Vedlegg 2

RELEVANTE TREFF OPPSUMMERING AV ARTIKLER

Vedlegg 2 er en skjematisk sammenstilling av alle artikler merket «relevant» etter søk fra vedlegg 1.

Alle artiklene under alle søk merket «relevant» er satt inn i tabellen under. Da flere artikler har kommet opp i flere søkemotorer, for eksempel i både Oria og Scopus, vil det i tabellen under være artikler som står to ganger. De artiklene som står to ganger merket jeg med «duplikat».

Totalt i listen under er det listet opp 46 artikler. Når jeg trekker fra duplikatene, er det totalt 35 artikler. Den siste artikkelen i listen (nr 46) ansees relevant ut fra tittel, men denne er sperret for offentlig tilgang frem til 25.11.22 noe som antas å være på grunn av endelig sensur. Når denne trekkes fra er det totalt 34 artikler som anses relevant.

I vedlegg 3 er alle 34 artiklene skrevet ned med sammendrag av innhold i publikasjonen.

Søke motor	Nr	Tittel	Forfatter	Format	Publisert	År	
Oria Søk 1	1	Norske politiavhør i et internasjonalt perspektiv	Rachlew, Asbjørn	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2003	
Oria søk 2	2	The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes	Winerdal, Ulrika ; Cederbor, Ann.Christin ; Lindholm, Johanna	Artikkel	Police Journal	2019	
Oria søk 2	3	Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland	Quinn, Karie ; Jackson, John	Artikkel	British journal of criminology	2007	
Oria søk 2	4	Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility	Meyer, J.R., Reppucci, N.D.	Artikkel	Behavioral sciences & the Law	2007	

Oria søk 2	5	Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police	Kostelnic, J.O., Reppucci, N.D	Artikkel	Behavioral sciences & the Law	2000	
Oria søk 2	6	How appropriate are volunteers as «appropriate adults» for young suspects? The «appropriate adult» system and human rights.	Pierpoint, H.	Artikkel	The journal of social welfare and family law	2000	
Oria søk 2	7	The Performance of Volunteer Appropriate adults: A survey of Call outs	Pierpoint, Harriet	Artikkel	The Howard journal of criminal justice	2001	
Oria søk 2	8	Of rights and roles	Quinn, Karie ; Jackson, John	Artikkel	British journal of criminology	2007	Duplikat
EBSCO Søk 3	9	Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?	Schoovaerts, Hanne ; Vanderhallen Miet ; McIntyre, Sara-Jane	Artikkel	Inter-national journal of Police science & management	2021	
EBSCO Søk 3	10	Perceptions of children during a police interrogation : Guilt, confessions, and interview fairness	Redlich, AllisonD.; Quas, JodiA.; Ghetti, Simona	Artikkel	Psychology, Crime & Law	2008	
EBSCO Søk 3	11	The right to remain a child: The impermissibility of the REID technique in juvenile interrogations.	Spierer, Ariel.	Artikkel	New York University Law Review	2017	
EBSCO Søk 3	12	The Performance of Volunteer Appropriate Adults: A Survey of Call Outs	Pierpoint, Harriet	Artikkel	Howard Journal of Criminal Justice	2011	Duplikat
EBSCO Søk 3	13	False confessions among 15- and 16- year- olds in compulsory education and the relationship with adverse life events	Gudjonsson, Gisli; Sigurdsson, JonFridrik; Sigfusdottir, IngaDora	Artikkel	Journal of Forensic Psychiatry & Psychology	2009	

Google Scholar Søk 4	14	«Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør»: En studie om avhørers opplevelse av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep	Sletten, Siv Nina Lindland	Masteroppgave	Universitetet i Agder	2019	
Google Scholar Søk 4	15	Avhør av mindreårige sett i forhold til Den Europeiske menneskerettskonvensjonen	Flandorfer, Camilla	Masteroppgave	Universitetet i Oslo	2007	
Google Scholar Søk 4	16	Rettsikkerhet i saker om seksuelle overgrep mot barn – Mistenkte og barnets rettsikkerhet ved tilrettelagte avhør	Rong, A.	Masteroppgave	Universitetet i Bergen	2021	
Scopus Søk 5	17	<u>Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?</u>	<u>Schoovaerts, H., Vanderhallen, M., McIntyre, S.-J.</u>	Artikkel	<u>International Journal of Police Science and Management</u> 23(1), pp. 55-72	2021	Duplikat
Scopus Søk 5	18	<u>Pragmatic implication in the interrogation room: a comparison of juveniles and adults</u>	<u>Redlich, A.D., Shteynberg, R.V., Nirider, L.H.</u>	Artikkel	<u>Journal of Experimental Criminology</u> 16(4), pp. 555-564	2020	
Scopus Søk 5	19	<u>The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes</u>	<u>Winerdal, U., Cederborg, A.-C., Lindholm, J.</u>	Artikkel	<u>Police Journal</u> 92(2), pp. 136-149	2019	Duplikat
Scopus Søk 5	20	<u>An analysis of how the police 'caution' is presented to juvenile suspects in England</u>	<u>Sim, M.P.Y., Lamb, M.E.</u>	Artikkel	<u>Psychology, Crime and Law</u> 24(8), pp. 851-872	2018	
Scopus Søk 5	21	<u>Applying the lessons of developmental psychology to the study of juvenile interrogations: New directions for research, policy, and practice</u>	<u>Cleary, H.M.D.</u>	Artikkel	<u>Psychology, Public Policy, and Law</u> 23(1), pp. 118-130	2017	
Scopus Søk 5	22	<u>The right to remain a child: The impermissibility of the reid technique in juvenile interrogations</u>	<u>Spierer, A.</u>	Artikkel	<u>New York University Law Review</u> 92(5), pp. 1719-1750	2017	Duplikat
Scopus Søk 5	23	<u>Police Training in Interviewing and Interrogation Methods: A Comparison of Techniques</u>	<u>Cleary, H.M.D., Warner, T.C.</u>	Artikkel	<u>Law and Human Behavior</u> 40(3), pp. 270-284	2016	

		<u>Used with Adult and Juvenile Suspects</u>					
Scopus Søk 5	24	<u>Miranda in Actual Juvenile Interrogations: Delivery, Waiver, and Readability</u>	<u>Cleary, H.M.D., Vidal, S.</u>	Artikkel	<u>Criminal Justice Review</u> 41(1), pp. 98-115	2016	
Scopus Søk 5	25	<u>Interrogations, Confessions, and Adolescent Offenders' Perceptions of the Legal System</u>	<u>Arndorfer, A., Malloy, L.C., Cauffman, E.</u>	Artikkel	<u>Law and Human Behavior</u> 39(5), pp. 503-513	2015	
Scopus Søk 5	26	<u>Police interviewing and interrogation of juvenile suspects: A descriptive examination of actual cases</u>	<u>Cleary, H.M.D.</u>	Artikkel	<u>Law and Human Behavior</u> 38(3), pp. 271-282	2014	
Scopus Søk 5	27	<u>Interrogations, confessions, and guilty pleas among serious adolescent offenders</u>	<u>Malloy, L.C., Shulman, E.P., Cauffman, E.</u>	Artikkel	<u>Law and Human Behavior</u> 38(2), pp. 181-193	2014	
Scopus Søk 5	28	<u>Potential Impact of Juvenile Suspects' Linguistic Abilities on miranda Understanding and Appreciation</u> (Book Chapter)	<u>Goldstein, N.E.S., Messenheimer, S., Riggs Romaine, C.L., Zelle, H.</u>	Kapittel i bok	<u>The Oxford Handbook of Language and Law</u>	2012	
Scopus Søk 5	29	<u>Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police</u>	<u>Kostelnik, J.O., Reppucci, N.D.</u>	Artikkel	<u>Behavioral Sciences and the Law</u> 27(3), pp. 361-379	2007	Duplikat
Scopus Søk 5	30	<u>Perceptions of children during a police interrogation: Guilt, confessions, and interview fairness</u>	<u>Redlich, A.D., Quas, J.A., Ghetts, S.</u>	Artikkel	<u>Psychology, Crime and Law</u> 14(3), pp. 201-223	2008	Duplikat
Scopus Søk 5	31	<u>Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility</u>	<u>Meyer, J.R., Reppucci, N.D.</u>	Artikkel	<u>Behavioral Sciences and the Law</u> 25(6), pp. 757-780	2007	Duplikat
Scopus Søk 5	32	<u>Police interrogation of juveniles: An empirical study of policy and practice</u>	<u>Feld, B.C.</u>	Artikkel	<u>Journal of Criminal Law and Criminology</u> 97(1), pp. 219-316	2006	
Scopus Søk 5	33	<u>The efficacy of the appropriate adult safeguard during police interviewing</u>	<u>Medford, S., Gudjonsson, G.H., Pearse, J.</u>	Artikkel	<u>Legal and Criminological Psychology</u> 8(2), pp. 253-266	2003	
Scopus Søk 5	34	<u>How appropriate are volunteers as 'appropriate adults' for young suspects? The 'appropriate adult' system and human rights</u>	<u>Pierpoint, H.</u>	Artikkel	<u>Journal of Social Welfare and Family Law</u> 22(4), pp. 383-400	2000	Duplikat

Scopus Søk 5	35	Police interviewing and the use of appropriate adults	<u>Robertson, G., Pearson, R., Gibb, R.</u>	Artikkel	<u>Journal of Forensic Psychiatry</u> 7(2), pp. 297-309	1996	
Scopus Søk 5	36	Parents' attitudes toward juveniles' rights in interrogation	<u>Grisso, T., Ring, M.</u>	Artikkel	<u>Criminal Justice and Behavior</u> 6(3), pp. 211-226	1979	
Oria Søk 6	37	Avhør av barn som mistenkt eller siktet – er reglene gode nok?	Ekeland, V.S	Av-handling	Universitetet i Bergen	2020	
Oria Søk 6	38	En studie av 15år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør.	Buseth, S.	Master oppgave	Politihøgskolen	2020	
Oria Søk 6	39	En kvalitativ studie om barnehusrådgivers forståelser av sosialfaglig ivaretagelse av mistenkte barn i en norsk barnehus-kontekst.	Macholm, M	Master oppgave	VID Vitenskapelige høgskole Oslo	2022	
Oria Søk 6	40	Du sitter både med en mistenkt og en fornærmet i samme avhør: En studie om avhørers opplevelse av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep	Sletten, S.N.L	Master oppgave	Universitetet i Agder	2019	Duplikat
Søk 6	41	Avhør av barn som mistenkt eller siktet- er reglene gode nok	Ekeland, V.S	Av-handling	Universitetet i Bergen	2020	Duplikat
Oria Søk 6	42	Du får bare gjøre så godt du kan» - utfordringer og dilemmaer ved avhør av barn i førskolealder.	Davik, T., Langballe, Å.	Artikkel	Idunn, Universitets forlaget	2013	
Oria Søk 6	43	Vold mot barn i hjemmet: Hvordan ivareta barns rettigheter?	Edvardsen, O., Mevik, K.	Artikkel	Idunn, Universitets forlaget	2016	
Oria Søk 6	44	Alderen som objektivt straffbarhetsvilkår: dit og tilbake igjen?	Jahre, H-P., Holmboe, M.	Artikkel	Idunn, Universitets forlaget	2012	
Google Scholar Søk 7	45	Avhør av mistenkte barn: Silje-saken – en kritisk analyse	Rachlew, A.	Analyse	Politihøgskolen	2021	
Google Scholar Søk 7	46	Avhør av mistenkte barn - En rettspolitisk vurdering av mistenkte barns rettigheter under avhør, i lys av våre internasjonale forpliktelser.	Øystese, G.	Avhandlign		2021 Sperret	Ikke offentlig tilgjengelig enda.

Vedlegg 1

Søk i ulike databaser etter relevant litteratur. Følgende vedlegg er grovsøk hvor det blir sortert på relevant / ikke relevant basert på tittel på publikasjonen.

Søk er utført i ulike databaser etter relevante artikler til forskningsspørsmålet «Hva sier forskning om hvilke avhørsmetoder som brukes på mistenkte mindreårige?»

Søkene er \ utført i perioden juni - oktober 2022.

For beskrivelse av de ulike søkedatabasene vises det til oppgaven. Det er beskrevet under den aktuelle søkemotor hvilken søkestreng som er brukt og antall resultater. Det har videre blitt satt opp skjematisk oversikt kun over de titler jeg anser relevante for å kunne belyse temaet ut fra hvordan tittelen på artikkelen fremstår.

For full presentasjon med sammendrag av de artikler som ansees relevant, vises det til **vedlegg 2.**

Søk 1:

Dato: juni 2022

Database: ORIA

Søkestreng: «Avhør» AND «mindreårig» AND «metode»

Antall treff: 20

Språk: Norsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter, doktoravhandlinger og masteroppgaver.

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen ansees relevant.

Nr	Tittel	Forfatter	Format	Publisert	År	Sammendrag – stikkord	Vurdering
1	Barnets stemme i tolkemedierte samtaler	Kjelaas, Irmelin ; Eide, Kjetil	Artikkel	Tidsskriftet for Norges barnevern	2015	Kommunikasjon profesjonelle omsorgsutøvere , enslige asylsøkende barn, tolk.	Ikke relevant
2	Selvoppnevnte rettshåndhevere: Om fremveksten av «pedojegere» på nett	Lomell, Heidi Mork	Artikkel	Tidsskrift for rettsvitenskap	2022	Pedojegere som fenomen. Barnas trygghet, ulovlig politivirkosomhet på nett, selvoppnevnte rettshåndhevere	Ikke relevant
3	Uttalelser fra FN-komiteene – en strukturell Analyse	Hellerslia, Thom Arne	Artikkel	Jussens venner	2018	Menneskerettigheter, Norges ratifisering av konvensjoner, uttalelser fra FN, dommer fra EMD	Ikke relevant
4	Forsvarleg bruk av telefontolkning i barnevernet ?	Langedal, Sondre Solheim ; Ragnhild Bjørnes	Artikkel	Tidsskriftet for Norges barnevern	2020	Kvalitet på tolker, barnevern, intervjubasert studie	Ikke relevant
5	Norske politiavhør i et internasjonalt perspektiv	Rachlew, Asbjørn	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2003	Analyse av norsk avhørsteknikk fra 1980-tallet frem til 2003 sett i lys av internasjonal forskning	Relevant
6	Bevis avskjæring-Begrensning	Jahre, Hans Petter	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2016	Prosessuelle feil, bevis i retten,	Ikke relevant

	er i opplesningsgang når det er prosessuelle feil ved en tidligere avgitt forklaring					typetilfeller, selvinkriminering.	
7	Geir Heivoll: Lovens lange arm? En studie av politibetjenters rolle som rettshåndhevere	Ugelvik, Synnøve	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2018	Politiets rolle som rettshåndhever, rettshistorisk fremstilling, demokratisk rettsstat	Ikke relevant
8	Fra lovgivningen	Erzeid, Aina Mee	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2007	Innsynsloven, Tvisteloven, Odelstingsproposisjoner	Ikke relevant
9	Ørnulf Øyen: Vernet mot selvinkriminering i straffeprosessen	Holmboe, Morten	Bok-omtale/Anmeldelse	Tidsskrift for rettsvitenskap	2012	Straffeprosessloven, menneskerettigheter, bevismessige konsekvenser av at mistenkte forholder seg taus.	Ikke relevant
10	EMKs betydning for norsk prosessrett – en introduksjon	Ravlo, Line	Artikkel	Jussens venner	2001	EMK artikkel 6, rettfærdig rettergang, Norges forpliktelser.	Ikke relevant
11	Ekteskapsinngåelse med innvandringsformål	Bache Wildhagen, Gro s.	Artikkel	Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernret	2005	Innvandring, ekteskap, proforma- ekteskap	Ikke relevant

				tslige spørsmål			
12	Fra rettspraksis	Hedlund, Mary-Ann	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2002	Høyesterett og høyesteretts kjæremålsutvalg, tilleggsskatt, criminal charge	Ikke relevant
13	Varetektsfengsling ved fare for bevisforspillelse	Øyen, Ørnulf	Artikkel	Jussens venner	2010	Bevisforspillelse, varetekt	Ikke relevant
14	Ny litteratur og forskning	Habberstad Mo, Marte	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2016	Page not found, ikke tilgjengelig	Ikke relevant
15	Alderen som objektivt straffbarhets - vilkår: dit og tilbake igjen?	Jahre, Hans Petter ; Holmboe, Morten	Artikkel	Lov og rett	2012	Straffelovens §195, villfarelse om barnets alder, Høyesterett, uskyldspresumpsjon. EMD.	Ikke relevant
16	Den rødgrønne regjering etter valget - om stønader og lovforslag framsatt høsten 2009	Syse, Askak	Artikkel	Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål	2009	Lovforslag, regjering, stønader	Ikke relevant
17	Barneverns sak eller straffesak – utiksiktede virkninger av et strafferettslig perspektiv i	Brottveit, Gudrun	Artikkel	Tidsskriftet Norges barnevern	2014	Barnevern, seksuelle overgrep, barnevernfaglig behandling	Ikke relevant

	barnevernet						
18	Fra rettspraksis	Hedlund, Mary-Ann	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2004	Page not found, ikke tilgjengelig	Ikke relevant
19	Etterforsknings -begrepet	Myhrer, Tor-Geir	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2001	Etterforskning, avgrensning, vilkår og yrkesroller. Ansvar fordelt mellom roller	Ikke relevant
20	Fra riksadvokaten	Myhrer, Tor-Geir	Artikkel	Tidsskrift for strafferett	2001	Uaktsomt drap i trafikk, uhjemlet fortsatt innbringelse/ pågrepelse foretaksstraff	Ikke relevant

Søk 2:

Dato: Oktober 2022

Database: ORIA

Søkestreng: "police interviews" "+" "young suspects"

Antall treff: 7

Språk: Engelsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter, doktoravhandlinger og masteroppgaver.

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen ansees relevant.

N r	Tittel	Forfatter	Format	Publisert	År	Sammendrag – stikkord	Vurdering
1	The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes	Winerdal, Ulrika ; Cederbor, Ann.Christin ; Lindholm, Johanna	Artikkel	Police Journal	2019	Studie basert på 47 faktiske avhør av mindreårige. Viser at politiet bruker spørsmålsstil som i stor grad strider mot anbefalinger av hvordan man avhører barn.	Relevant
2	Of rights and roles: Police Interviews with Young Suspects in Northern Ireland	Quinn, Karie ; Jackson, John	Artikkel	British journal of criminology	2007	PEACE- sårbar posisjon mistenkte mindreårige er under avhør.	Relevant
3	Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility	Meyer, J.R., Reppucci, N.D.	Artikkel	Behavioral sciences & the Law	2007	Artikkel tar for seg at politiet bruker samme psykologiske tilnærming ifht overtalelser når de avhører barn og voksne.	Relevant
4	Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation : Results from a national survey of police	Kostelnic, J.O., Reppucci, N.D	Artikkel	Behavioral sciences & the Law	2000	Studiet ser på avhørere som er trent i REID teknikk og de som ikke er opp mot avhør av barn.	Relevant
5	How appropriate are	Pierpoint, H.	Artikkel	The journal of social welfare and family law	2000	Tar for seg «appropriate adult» (verge)	Relevant

	volunteers as «appropriate adults» for young suspects? The «appropriate adult» system and human rights.					og hvorvidt dette er formålstjenlig.	
6	The Performance of Volunteer Appropriate adults: A survey of Call outs	Pierpoint, Harriet	Artikkel	The Howard journal of criminal justice	2001	«Appropriate adults» rolle og gjennomføring av rollen.	Relevant
7	Of rights and roles	Quinn, Karie ;Jackson, John	Artikkel	British journal of criminology	2007	PEACE- sårbar posisjon mistenkte mindreårige er under avhør.	Relevant Dublikat av artikkel 1

Søk 3:

Søk juni 2022

EBSCO som inkluderer databasene:

- Criminal Justice Abstracts with Full Text
- Academic Search Premier
- ERIC (Education Resource Information Center)

Søkeord: Police, interviews, interrogation, minors, juveniles, suspects

Søkestreng: («Police Interrogation» OR «Police Interviews») AND («Juvenile» OR «minor» OR «Young») AND «Suspect»)

Det ble brukt avansert søk, hvor det ble krysset av for «Find all my search terms». Duplikater ble fjernet.

Antall treff: 13.

1 treff på Slovensk ble manuelt fjernet.

2 artikler «Do the police have to take age and experience into account when determining whether a suspect is in custody prior to questioning» ser like ut, med unntak av at det er PRO og CON (fordeler og ulemper) og en full artikkel. Det er kun 1 av artiklene med i søke-treffet da innholdet ikke anses relevant.

Språk: Engelsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter, doktoravhandlinger og masteroppgaver.

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen anses relevant.

[https://web.s.ebscohost.com/ehost/resultsadvanced?vid=18&sid=1aa2365a-c84e-44b9-86bb-73ed2e204746%40redis&bquery=\(+%22Police+interrogation%22+OR+%22police+interviews%22\)+AND+\(+%22Juvenile%22+OR+%22minor%22+OR+%22young%22\)+AND+%22Suspect%22&bdata=JmRiPWkzaCZkYj1hcGmZGI9ZXJpYyZ0eXBIPTEmc2VhcmNoTW9kZT1BbmQmc2I0ZT1laG9zdC1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d](https://web.s.ebscohost.com/ehost/resultsadvanced?vid=18&sid=1aa2365a-c84e-44b9-86bb-73ed2e204746%40redis&bquery=(+%22Police+interrogation%22+OR+%22police+interviews%22)+AND+(+%22Juvenile%22+OR+%22minor%22+OR+%22young%22)+AND+%22Suspect%22&bdata=JmRiPWkzaCZkYj1hcGmZGI9ZXJpYyZ0eXBIPTEmc2VhcmNoTW9kZT1BbmQmc2I0ZT1laG9zdC1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d)

Nr	Tittel	Forfatter	Format	Publisert	År	Sammendrag – stikkord	Vurdering
1	Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?	Schoovarts, Hanne ; Vanderh allen Miet ; McIntyre, Sara-Jane	Artikkel	International journal of Police science & management	2021	Fokus på forsvarers rolle i avhør. Studie utført i Belgia hvor 17 videoavhør av siktede mellom 13 – 17 år ble gjennomgått.	Relevant
2	Perceptions of children during a police interrogation : Guilt, confessions, and interview fairness	Redlich, AllisonD. ; Quas, JodiA.; Ghetti, Simona	Artikkel	Psychology, Crime & Law	2008	Retten må ta stilling til tilståelser, og hvorvidt den var riktig, falsk, fremtvunget eller frivillig. Dette gjelder også	Relevant

						mindreåriges forklaringer. Studien tar for seg barn 11 og 14 år og deres forklaringer. Relevant for beslutninger når mindreårige og tilståelser er aktuelt.	
3	The right to remain a child: The impermissibility of the REID technique in juvenile interrogations.	Spierer, Ariel.	Artikkel	New York University Law Review	2017	Tar for seg REID teknikken brukt på mindreårige i avhør og overrepresentative falske tilståelser på bakgrunn av avhørsteknikk som er foreslående og coercive (tvang). Foreslår PEACE metoden til UK i stedenfor	Relevant
4	The Performance of Volunteer Appropriate Adults: A Survey of Call Outs	Pierpoint, Harriet	Artikkel	Howard Journal of Criminal Justice	2011	Appropriate adults» rolle og gjennomføring av rollen	Relevant.
5	The Risk of Voluntary Interviews	Pierpoint, Harriet	Artikkel	Criminal Law Review	2020	Tar for seg politiets bruk av «frivillige avhør» uten pågripelser og varetekt. Ikke mindreårige og ikke avhørsteknikk / metode/ retningslinjer.	Ikke relevant

6	The Discursive Construction of Evidence in Police Interviews: Case Study of a Rape Suspect	Haworth, Kate	Artikkel	Applied Linguistics	2017	Analyse av hvordan politiet diskursivt konstruerer siktedes forklaring i avhør av siktede i voldtektssaker. Tar for seg avhørsmetodikk, men er ikke rettet mot mindreårige. Basert på 1 tilfelle.	Ikke relevant
7	False confessions among 15- and 16-year-olds in compulsory education and the relationship with adverse life events	Gudjonsson, Gisli; Sigurdsson, JonFridrik; Sigfusdottir, IngaDora	Artikkel	Journal of Forensic Psychiatry & Psychology	2009	Studie som ser på forholdet mellom falske tilståelser og alvorlige hendelser i barns oppvekst hvor deltagerne er 15 og 16 år gamle. Funnene viser at det er noen fellestrekk som går igjen i barnas forhistorie som øker risikoen for falske tilståelser. Tar ikke for seg avhørsmetodikk, retningslinjer osv.	Relevant.
8	Problematische Bezichtigungen	Schröer, Norbert	Artikkel	Kriminologische	2013	Politiavhør av immigranter.	Ikke relevant

				s Journal			
9	Do the police have to take age and experience into account when determining whether a suspect is in «Custody» prior to Questioning	Alvarado , Michael; Allen, Tan K	Artikkel	Supreme Court Debates	2004	Ser på vurderinger knyttet til varetekt og alder på den mistenkte/siktede i USA. Tar ikke for seg mindreårige i avhør, eller metoder/retningslinjer for avhør	Ikke relevant
10	Does Suspect Need Mirand Warning? It may depend on age, justice rule	Liptak, Adam	Avis	New York Times	2011	Avisartikkel tar for seg Mirandarettigheter og mindreårige hvor retten slår fast 5-4 at majoriteten mener man må ta større hensyn når barn blir avhørt av politiet.	Ikke relevant.

Søk: 4

Søk juni 2022

Google Scholar:

Søkeord: «Avhørsteknikk + «mindreårig» + Mistenkt.

Språk: Norsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter og doktoravhandlinger.

Nr	Tittel	Forfatter	Format	Publisert	År	Sammendrag – stikkord	Vurdering
1	«Du sitter med både en mistenkt og en fornærmet i samme avhør»: En studie om avhørers opplevelse av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep	Sletten, Siv Nina Lindland	Masteroppgave	Universitetet i Agder	2019	Politi-avhørernes opplevelser, avhør av mistenkte barn, seksuelle overgrep.	Relevant
2	Avhør av mindreårige sett i forhold til Den Europeiske menneskerettskonvensjonen	Flandorfer, Camilla	Masteroppgave	Universitetet i Oslo	2007	Norske regler om avhør av mindreårige fornærmede i sedelighetssaker i tilstrekkelig grad ivaretar fornærmedes rett til privatliv i forhold til Den europeiske menneskerettskonvensjonen av 4. november 1950	Relevant
3	Barns rettsstilling som fornærmet i familievoldssaker	Hunn, C.	Masteroppgave	Universitetet i Oslo	2014		Ikke relevant
4	Rettsikkerhet i saker om seksuelle overgrep mot barn – Mistenkte og barnets rettsikkerhet ved tilrettelagte avhør						Relevant
5	Tilrettelagte avhør av barn - med særlig vekt på barnets beste og siktedes rett til kontradiksjon						Ikke relevant
6	Betydningen av at forbud mot annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff er nedfelt i Grunnloven						Ikke relevant
7	Tilrettelagte avhør av barn i saker om seksuelle overgrep						Ikke relevant

8	Tilrettelagte avhør av barn. Et spenningsfelt mellom siktede og barns rettsikkerhet							Ikke relevant
9	Uskyldspresumpsjonen som beviskrav i norsk straffeprosess.							Ikke relevant

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen ansees relevant.

Søk 5
SCOPUS SØK 01.10.2022

Søk september 2022

Søkemotor: Scopus

Søkeord: Police, interviews, interrogation, minors, juveniles, suspects

Søkestreng; (police) AND (Interviews) OR (Interrogation) AND (Minors OR Juveniles) AND (Suspected OR Suspects)

Språk: Engelsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter og doktoravhandlinger.

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen ansees relevant.

Antall treff: 40

Nr	Artikkel	Forfatter	Årstall	Kilde	Vurdering
1	<u>The dynamics of investigative interviews</u>	<u>Larose-Grégoire, É., Cyr, M., Dion, J.</u>	2022	<u>Criminologie</u>	Ikke relevant

	<u>with minors suspected of being victims of abuse</u>				
2	<u>Parents' Interrogation Knowledge and Situational Decision-Making in Hypothetical Juvenile Interrogations</u>	<u>Warner, T.C., Cleary, H.M.D.</u>	2022	<u>Psychology, Public Policy, and Law</u> 28(1), pp. 78-91	Ikke relevant.
3	<u>Lawyers and children: Is there a need for mandatory legal assistance in suspect interviews?</u>	<u>Schoovaerts, H., Vanderhallen, M., McIntyre, S.-J.</u>	2021	<u>International Journal of Police Science and Management</u> 23(1), pp. 55-72	Relevant.
4	<u>Pragmatic implication in the interrogation room: a comparison of juveniles and adults</u>	<u>Redlich, A.D., Shteynberg, R.V., Nirider, L.H.</u>	2020	<u>Journal of Experimental Criminology</u> 16(4), pp. 555-564	Relevant
5	<u>Appropriate adults: Their experiences and understanding of Autism Spectrum Disorder</u>	<u>Richards, J., Milne, R.</u>	2020	<u>Research in Developmental Disabilities</u> 103,103675	Ikke relevant
6	<u>Characteristics of Intimate Partner Violence Incidents and the Environments in Which They Occur: Victim Reports to Responding Law Enforcement Officers</u>	<u>Campbell, A.M., Hicks, R.A., Thompson, S.L., Wiehe, S.E.</u>	2020	<u>Journal of Interpersonal Violence</u> 35(13-14), pp. 2583-2606	Ikke relevant
7	<u>The fabric of law-in-action: 'formulating' the suspect's account during police interviews in England</u>	<u>de Almeida, F.F., Drew, P.</u>	2020	<u>International Journal of Speech, Language and the Law</u> 27(1), pp. 35-58	Ikke relevant
8	<u>The quality of question types in Swedish police interviews with young suspects of serious crimes</u>	<u>Winerdal, U., Cederborg, A.-C., Lindholm, J.</u>	2019	<u>Police Journal</u> 92(2), pp. 136-149	Relevant
9	<u>Developing the Geriatric Injury Documentation Tool (Geri-IDT) to Improve Documentation of Physical Findings in Injured Older Adults</u>	<u>Kogan, A.C., Rosen, T., Navarro, A., (...), Chennapan, K., Mosqueda, L.</u>	2019	<u>Journal of General Internal Medicine</u> 34(4), pp. 567-574	Ikke relevant

10	<u>Does video recording inhibit crime suspects? Evidence from a fully randomized field experiment</u>	<u>Kassin, S.M., Russano, M.B., Amrom, A.D., (...), Kukucka, J., Lawson, V.Z.</u>	2019	<u>Law and Human Behavior</u> 43(1), pp. 45-55	Ikke relevant
11	<u>The right to remain silent: Realities and illusions (Book Chapter)</u>	<u>Kassin, S.M., Scherr, K.C., Alceste, F.</u>	2019	<u>The Routledge International Handbook of Legal and Investigative Psychology</u> pp. 1-19	Ikke relevant
12	<u>Assessing the empirical upside of personalized criminal procedure</u>	<u>Kugler, M.B., Strahilevitz, L.J.</u>	2019	<u>University of Chicago Law Review</u> 86(2), pp. 49-526	Ikke relevant
13	<u>An analysis of how the police 'caution' is presented to juvenile suspects in England</u>	<u>Sim, M.P.Y., Lamb, M.E.</u>	2018	<u>Psychology, Crime and Law</u> 24(8), pp. 851-872	Relevant
14	<u>Revisiting the false confession problem</u>	<u>Alvarez-Toro, V., Lopez-Morales, C.A.</u>	2018	<u>Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law</u> 46(1), pp. 34-44	Ikke relevant
15	<u>When police treat straightforward answers as uncooperative</u>	<u>Antaki, C., Stokoe, E.</u>	2017	<u>Journal of Pragmatics</u> 117, pp. 1-15	Ikke relevant
16	<u>Applying the lessons of developmental psychology to the study of juvenile interrogations: New directions for research, policy, and practice</u>	<u>Cleary, H.M.D.</u>	2017	<u>Psychology, Public Policy, and Law</u> 23(1), pp. 118-130	Relevant
17	<u>Practitioner Perspectives on Child Sexual Exploitation: Rapport Building With Young People</u>	<u>Ahern, E.C., Sadler, L.A., Lamb, M.E., Gariglietti, G.M.</u>	2017	<u>Journal of Child Sexual Abuse</u> 26(1), pp. 78-91	Ikke relevant
18	<u>The right to remain a child: The impermissibility of the reid technique in juvenile interrogations</u>	<u>Spieler, A.</u>	2017	<u>New York University Law Review</u>	Relevant

				92(5), pp. 1719-1750	
19	<u>An exploratory study of public reports to investigate patterns and themes of requests for sexual images of minors online</u>	<u>Quayle, E., Newman, E.</u>	2016	<u>Crime Science</u> 5(1),2	Ikke relevant
20	<u>Police Training in Interviewing and Interrogation Methods: A Comparison of Techniques Used with Adult and Juvenile Suspects</u>	<u>Cleary, H.M.D., Warner, T.C.</u>	2016	<u>Law and Human Behavior</u> 40(3), pp. 270-284	Relevant
21	<u>Miranda in Actual Juvenile Interrogations: Delivery, Waiver, and Readability</u>	<u>Cleary, H.M.D., Vidal, S.</u>	2016	<u>Criminal Justice Review</u> 41(1), pp. 98-115	Relevant
22	<u>Interrogations, Confessions, and Adolescent Offenders' Perceptions of the Legal System</u>	<u>Arndorfer, A., Malloy, L.C., Cauffman, E.</u>	2015	<u>Law and Human Behavior</u> 39(5), pp. 503-513	Relevant
23	<u>CO-Minor-IN/QUEST Improving interpreter-mediated pre-trial interviews with minors</u>	<u>Salaets, H., Balogh, K.</u>	2015	<u>Trans</u> (19.1), pp. 57-76	Ikke relevant
24	<u>Bad or mad? Thinking in terms of 'bad or mad' and the (possible) prosecution of offenses committed by the mentally ill </u>	<u>Visscher, A.J., van de Kraats, G.B., van der Goot, B., Braam, A.W.</u>	2015	<u>Tijdschrift voor psychiatrie</u> 57(7), pp. 480-488	Ikke relevant
25	<u>Police interviewing and interrogation of juvenile suspects: A descriptive examination of actual cases</u>	<u>Cleary, H.M.D.</u>	2014	<u>Law and Human Behavior</u> 38(3), pp. 271-282	Relevant
26	<u>Interrogations, confessions, and guilty pleas among serious adolescent offenders</u>	<u>Malloy, L.C., Shulman, E.P., Cauffman, E.</u>	2014	<u>Law and Human Behavior</u> 38(2), pp. 181-193	Relevant
27	<u>Coded police territories:</u>	<u>Paasche, T.F.</u>	2013	<u>Area</u> 45(3), pp. 314-320	Ikke relevant

	<u>'detective software' investigates</u>				
28	<u>Potential Impact of Juvenile Suspects' Linguistic Abilities on miranda Understanding and Appreciation (Book Chapter)</u>	<u>Goldstein, N.E.S., Messenheimer, S., Riggs Romaine, C.L., Zelle, H.</u>	2012	<u>The Oxford Handbook of Language and Law</u>	Relevant
29	<u>The first critical steps through the criminal justice system for persons with intellectual disabilities</u>	<u>Mercier, C., Crocker, A.G.</u>	2011	<u>British Journal of Learning Disabilities</u> 39(2), pp. 130-138	Ikke relevant
30	<u>Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police</u>	<u>Kostelnik, J.O., Reppucci, N.D.</u>	2009	<u>Behavioral Sciences and the Law</u> 27(3), pp. 361-379	Relevant
31	<u>Perceptions of children during a police interrogation: Guilt, confessions, and interview fairness</u>	<u>Redlich, A.D., Quas, J.A., Ghetti, S.</u>	2008	<u>Psychology, Crime and Law</u> 14(3), pp. 201-223	Relevant
32	<u>Police practices and perceptions regarding juvenile interrogation and interrogative suggestibility</u>	<u>Meyer, J.R., Reppucci, N.D.</u>	2007	<u>Behavioral Sciences and the Law</u> 25(6), pp. 757-780	Relevant
33	<u>Police interrogation of juveniles: An empirical study of policy and practice</u>	<u>Feld, B.C.</u>	2006	<u>Journal of Criminal Law and Criminology</u> 97(1), pp. 219-316	Relevant
34	<u>The efficacy of the appropriate adult safeguard during police interviewing</u>	<u>Medford, S., Gudjonsson, G.H., Pearse, J.</u>	2003	<u>Legal and Criminological Psychology</u> 8(2), pp. 253-266	Relevant
35	<u>How appropriate are volunteers as 'appropriate adults' for young suspects? The 'appropriate adult' system and human rights</u>	<u>Pierpoint, H.</u>	2000	<u>Journal of Social Welfare and Family Law</u> 22(4), pp. 383-400	Relevant
36	<u>Factors predisposing to suspected offending by</u>	<u>Winter, N., Holland, A.J., Collins, S.</u>	1997	<u>Psychological Medicine</u>	Ikke relevant

	<u>adults with self-reported learning disabilities</u>			27(3), pp. 595-607	
37	<u>Police interviewing and the use of appropriate adults</u>	<u>Robertson, G., Pearson, R., Gibb, R.</u>	1996	<u>Journal of Forensic Psychiatry</u> 7(2), pp. 297-309	Relevant
38	<u>An examination of the influence of working with an opposite sex partner on a police officer's behaviour</u>	<u>Kniveton, B.H.</u>	1996	<u>Policing and Society</u> 6(3), pp. 231-238	Ikke relevant
39	<u>Delinquent networks in Sweden</u>	<u>Sarnecki, J.</u>	1990	<u>Journal of Quantitative Criminology</u> 6(1), pp. 31-50	Ikke relevant
40	<u>Parents' attitudes toward juveniles' rights in interrogation</u>	<u>Grisso, T., Ring, M.</u>	1979	<u>Criminal Justice and Behavior</u> 6(3), pp. 211-226	Relevant

Søk 6

Søkemotor: Oria

Når: Oktober 2022

Søkestreng: Avhør AND Barn AND Mistenkt

Språk: Norsk

Kilder:

Jeg har søkt etter tidsskriftsartikler, bøker, forskningsrapporter og doktoravhandlinger.

Søk presenteres i form av tabell inkludert stikkord om innhold i artikkelen. Tabellen inneholder også hvorvidt artikkelen ansees relevant.

Tilgang til Oria gjennom politihøgskolens sider. I søkefeltet ble søkestrengen skrevet inn. Det ble huket av for søk i «Norske fagbibliotek». Ingen avgrensinger ble brukt.

64 treff

1	Avhør av barn som mistenkt eller siktet – er reglene gode nok?	Ekeland, V.S	2020	Avhandling	Relevant
---	--	--------------	------	------------	----------

2	En studie av 15år gamle barn og deres forståelse av mistenktes rettigheter i politiavhør.	Buseth, S.	2020	Masteroppgave	Relevant
3	En kvalitativ studie om barnehusrådgivers forståelser av sosialfaglig ivaretagelse av mistenkte barn i en norsk barnehus-kontekst.	Macholm, M	2022	Masteroppgave	Relevant
4	Du sitter både med en mistenkt og en fornærmet i samme avhør: En studie om avhørers opplevelse av å avhøre barn som er mistenkt for seksuelle overgrep	Sletten, S.N.L	2019	Masteroppgave	Relevant
5	Avhør av barn som mistenkt eller siktet- er reglene gode nok	Ekeland, V.S	2020	Avhandling	Relevant Dublikat
6	Visuelle hjelpemidler i avhør av førskolebarn	Hyvik, M.S., J, I.C.B	2020	Avhandling	Ikke relevant
7	Flytting av ansvaret for avhør mv. av barn fra domstolene til politiet	Øyen, Ø.	2014	Artikkel	Ikke relevant
8	Du får bare gjøre så godt du kan» - utfordringer og dilemmaer ved avhør av barn i førskolealder.	Davik, T., Langballe, Å.	2013	Artikkel	Relevant
9	Selvoppnevnte rettshåndhevere: Om fremveksten av «pedojegere» på nett	Lomell, H.M	2020	Artikkel	Ikke relevant
10	Varetekstfengsling av barn	Fornes, I.	2006	Artikkel	Ikke relevant
11	Vurdering av filleristing av barn i straffesaker for norske domstoler	Stridbeck, U., Syse, A., Nilsson,P., Wikström, J., Wester K..	2020	Artikkel	Ikke relevant
12	Barn som vitne i straffesak mot nærstående – vitnefritak etter straffeprosessloven §122 jf §127	Knapstad, L.	2007	Artikkel	Ikke relevant

13	Vold mot barn i hjemmet: Hvordan ivareta barns rettigheter?	Edvardsen, O., Mevik, K.	2016	Artikkel	Ikke relevant
14	Alderen som objektivt straffbarhetsvilkår: dit og tilbake igjen?	Jahre, H-P., Holmboe, M.	2012	Artikkel	Relevant
15	Dommeravhør av barn i Norge fra 1985-2002	Thoresen, C., Lønnum, K., Melinder, A., Stridbeck, U., Magnussen, S.	2007	Artikkel	Ikke relevant
16	Dommeravhør av barn – Bedømmelse av barns vitneforklaring	Gamst, K.T	2006	Artikkel	Ikke relevant
17	Barn i en relasjonensorientert tilnærming til seksuelle overgrep i familien	Reichelt, S., Tjersland, A., Guldbrandsen, W.	2002	Artikkel	Ikke relevant
18	Seksualitetens problembærere i barnevernet: fra «usedelige» jenter til gutter med «SSA»	Ericsson, K.	2001	Artikkel	Ikke relevant
19	Advokatforeningens årstale 2010 : Varetekt -rettstatens akilleshæl	Smith, M., Naustal, J., Precht-Jensen, Ø.	2011	Artikkel	Ikke relevant
20	Barnevernssak eller straffesake- utilsiktede virkninger av et strafferettslig perspektiv i barnevernet	Brottveit, G.	2014	Artikkel	Ikke relevant
21	Fra Riksadvokaten	Kallerud, K.H.	2009	Artikkel	Ikke relevant
22	Fra Menneskerettsdomstolen	Rui, J.P.	2011	Artikkel	Ikke relevant
23	Da djevelen var løs i Rendalen – en av de siste trolldomsporsessene i Norge	Schøtner Skaar, A-S.	2021	Artikkel	Ikke relevant
24	Fra Riksadvokaten	Kallerud, K.H.	2008	Artikkel	Ikke relevant

25	Ja, han ligner -tror jeg.	Rachlew,A., Racklew,C.	2009	Artikkel	Ikke relevant
26	Familievolden i politireformen	Aas,G.	2020	Artikkel	Ikke relevant
27	Fra lovgivingen	Hippe, A.S.	2015	Artikkel	Ikke relevant
28	Fra høyesterettspraksis	Aamodt,Ø.	2015	Artikkel	Ikke relevant
29	Fra menneskerettighetsdomstolen	Johansen, J.P.R.	2006	Artikkel	Ikke relevant
30	Kognitive slagsider og snarveier i vurderingen av bevis	Magnussen, S., Teigen, K.H.	2020	Artikkel	Ikke relevant
31	Politireformen i Liberia ti år etter- sett med politiets øyne.	Kjellstad, K.M.	2015	Artikkel	Ikke relevant
32	Umiddelbarhetsprinsippet i bevisvurdering- en utfordring til rettsikkerheten?	Magnussen, S., Melinder, A.	2014	Artikkel	Ikke relevant
33	Saken Gäfgen mot Tyskland	Øyen, Ø., Kjellby, G.J.	2008	Artikkel	Ikke relevant
34	Ingen udediske mennseker skal stå til troende – Lagmannsdømming i nordnorske trolldomssaker 1647 -1680	Hagen, R.B.	2015	Artikkel	Ikke relevant
35	Straff som fortjent? En kommentar til Magnus Matningsdal	Hansen, R.B.	2022	Artikkel	Ikke relevant
36	Referat fra rettspolitisk forening sitt høstseminar 2007	Kritisk juss.	2007	Artikkel	Ikke relevant
37	Retten til rettferdig rettergang i straffesaker anno 2017	Rui, J.P.	2017	Artikkel	Ikke relevant
38	Fra lovgivningen	Rytterager, S.	2012	Artikkel	Ikke relevant
39	Familievold som et spesialfelt i politiet?	Aas, G.	2014	Artikkel	Ikke relevant

40	Straffeprosessen i perspektiv	Rui, J.P.	2014	Artikkel	Ikke relevant
41	Politi- og påtalemyndighetens praktisering av familievoldsbestemmelsen (jf. Straffelovens §219)	Aas, G.	2013	Artikkel	Ikke relevant
42	Varetektsfengsling ved bevisforspillelse?	Ørnulf, Ø.	2010	Artikkel	Ikke relevant
43	I krig og kjærlighet – tyskerjenter i Agder-fylkene	Nomeland, T.	2014	Artikkel	Ikke relevant
44	Fra menneskerettighets domstolen	Rui, J.P.	2006	Artikkel	Ikke relevant
45	Fra rettspraksis	Lyngstad, B.W.	2011	Artikkel	Ikke relevant
46	Fra lovgivningen Fjerde kvartal 2012	Rytterager, S.	2013	Artikkel	Ikke relevant
47	Fra Riksadvokaten	Kallerud, K.H.	2011	Artikkel	Ikke relevant
48	Fra Riksadvokaten	Kallerud, K.H.	2009	Artikkel	Ikke relevant
49	De kan være naboene dine - fremstillingen av en muslimsk familie i sesong 4	Halse, R.	2009	Artikkel	Ikke relevant
50	Hvor langt strekker vitneplikten	Rachlew,A.	2006	Artikkel	Ikke relevant
51	Renessanse for vernet mot injurier i Norge	Danielsen, P.	2015	Artikkel	Ikke relevant
52	Mellom rettstat og demokrati (Krekardommen)	Lie, M.H.	2012	Artikkel	Ikke relevant
53	Journalistikk og sedelighetsforbrytere- Faglitteraturen som vaktbikkje	Ottosen, R.	2008	Artikkel	Ikke relevant
54	Fra rettspraksis	Lyngstad B.W.	2008	Artikkel	Ikke relevant

55	En norsk sjømann i Den spanske inkvisisjonen	Knutsen, G.W.	2010	Artikkel	Ikke relevant
56	Fornærmede i straffeprosessen – nytt perspektiv og nye rettigheter	Tidsskrift strafferett	2006	Artikkel	Ikke relevant
57	Inspiratorer, Interessenter, innvielsesmestre og investorer i Breiviks verden	Tunander, O.	2011	Artikkel	Ikke relevant
58	Fra Riksadvokaten	Kallerud, K.H.	2008	Artikkel	Ikke relevant
59	Forsonet med fortiden – teologer om oppgjør med DDR-tiden	Hafstad, K.	2010	Artikkel	Ikke relevant
60	Den kinesiske forsvarsadvokatens utfordringer	Malmgren, O.	2008	Artikkel	Ikke relevant
61	Hele skolen trenger ikke den oppmerksomheten: Etniske minoriteters opplevelser av politiets skolebesøk på Oslos østkant	Solhjell, R.	2019	Artikkel	Ikke relevant
62	Fra rettspraksis	Lyngstad B.W,	2006	Artikkel	Ikke relevant
60	16 juni til 1.august 2002	Voje, L-T.	2002	Artikkel	Ikke relevant
61	Ny litteratur og forskning	Hames, K.	2013	Artikkel	Ikke relevant

Søk 7

Søkemotor: Google Scholar

Når: Oktober 2020

Språk: Norsk

I avansert modus ble ordene «Avhør mistenkte barn» skrevet inn. Det ble huket av for at alle tre ordene skulle være i tittelen.

Antall treff: 2

1	Avhør av mistenkte barn: Silje-saken – en kritisk analyse	Rachlew, A.	2021	Artikkel	Relevant
2	Avhør av mistenkte barn -En rettspolitisk vurdering av mistenkte barns rettigheter under avhør, i lys av våre internasjonale forpliktelser.	Øystese, G.	2021	Artikkel	Relevant Sperrert!